

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA VEPŘOVÉ MASO

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Ministerstvo zemědělství České republiky
Agra Europe
AMI, Vieh und Fleisch
Český statistický úřad
EUROSTAT
Generální ředitelství cel
Meat and Livestock Commission
Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.
Státní veterinární správa ČR
Státní zemědělský intervenční fond, a.s.
United States Department of Agricultural
Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Odbor živočišných komodit

Autor:

Ing. Libor Vališ, Ph.D.

Ředitel odboru živočišných komodit:

Ing. Jiří Hojer, MZe

Autor touto cestou děkuje za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Předkládaná „Situační a výhledová zpráva „Vepřové maso“ byla autorem zpracována samostatně s použitím pramenů ve zprávě uvedených. Navazuje na Situační a výhledovou zprávu „Vepřové maso“, která byla vydána v měsíci říjnu 2015.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny zájemce z řad chovatelů, studentů, pedagogů odborných škol a podnikatelských subjektů a dalších k dispozici také na internetu na adrese: www.eagri.cz

Autor fotografie:

Perfect Lazybones/Shutterstock.com

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, 110 00 Praha I

Internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-369-8, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk a distribuce: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, www.uzei.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
VEPŘOVÉ MASO

ZÁŘÍ
2017

OBSAH

Úvod	3
Souhrn	3
A. Chov prasat a produkce vepřového masa	5
1. Vývoj chovu prasat a trhu s vepřovým masem v České republice	5
2. Vývoj trhu s masem ve světě a v Evropské unii v roce 2016 a 2017	10
3. Vývoj trhu s vepřovým masem ve světě a v Evropské unii v letech 2016 a 2017	15
B. Ekonomika výroby vepřového masa	26
C. Zpracovatelský průmysl	32
D. Klasifikace jatečně upravených těl	36
E. Šlechtění a hybridizační programy v chovu prasat v České republice	37
F. Výroba krmných směsí a produkce obilovin	40
1. Výroba krmných směsí	40
2. Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí	41
3. Produkce obilovin	43
4. Krmné směsi pro prasata	45
G. Spotřeba masa, kvalita a bezpečnost potravin ve vztahu k vepřovému masu	46
1. Spotřeba vepřového masa	46
2. Kvalita a bezpečnost potravin	47
H. Opatření ve veterinární oblasti	48
1. Africký mor prasat	48
2. Klasický mor prasat	49
3. Vezikulární choroba prasat	50
4. Aujeszkyho choroba u domácích prasat	50
5. Brucelóza prasat	50
I. Integrovaná prevence a omezování znečištění (IPPC)	52
J. Dotační politika	55
1. Dotační politika v oblasti chovu prasat v ČR v roce 2017	55
2. Využívání dotací v chovu prasat v roce 2016	59
3. Zelená nafta pro chovatele hospodářských zvířat	60
K. Program rozvoje venkova na období 2014–2020	62
L. Opatření administrovaná prostřednictvím PGRLF	63
M. Opatření administrovaná prostřednictvím SZIF	65
N. Legislativní předpisy	69
1. Vybrané právní předpisy EU, týkající se chovu prasat, dovozu a vývozu vepřového masa a potravinářských výrobků	69
2. Vybrané právní předpisy související s chovem prasat vydané ve Sbírce zákonů České republiky a ve Věstníku MZe ČR	70
3. Přehled dovozních cel EU	75

ÚVOD

Ministerstvo zemědělství České republiky vydává Situační a výhledovou zprávu Vepřové maso, jejímž cílem je informovat odbornou veřejnost, zástupce příslušných vzdělávacích a vědeckých institucí, a také studenty zemědělských nebo ekonomických škol o vývoji a aktuální situaci v produkci a spotřebě vepřového masa ve světě, v Evropské unii a v České republice. Současně předkládáme vyhodnocení ekonomiky výroby vepřového masa, jeho využití ve zpracovatelském průmyslu a výsledky hodnocení aparativní klasifikace jatečných prasat. Situační zpráva je určena i laické veřejnosti, která sleduje problematiku chovu prasat, výroby i kvality vepřového masa a požaduje podrobnější informace týkající se současného stavu zemědělství.

V dalších kapitolách je popsána šlechtitelská činnost v chovu prasat v České republice, výroba a užití obilovin v živočišné výrobě, kvalita a bezpečnost potravin, výsledky veterinárních zdravotních zkoušek a opatření integrované prevence a omezování znečištění.

Dále Situační a výhledová zpráva zmiňuje oblast dotační politiky v chovu prasat, především národní dotace hrazené z rozpočtu České republiky, ale i dotace poskytované prostřednictvím Programu rozvoje venkova 2014–2020.

V poslední části předkládáme přehled současných platných právních předpisů Evropské unie a České republiky, týkajících se chovu prasat, přehled dovozních cel.

SOUHRN

Celkový stav prasat v České republice k 1. dubnu 2017 dosáhl podle Soupisu hospodářských zvířat Českého statistického úřadu 1 491 tis. kusů a stav prasníc 91 tis. kusů. V meziročním srovnání to oproti roku 2016 znamenalo pokles o 119 tis. ks prasat (7,4 %) a 6 tis. ks prasníc (6,2 %). Naopak byl ke konci prvního čtvrtletí 2017 zaznamenán mírný nárůst celkových stavů prasat oproti počátku roku, a to díky osvětlení CZV na tuzemském trhu od druhé poloviny roku 2016.

Naproti tomu dochází k dynamickému zlepšování reprodukčních ukazatelů a Česká republika se v této oblasti řadí mezi chovatelsky vyspělé země. V roce 2016 dosáhl počet narozených selat 30,1 na prasnici za rok a počet odchovaných selat činil 26,9 na prasnici za rok, což charakterizuje hodnota 10,6 % uhynulých selat v období odchovu.

Vývoj v komoditě vepřové maso byl od června 2016 charakterizován oživením tohoto odvětví. V roce 2015 byla celková výroba vepřového masa 309,8 tis. tun ž. hm., v následujícím roce 310,5 tis. tun ž. hm. (+ 2,3 %). V roce 2016 činil podíl dovozu na domácí spotřebě 62,1 %, participace vývozu na domácí výrobě byla 30,2 %.

Ceny zemědělských výrobců (CZV) jatečných prasat v ČR byly v roce 2016 ovlivněny vývojem cen na trhu Unie, tradičně především na trhu německém. Propad CZV započatý již v roce 2015 pokračoval během celého prvního pololetí roku 2016, poté následovalo jejich postupné oživení. V meziročním porovnání tak ceny zemědělských výrobců za jatečná prasat v roce 2016 stagnovaly na úrovni cen roku 2015.

Zlepšení cenového vývoje v průběhu roku 2016 a v prvních měsících roku 2017 a podpory směřované do chovu prasat přispěly ke zlepšení ekonomiky výroby. Vývoj v odvětví chovu prasat v ČR v roce 2017 bude výrazně závislý od vývoje produkce a možnostech exportu vepřového masa celé EU.

Spotřeba vepřového masa vzrostla v roce 2015 o 2,2 kg na 42,9 kg na obyvatele a rok a předpokládá se stagnace na stejné úrovni i v následujícím roce. Soběstačnost v roce 2016 poklesla na 54,3 %, v roce 2017 se očekává její stagnace.

Nízká konkurenceschopnost sektoru vepřového masa rezultuje v pasivní bilanci zahraničního obchodu. Ačkoliv celkové saldo v roce 2016 vykazovalo mírné zlepšení, dosáhlo záporné hodnoty -11 360 mil. Kč, tj. pokles o 189,4 tis. t j. hm., což ho činí nejvyšším v rámci jednotlivých zemědělských komodit. Tradičním dodavatelem vepřového masa do ČR zůstává Německo, odkud bylo v roce 2016 dodáno 33,7 %.

Na celkovém dovozu živých prasat do ČR (243 tis. ks) se v roce 2016 podílela především selata (podíl 84 %). Tradičním dodavatelem vepřového masa bylo pak Německo (33,7 %) a stále se zvyšující podíl na celkovém dovozu tohoto druhu masa do ČR vykazuje Španělsko (19,2 %).

Vývoz živých prasat z ČR v roce 2016 byl realizován především jatečnými zvířaty a selaty. Hlavními odběrateli bylo Slovensko, Německo a Maďarsko, kam směřovalo 83 % vývozu. Vývoz vepřového masa v roce 2016 směřoval do stejných destinací jako v případě živých prasat. Exportováno bylo zpravidla čerstvé chlazené maso.

Odvětví chovu prasat v ČR vykazuje z ekonomického hlediska dlouhodobě zápornou rentabilitu. V roce 2015 stěžejní náklady na výkrm prasat prakticky stagnovaly. Výrazný pokles realizačních cen však nestačil pokrýt v plné výši náklady a výkrm prasat byl ztrátový, stejně jako v předchozích letech.

Ekonomickou situaci v tomto sektoru živočišné výroby Ministerstvo zemědělství plně vnímá a přes potíže, provázející produkci a odbyt jiných komodit, podporuje odvětví chovu prasat. Vedle národních dotací na udržování a zlepšování genetického potenciálu zvířat bylo možné v roce 2016 čerpat podpory z prostředků Evropské unie. Prostředky na tyto podprogramy byly významně navýšeny a pozitivně ovlivnily ekonomiku chovu prasat v ČR, která se díky jim stala v průměru ČR zisková (+1,85 %).

V rámci Podpory rozvoje venkova (PRV) byly na roky 2014–2020 stanoveny programy zaměřené na zlepšení dobrých životních podmínek prasnic, prasniček a selat. Kromě toho je možné využít další možnosti podpor z jednotlivých opatření PRV a podpor administrovaných PGRLF uvedených v kapitolách této zprávy.

A. CHOV PRASAT A PRODUKCE VEPŘOVÉHO MASA

I. Vývoj chovu prasat a trhu s vepřovým masem v České republice

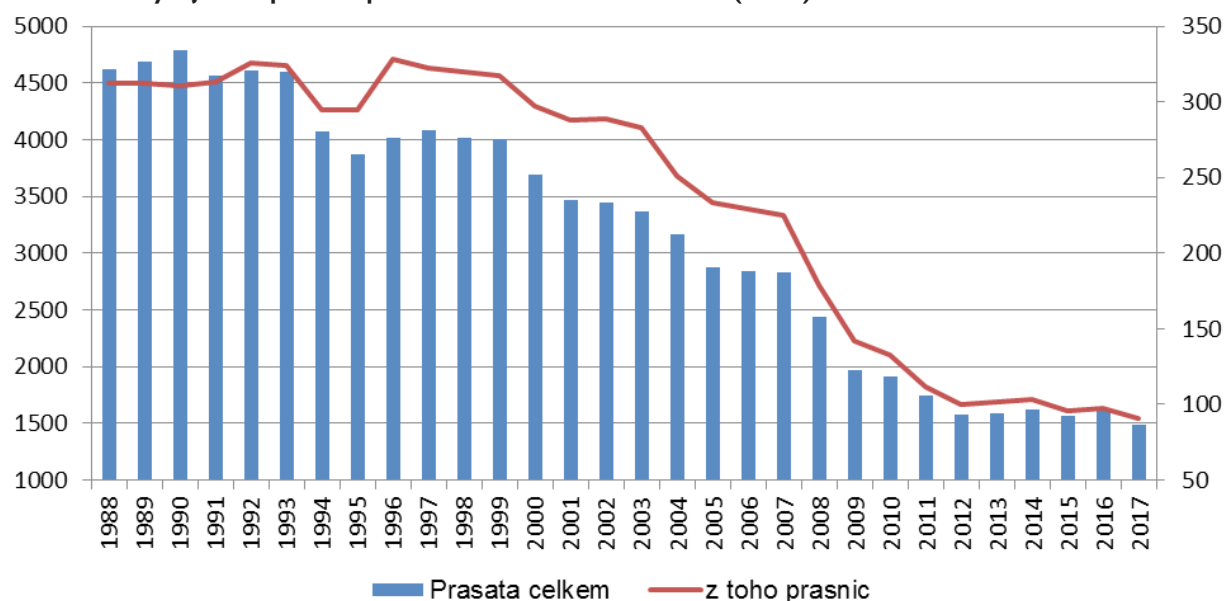
a) Vývoj v chovu prasat v roce 2016

V roce 2016 byl sektor chovu prasat a produkce vepřového masa ČR do značné míry ovlivněn nepříznivou situací v této zemědělské komoditě v celé EU. Především pokles evropských cen zemědělských výrobců (CZV) jatečných prasat, vyvolaný převisem nabídky nad poptávkou vepřového masa, negativně ovlivňoval do prvního pololetí roku 2016 ekonomiku chovu prasat v ČR.

Vývoj **chovu prasat** v ČR byl výše uvedenou skutečností v roce 2016 charakterizován dále také redukcí stavů prasat i prasnic a poklesem porážek. Vzhledem ke zvýšení porážkové hmotnosti mírně vzrostla celková výroba, avšak stále se zvyšující dovoz vepřového masa se logicky promítl v dalším zhoršení bilance zahraničního obchodu.

V průběhu roku 2016 došlo k dalšímu snížení početních stavů prasat a prasnic. Ve srovnání s rokem 2015 to byl pokles o 76 tis. ks prasat (tj. o 4,9 %) a 5,2% snížení stavů prasnic (o 5 tis. ks). Naproti tomu v prvním čtvrtletí 2017 byl zaznamenán mírný nárůst celkových stavů prasat, a to díky osvěžení CZV na tuzemském trhu od druhé poloviny roku 2016. U počtu prasnic se zvýšení početních stavů jako reakce na růst cen CZV neprojevovalo a jejich počty byly na historickém minimu od roku 1980 (graf A.I.1, tabulka A.I.1).

Graf A.I.1: Vývoj stavů prasat a prasnic v ČR v letech 1988–2017 (tis. ks)

Pramen: ČSÚ

Tab A.I.1: Vývoj stavů prasat v ČR v letech 2010–2017 (tis. ks)

Rok	prasata celkem								z toho prasnice							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1. 4.	1 909	1 749	1 579	1 587	1 617	1 560	1 610	1 491	133	112	100	102	103	96	97	91
1. 8.	1 948	1 658	1 574	1 513	1 632	1 560	1 571		130	103	101	102	101	96	93	
31. 12.	1 845	1 487	1 534	1 548	1 607	1 555	1 479		122	97	98	102	98	96	91	

Pramen: ČSÚ - výsledky ŽV, Soupis hospodářských zvířat k 1. 4. 2010–2017

Poznámka: Výsledky chovu prasat k 1. 8. a 31. 12. 2010–2016

Ke konci roku 2016 bylo dle databáze ústřední evidence zvířat na území ČR registrováno 2 964 hospodářství s chovem prasat a 1 747 hospodářství s chovem prasnic. Průměrný stav prasnic v roce 2016 činil 105 164 ks a oproti roku 2015 poklesl o 2 540 ks, což je o 2,4 %. Naproti tomu došlo díky zlepšení šlechtitelské práce a zvýšení selekčního tlaku k dalšímu nárůstu progresu stěžejních ukazatelů reprodukčních znaků. Česká republika se řadí v reprodukčních ukazatelích k chovatelsky vyspělým evropským zemím. Ve srovnání s rokem 2015 bylo v roce 2016 narozeno o 5,4 % více selete na 1 prasnici (30,1 ks) a o 4,9 % více odchováno (26,9 ks). Z uvedených čísel vyplývá mírné zvýšení – o 0,4 % - uhynulých selat do odstavu.

Tab A.1.2: Počet narozených a odchovaných selat na prasnici v letech 2010–2016

Rok	Narozených selat na prasnici	Odchovaných selat na prasnici	% uhynulých z narozených
2010	24,8	22,1	10,9
2011	26,3	23,5	10,9
2012	26,8	23,9	10,9
2013	27,9	25,0	10,6
2014	29,0	26,0	10,4
2015	28,6	25,7	10,2
2016	30,1	26,9	10,6

Pramen: ČSÚ

Vývoj v komoditě **vepřové maso** byl od června 2016 charakterizován celosvětovým oživením odvětví, což se projevilo ale jen mírným zvýšením celkové výroby v celoročním průměru a nárůstem vývozu. V roce 2015 byla celková výroba vepřového masa 309,8 tis. tun ž. hm., v následujícím roce došlo k nárůstu na 310,5 tis. tun ž. hm. (+ 2,3 %). Rovněž byl v meziročním srovnání zaznamenán nárůst vývozu o 8,3 %, současně však i dovozu o 4,6 %. V roce 2016 činil podíl dovozu na domácí spotřebě 62,1 %, participace vývozu na domácí výrobě byla 30,2 %. Podíl ČR na celkové produkci vepřového masa v EU 28 se meziročně téměř nezměnil a dosahoval téměř 1 %.

Očekávaný vývoj odvětví vepřového masa na unijním i světovém trhu v roce 2017 i situace v tomto sektoru v ČR predikuje tuzemskou hrubou produkci jatečných prasat o 2–4 % nižší (tj. asi o 3–4 tis. t. ž. hm.) ve srovnání s rokem 2016. Po progresi CZV za tuto zemědělskou komoditu v roce 2016 se očekává v roce 2017 její stagnace na uspokojivější úrovni.

Počet poražených prasat bez prasnic a kanců se v ČR v roce 2016 snižoval na 2 364 mil. ks o průměrné porážkové váze 115,6 kg. V souladu se snižujícím se počtem chovaných prasat tak meziročně klesl počet porážek o 78 tis. kusů (3,2 %). K průměru posledních 5 let tento pokles dosáhl 292 tis. kusů (11 %). Přesto ve zmíněném pětiletém období naopak vzrostly porážky v hmotnostním vyjádření (o 43 tis. t. jat. hm; 18,7 %) vzhledem k nárůstu porážkové hmotnosti. Z údajů Státní veterinární správy vyplývá, že v roce 2016 bylo poraženo celkem 2,46 mil. ks prasat, tj. o 3,2 % a 82 tis. ks méně než v roce 2015.

Tab A.1.3: Porážky jatečných prasat v ČR - bez prasnic a kanců

Rok	tis. kusů	tis. t jat. hm.
2010	3 034	263,3
2011	2 904	251,0
2012	2 656	230,2
2013	2 591	224,7
2014	2 574	224,1
2015	2 442	220,1
2016	2 364	273,2
I–VI/2017	1 143	131,3

Pramen: ČSÚ

Celková **spotřeba** vepřového masa reagovala na oslabování cen a meziročně došlo k jejímu zvýšení o 1,7 % (o 7,6 tis. t. j.hm.) na úroveň 572,0 tis. t. živé hmotnosti. Soběstačnost České republiky v produkci této zemědělské komodity v roce 2016 mírně poklesla na 54,3 %, což je o 0,7 p.b. méně než v roce 2015.

V České republice je soběstačnost v produkci vepřového masa aktuálním tématem a strategie chovu prasat a rozvoj tohoto odvětví si klade za cíl pokrýt tuzemskou poptávku po vepřovém mase domácí produkcí v horizontu roku 2030 na úrovni 80 %. Spotřeba vepřového masa na obyvatele za rok vykazuje v ČR dlouhodobě stabilní až progresivní tendenci, v letech 2007 až 2015 byla tato hodnota 41,5 kg/osobu/rok. Od roku 2013 došlo k růstu v této spotřebitelské charakteristice na úroveň 42,9 kg/osobu/rok (rok 2015), což je poslední dostupný údaj poskytovaný ČSÚ. Poměr spotřeby vepřového masa k masu celkem zaznamenal v roce 2015 mírný nárůst na 54,1 %.

Tab A.1.4: Spotřeba vepřového masa (kg/os/rok)

Rok	Maso celkem na kosti	Z toho vepřové maso	Podíl spotřeby vepřového k masu celkem %
2007	81,5	42,0	51,5
2008	80,4	41,3	51,4
2009	78,8	40,9	51,9
2010	79,1	41,6	52,6
2011	78,6	42,1	53,6
2012	77,4	41,3	53,4
2013	74,8	40,3	53,9
2014	75,9	40,7	53,6
2015	79,3	42,9	54,1

Pramen: ČSÚ

Ceny zemědělských výrobců (CZV) jatečných prasat v ČR byly v roce 2016 ovlivněny vývojem cen na trhu Unie, tradičně především na trhu německém. Trend propadu tohoto ukazatele pokračoval během celého prvního pololetí roku 2016 až na hodnotu 25,45 Kč/kg živé hmotnosti. Poté následovalo postupné oživení CZV, čímž bylo v celoročním průměru roku 2016 dosaženo hodnoty 29,26 Kč/kg v živém. Přesto dostali čeští farmáři zapláceno za jatečná prasata o více než 5 Kč/kg méně než tomu bylo v roce 2013, kdy CZV dosáhly od roku 2010 svého maxima. Nárůst cen byl zaznamenán i v prvních šesti měsících roku 2017, v červnu to bylo 34,72 Kč/kg živé hmotnosti. V meziročním srovnání (červen 2016/2017) to znamenalo progresi CZV o 7,10 Kč/kg, což představovalo nárůst o 25,7 %. Přesto však ceny v roce 2016 za jatečná prasata v živém (29,26 Kč/kg), resp. jatečná těla prasat v mase (37,80 Kč/kg) nedosahovaly průměru let 2010-2016 (30,70 Kč/kg, resp. 39,57 Kč/kg).

Ceny zemědělských výrobců odstavených selat v roce 2016 poklesly na historicky pětileté minimum na úroveň 51,56 Kč/kg, tedy téměř o 10 % ve srovnání s rokem 2015. Naopak v prvním pololetí 2017 (leden až červen) byl zaznamenán výrazný nárůst CZV odstavených selat na 60,07 Kč/kg ž.hm., což je o 16,5 % více, než tomu bylo v roce 2016.

Tab A.1.5: CZV jatečných prasat v živém a v JUT (odp. klasifikaci SEU Kč/kg ž. hm.) a CZV odchovaných selat

Rok	CZV v ž. hm.	CZV v jat. hm.	CZV selat v ž. hm.
2010	27,22	35,07	53,62
2011	28,66	36,84	48,29
2012	33,25	42,78	56,99
2013	34,43	43,59	59,07
2014	33,00	43,05	59,05
2015	29,09	37,86	52,80
2016	29,26	37,80	51,56
Průměr let 2010–2016	30,70	39,57	54,48
I–VI / 2017*	32,42	41,56	60,07

Pramen: ČSÚ

Poznámka:* = vážený průměr leden–červen

Cena průmyslových výrobců vepřového výsekového masa reagovala na vývoj CZV jatečných prasat a mírně rostla. Průměrná CPV vepřového výsekového masa, podle TISČR SZIF, v roce 2016 dosáhla 56,56 Kč/kg, což představovalo proti předchozímu roku navýšení v průměru o 1,3 %. Pokles CPV byl v meziročním srovnání zaznamenán u kýty bez kosti (o 0,90 Kč/kg), naproti tomu u boku s kostí byla CPV vyšší o 2,65 Kč/kg. To se následně projevilo i ve spotřebitelských cenách.

Tab A.1.6: Ceny průmyslových výrobců - vepřová kýta a vepřový bok (Kč/kg)

Rok	Vepřová kýta (bez kosti)	Vepřový bok
2010	76,47	47,59
2011	79,63	49,90
2012	84,54	58,39
2013	86,17	59,10
2014	86,44	58,74
2015	82,25	54,26
2016	81,34	56,90
Průměr let 2010-2016	82,41	54,98

Pramen: TIS^{CR} SZIF - průměr roku je vážený průměr

Spotřebitelské ceny (SC) vepřového masa v roce 2016 zaznamenaly oproti roku 2015 i oproti pětiletému průměru rozdílné tendence. Zatímco cena upravené vepřové kýty bez kosti vykázala ve zmíněném pětiletém období jen velmi malý nárůst, u jatečné partie vepřový bok s kostí byl tento růst ceny významný, a to o 5,63 Kč/kg (7,3 %). Za vepřovou kýtu zaplatili spotřebitelé v roce 2016 ve srovnání s rokem 2015 v průměru o 2,78 Kč/kg méně, jatečná partie bok se prodávala na pultech obchodů za 82,91 Kč/kg, tedy o 2,47 Kč/kg více, než tomu bylo v průměru roku 2015. Je to dáno zvýšenou poptávkou spotřebitelů po této jatečné partii v posledních letech. Další výrazná progresse spotřebitelských cen zmíněných partií byla potvrzena ze sledování TIS^{CR} SZIF v prvních šesti měsících roku 2017, a to na 119,88 Kč/kg u vepřové kýty a 91,10 Kč/kg u partie bok.

Tab A.1.7: Spotřebitelské ceny - vepřová kýta a vepřový bok (Kč/kg)

Rok	Vepřová kýta (bez kosti)	Vepřový bok
2010	102,89	65,29
2011	103,00	65,80
2012	112,90	77,28
2013	119,70	83,55
2014	122,60	84,14
2015	116,20	80,44
2016	113,42	82,91
Průměr let 2010–2016	112,96	77,06
I–VI / 2017*	119,88	91,10

Pramen: ČSÚ

Pozn.:* = vážený průměr leden–červen

Odvětví vepřového masa lze charakterizovat především pasivní **bilancí zahraničního obchodu**. Celkové saldo ve vepřovém masě včetně živých prasat vykazovalo v roce 2016 ve finančním vyjádření zápornou hodnotu - 11 371 mil. Kč. V objemovém vyjádření to bylo - 190 tis. t. jat.hm., což je v porovnání s rokem 2015 hodnoceno jako stagnace či mírné zlepšení ve srovnání s uplynulým pětiletým obdobím.

Tab A.1.8: Objem zahraničního obchodu s vepřovým masem a živými prasaty (mil. Kč)

Rok	Dovoz	Vývoz	SALDO
2010	10 633	2 384	-8 249
2011	11 682	2 665	-9 017
2012	14 404	3 165	-11 239
2013	14 264	3 407	-10 857
2014	14 930	3 598	-11 332
2015	14 504	3 096	-11 408
2016	14 677	3 306	-11 371
I–VI / 2017	7 952	1 637	-6 315

Pramen: Celní statistika

V roce 2016 bylo do ČR **dovezeno** celkem 243 tis. ks živých prasat za téměř 450 mil. Kč, což představovalo proti předchozímu roku pokles o 36,5 %. Hlavním důvodem byl výrazně nižší nákup jak selat, tak i jatečných prasat. Největší podíl (84,0 %) na dovozu měla selata, která byla v loňském roce dovezena především z Německa, Dánska a Nizozemska.

Tradičním dodavatelem vepřového masa do ČR zůstalo Německo, odkud bylo v roce 2016 dodáno 33,7% vepřového masa v hodnotě 4,7 mld. Kč. Objem dovezeného masa z této země se však každoročně snižuje na úkor dovozů ze Španělska, které představuje druhého nejvýznamnějšího dodavatele tohoto druhu masa s podílem 19,2 % (51 tis. tun za 2,3 mld. Kč). Import vepřového masa ze třetích zemí je nadále nevýznamný.

Vývoz živých prasat z ČR v roce 2016 byl realizován především jatečnými zvířaty (69 %) a selaty (24%), jen malý podíl činil export živých plemenných prasat. Hlavními destinacemi exportu živých prasat bylo Slovensko, Německo a Maďarsko, kam směřovalo 88 % vývozu v celkovém počtu 352,5 tis. kusů. Vývoz vepřového masa v roce 2016 směřoval do stejných destinací jako v případě živých prasat. Meziročně posílil o 9,1 na téměř 40 tis. tun, ve finanční hodnotě 2,0 mld. Kč. Exportováno bylo zpravidla čerstvé chlazené maso (podíl 98 %).

Tab A.1.9: Zahraniční obchod s živými prasaty (0103)

Rok	Dovoz			Vývoz		
	Kusy	Tuny	Cena (Kč/kg ž.hm.)	Kusy	Tuny	Cena (Kč/kg ž.hm.)
2010	505 674	21 737	43,83	190 575	17 022	29,88
2011	539 955	22 356	44,18	169 924	18 684	33,90
2012	659 402	27 716	50,65	210 421	21 062	38,31
2013	437 760	18 109	49,81	236 180	23 970	38,78
2014	464 840	22 655	47,32	346 941	34 959	35,55
2015	400 732	16 376	43,25	399 164	39 604	32,08
2016	242 664	8 666	51,52	427 371	40 786	32,44
I–VI/2017	125 800	4 340	64,65	173 332	16 423	38,29

Pramen: Celní statistika, ČSÚ

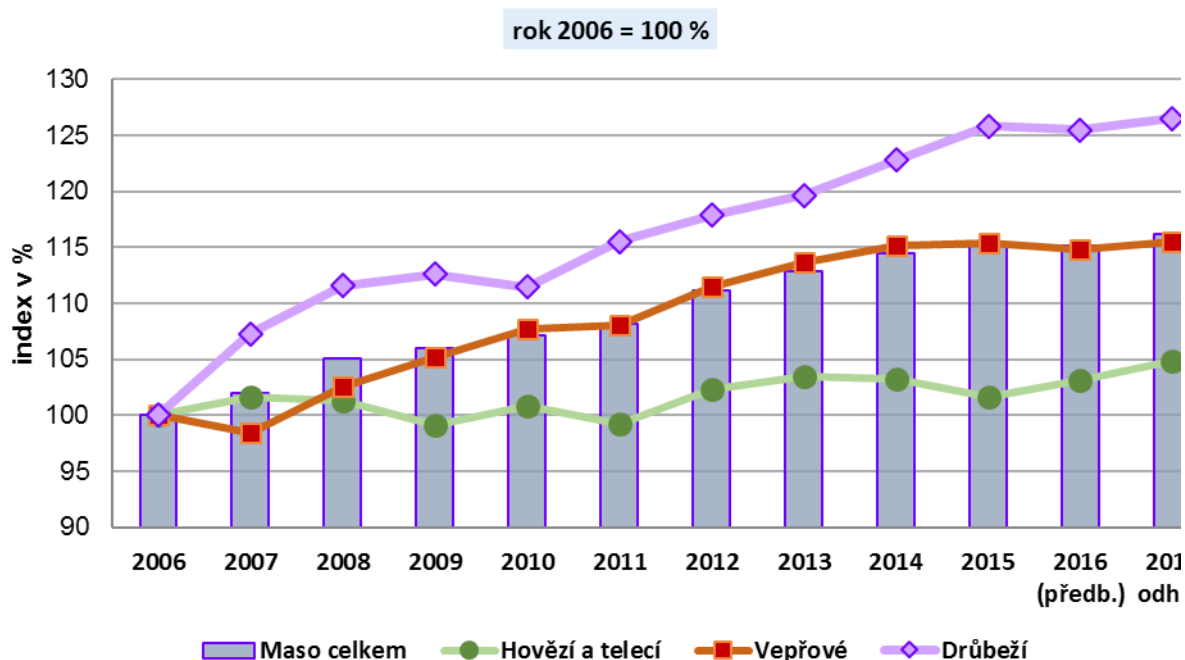
Podrobné aktuální přehledy a časové řady údajů o cenách, produkci, vývozu a o dovozu prasat a vepřového masa v ČR jsou pravidelně každý měsíc k dispozici na webových stránkách:

www.eAGRI / Zemědělství / Živočišné komodity / Prasata / Komoditní karta Vepřové maso

2. Vývoj trhu s masem ve světě a v Evropské unii v roce 2016 a 2017

Globální produkce masa zahrnující vepřové, hovězí a drůbeží v roce 2016 podle odhadu USDA-FAS stagnovala na úrovni roku 2015. Mírné meziroční zbrzdění dlouhodobého růstu, které trvalo prakticky bez přerušení od roku 2006 bylo důsledkem jak mírného oslabení výroby drůbežího masa (o 0,2 %), tak zejména poklesem produkce vepřového masa (o 0,7 %). Naproti tomu došlo v roce 2016 k oživení výroby hovězího a telecího masa (meziročně o 1,2 %, tj. o 0,7 mil. t). Tento růst však nestačil plně kompenzovat redukci výroby obou konkurenčních mas, drůbežího a vepřového, kde došlo k meziročnímu snížení celkem o 1,0 mil. t. Hlavním důvodem globálního snížení výroby vepřového masa v roce 2016 byla nižší produkce v Číně a tato země meziročně rovněž snížila výrobu masa drůbežího. Dynamika zvyšování světové produkce drůbežího masa je však dlouhodobě vysoká, neboť od roku 2006 do roku 2016 představoval tento nárůst téměř 28 %, tj. 20 mil. t. Krátká doba výkrmu jatečné drůbeže totiž umožňuje poměrně pružně reagovat na poptávku na trhu, navíc příznivá cena je další konkurenční výhodou ve srovnání s dražšími druhy červeného masa. U vepřového masa se produkce za stejné období (2006–2016) navýšila mírněji, a to o 15 %, tj. o 14 mil. t. Co do vyprodukovaného objemu cca 110 mil. t si však stále vepřové maso udržuje první místo. Naproti tomu u hovězího a telecího masa, vzhledem k oslabování poptávky zejména v rozvinutých zemích z důvodů změny stravovacích zvyklostí a jen pozvolného růstu poptávky v rozvíjejících se zemích, se produkce zvyšuje jen velmi mírně.

Graf A.2.1: Trend vývoje produkce jednotlivých druhů masa ve světě v letech 2006–2017

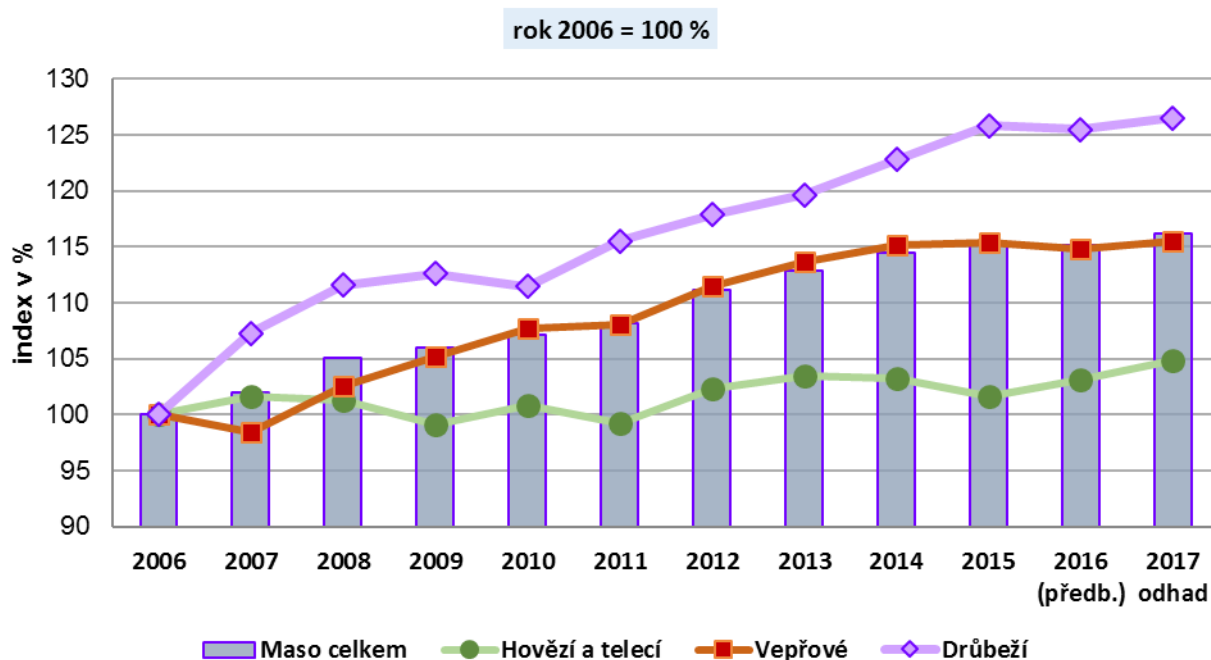

Pramen: USDA-FAS, April 2017

Spotřeba masa ve světě vykazuje dlouhodobě rostoucí trend, který je ovlivněn zejména rostoucí poptávkou po masu v některých zemích s rozvíjejícími se ekonomikami (např. Čína, Indie, Mexiko, Rusko), kde roste koupěschopnost obyvatelstva. V rozvinutých zemích pak v rámci rostoucí oblíbenosti bílého masa vykazuje poměrně trvalý růst spotřeba masa drůbežního.

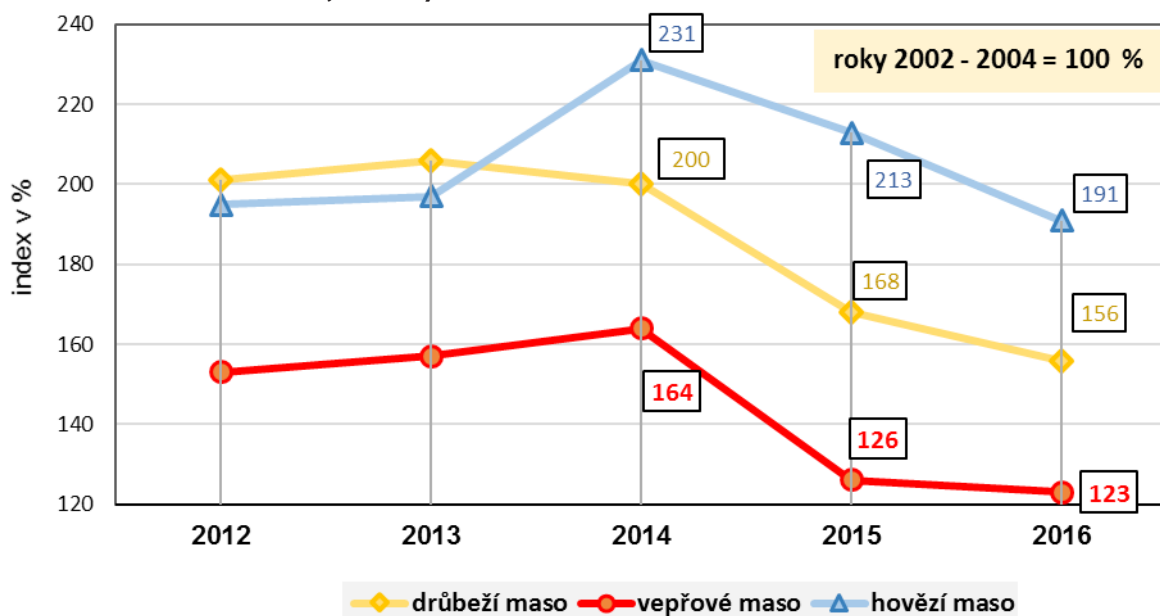
V roce 2016 se podle předběžných údajů USDA-FAS globální spotřeba masa meziročně téměř nezměnila a s objemem 255,2 mil. t zůstala na úrovni roku 2015. Hlavním důvodem byl pokles poptávky po masu vepřovém o 0,5 %, tj. o 0,6 mil. t. Mírně nižší byla v roce 2016 proti roku 2015 rovněž spotřeba masa drůbežního a to o 0,3 %, tj. o 0,3 mil. t. Hlavním důvodem poklesu poptávky byl nárůst cen zejména od druhé poloviny roku 2016 u vepřového masa a od počátku roku u masa drůbežního. Naproti tomu vlivem poměrně stabilních cen se zvýšila podle předběžných údajů USDA-FAS světová spotřeba hovězího a telecího masa, a to meziročně o 1,5 % (tj. téměř o 1,0 mil. t) na 59 mil. t.

Od roku 2006 do roku 2016 vzrostla celková spotřeba masa ve světě téměř o 15 % (tj. o 33,5 mil. t). V meziročním srovnání činil za uvedené období přírůstek spotřeby v průměru 1,6 %. Největší zásluhu na tomto vývoji mělo především maso drůbeží, jehož konzumace se v období 2006 až 2016 zvýšila téměř o 26 % (tj. o 18 mil. t). Vepřové maso náleží ve světě k dlouhodobě nejvíce konzumovaným masům, kdy se jeho podíl na globální spotřebě masa za hodnocené roky 2006 a 2016 téměř nezměnil a dosahoval 43 %. Poptávka spotřebitelů se naopak v předchozích letech snižovala u masa hovězího. V porovnání let 2006 a 2016 se jeho podíl na celkové spotřebě masa snížil o 1,7 p. b. a dosáhl 23 %.

Graf A.2.2: Trend vývoje spotřeby jednotlivých druhů masa ve světě v letech 2006–2017 v %

Pramen: USDA-FAS, April 2017

Podle údajů FAO cena masa celkem v letech 2014 až 2016, vyjádřená indexem k průměrné ceně za roky 2002 až 2004 kulminovala v roce 2014 a do roku 2016 vykazovala klesající trend. Její vývoj byl významně ovlivněn vývojem cen masa hovězího a vepřového, které vykazovaly nejvyšší meziroční růst právě v roce 2014. Naproti tomu u drůbežního masa docházelo k poklesu ceny již od roku 2014. V roce 2016 se proti roku 2015 snížila cena všech tří sledovaných druhů mas, z toho nejvýrazněji (index klesl o 22 procentních bodů) u masa hovězího a nejmírněji u masa vepřového (o 3 p. b.).

Graf A.2.3: Index ročních cen jednotlivých druhů masa ve světě v letech 2012–2016 v %

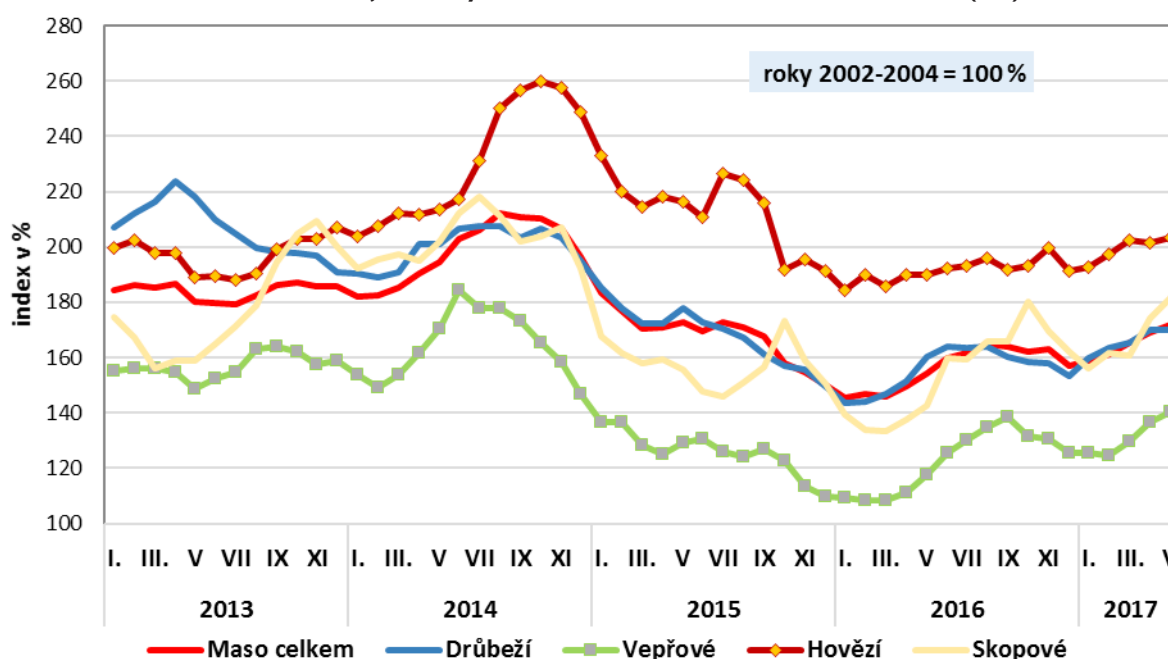
Pramen: FAO, indexy cen masa

Poznámka: Index ceny drůbežního masa: USA – kuřecí dily, exportní hodnota, Brazílie – exportní hodnota kuřat (f.o.b);
 Index vepřového masa: USA, Brazílie – mražené maso, exportní hodnota, Německo – měsíční vývoj cen jatečných prasat tř. E;
 Index ceny hovězího masa: USA, Brazílie – mražené hovězí maso, exportní hodnota, Austrálie – krávy 90CL, exportní cena do USA (FAS, cif USA přístav (východní pobřeží)).

Ve vývoji cen v jednotlivých měsících let 2013-2017 byly u vepřového masa zaznamenány nejvyšší hodnoty v letních měsících roku 2014 (v červnu až srpnu), zatímco u hovězího kulminovaly v období od září do listopadu 2014. Pro ceny vepřového masa je rovněž charakteristická určitá sezónnost, kdy jsou nejvyšší hodnoty zaznamenány právě v letních měsících (vyšší poptávka, neboť probíhá sezóna grilování). Vývoj měsíčního indexu cen za období 2013-2017 v případě masa drůbežího je téměř shodný s vývojem cen masa celkem a rovněž vykazuje obdobný trend jako u masa vepřového. Naproti tomu měsíční ceny hovězího masa vykazovaly, vyjma roku 2014, daleko nižší volatilitu než ostatní druhy masa.

V roce 2016 ceny masa celkem pravidelně měsíčně rostly od ledna až do října, neboť oživovala poptávka především po mase vepřovém. V posledních dvou měsících pak docházelo k jejich snižování.

Graf A.2.4 : Index měsíčních cen jednotlivých druhů masa ve světě v letech 2013–2017 (v %)

Pramen: FAO, indexy cen masa, červen 2017

Světový obchod s masem v roce 2016 podle předběžných údajů USDA-FAS z dubna 2017 meziročně opět posílil v důsledku nárůstu poptávky některých významných importérů (např. Čína, Japonsko, Jižní Korea). Celkový dovoz se v rámci sledovaných zemí meziročně zvýšil o 6,8 % (tj. o 1,6 mil. t). Nejvýznamnější podíl na vývoji světového obchodu s masem v roce 2016 mělo především vepřové maso, u kterého došlo v meziročním srovnání k výraznému nárůstu importů téměř o 19 % (zejména díky Číně, která jeho dovozy zdvojnásobila). Dále se proti roku 2015 zvýšily dovozy masa drůbežího, kde meziroční nárůst představoval 3,1 % (zejména vyššími nákupy Japonska a Číny). Ačkoli ceny hovězího masa v globálním měřítku meziročně klesly, poptávka významných dovozců na světovém trhu posílila jen nepatrně (o 0,7 %), a to především díky Číně, Jižní Koreji a Japonsku, zatímco USA a Rusko poptávku meziročně snížily. Šest nejvýznamnějších dovozních zemí se na globálním importu masa celkem v roce 2016 podílelo 50 %, což bylo o 3 p. b. více než v roce předchozím. V rámci regionů dominovala v roce 2016 Čína, která nákupy masa meziročně zdvojnásobila a předstihla tak Japonsko. Dalšími významnými importéry v pořadí byly USA, Mexiko, Jižní Korea a Rusko. Poptávka těchto zemí se v meziročním srovnání příliš nezměnila.

Globální export masa celkem v roce 2016 podle předběžných údajů USDA-FAS v porovnání s předchozím rokem posílil o 5,2 % (tj. o 1,4 mil. t) na 28,4 mil. t. Tradičně se na něm nejvíce podílel v rámci sledovaných zemí především obchod s drůbežím masem (38 %) a dále s hovězím masem (33 %). Export masa v dlouhodobém sledování poměrně dynamicky roste. To souvisí se zlepšující se ekonomikou především rozvojových zemí, kde se zvyšuje koupěschopnost obyvatelstva, a tím roste i poptávka po různých druzích masa.

V roce 2017 se očekává podle USDA-FAS, že celková výroba masa ve světě převyší 262 mil. t, což představuje v meziročním srovnání nárůst téměř o více než 1 %, tj. přibližně o 3 mil. t. Přírůstek produkce je prognózován u všech druhů masa, z toho nejvíce patrně poroste výroba masa hovězího a telecího (o necelá 2 % a o 1 mil. t), zatímco u vepřového a drůbežího masa bude růst zřejmě mírnější. Podle odhadu navýší z významných regionů produkci Čína (zejména u vepřového masa), USA (navýšení u všech tří druhů masa), EU (především u drůbežího masa), Brazílie (vyšší výroba u všech tří druhů masa), ale i některé další země.

Tab A.2.1: Světová produkce a spotřeba masa v letech 2012–2017 (mil. t)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015	2016 předběžně	2017 odhad	2017/16 v %
Produkce**							
Hovězí a telecí	59,713	60,556	60,842	59,720	60,466	61,583	1,8
Vepřové	106,873	108,851	110,652	110,614	109,853	110,727	0,8
Drůbeží*	83,267	84,369	86,660	88,936	88,728	89,470	0,8
Maso celkem	249,853	253,776	258,154	259,270	259,047	261,780	1,1
Spotřeba**							
Hovězí a telecí	58,272	58,892	58,781	57,877	58,739	59,695	1,6
Vepřové	106,390	108,452	109,968	110,143	109,554	110,196	0,6
Drůbeží*	81,624	82,853	85,049	87,160	86,908	87,608	0,8
Maso celkem	246,286	250,197	253,798	255,180	255,201	257,499	0,9

Pramen: USDA-FAS, April 2017, oficiální statistiky a výsledky výzkumu

Poznámka: * Drůbeží maso zahrnuje kuřecí a krůtí, ** údaje pouze za sledované země.

Spotřeba masa ve světě dlouhodobě roste, podle odhadů USDA-FAS se od roku 2012 do roku 2016 zvýšila o 8,6 milionů tun. V roce 2017 meziročně mírně vzroste (cca o 1,0 %, tj. o 2,3 mil. t) a dosáhne 257,5 mil. t. Trend navyšování spotřeby je signalizován již v dlouhodobějším měřítku. Hlavní těžiště jejího růstu se bude i nadále nacházet v rozvojových a rozvíjejících se zemích, zatímco v rozvinutých zemích je pozorována spíše její stagnace. Největší nárůst se očekává, po několikaleté stagnaci, u hovězího masa, a to 1,6 % (tj. o 1 mil. t). U vepřového a drůbežího masa se rovněž očekává mírný meziroční růst spotřeby, ta však ani u jednoho z uvedených druhů nedosáhne 1 %.

Obchod s masem celkem ve světě trvale roste. Od roku 2006 do roku 2017 se zvýšil téměř o 50 %. Pokles cen vepřového masa v roce 2015 pokračující i v části roku 2016 oživil poptávku, a tím se zrychlilo i obchodování. Největší dynamiku růstu vykazovalo do roku 2014 maso drůbeží. Nárůst cen v roce 2015 tento trend zbrzdil, přesto však od roku 2006 do roku 2017 dojde podle odhadu ke zvýšení objemu obchodu o necelých 60 %. Nejmněji roste v posledních letech obchod s hovězím masem, kdy se očekává, že v období 2006 až 2017 se zvýší o necelých 30 %. Rostoucí poptávka v letech 2012 až 2014 zrychlila tempo růstu prodeje, avšak současně se zvýšily výrazně ceny hovězího masa, což mělo v letech 2015 a 2016 vliv na pokles exportu.

Světový obchod s masem v roce 2017 bude podle USDA-FAS probíhat u nejvýznamnějších hráčů na trhu ve znamení růstu. Vývoz masa (uvedeno pouze za sledované země) se proti roku 2016 zvýší o téměř 4,0 %, tj. o 1 mil. t a dosáhne necelých 30 mil. t. Hlavním důvodem je očekávaný vzestup exportu zejména u vepřového masa v meziročním srovnání o 5,2 % (tj. o 0,4 mil. t), především díky vyšším vývozům z USA, EU a Brazílie. Rovněž u drůbežího masa se očekává další růst vývozu cca o 4,5 % (o 0,5 mil. t). Hlavními exportéry, kteří zvýší u této komodity nabídku na globálním trhu, budou Brazílie, USA a Thajsko, které spolu meziročně navýší dodávky na globální trh o více než 7 %. Nejslabší nárůst vývozu, i přes očekávané posílení produkce a spotřeby, se odhaduje v roce 2017 u hovězího a telecího masa, a to o 2,3 %, tj. o 0,2 mil. t. Export bude limitován stále ještě vysokými cenami a nižší poptávkou ze strany Ruska a USA (o 6 %, resp. 9 %). Hlavními hybateli obchodu budou Indie, Brazílie a USA, které meziročně navýší export celkem přibližně o 6,0 %.

Tab A.2.2: Světový obchod s masem v letech 2012–2017 (mil. t)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015	2016 předběžně	2017 odhad	2017/16 v %
Import**							
Hovězí a telecí	6,715	7,447	7,889	7,661	7,711	7,725	0,2
Vepřové	6,858	6,595	6,340	6,718	7,973	8,268	3,7
Drůbeží	8,546	8,693	8,902	8,592	8,858	9,307	5,1
Maso celkem	22,119	22,735	23,131	22,971	24,542	25,300	3,1
Export**							
Hovězí a telecí	8,131	9,122	9,992	9,536	9,426	9,641	2,3
Vepřové	7,263	7,011	6,983	7,236	8,317	8,750	5,2
Drůbeží	10,088	10,275	10,478	10,258	10,686	11,163	4,5
Maso celkem	25,482	26,408	27,453	27,030	28,429	29,554	4,0

Pramen: USDA-FAS April 2017, oficiální statistiky a výsledky výzkumu

Poznámka * Drůbeží maso zahrnuje kuřecí a krůtí,** údaje pouze za sledované země tvoří rozdíl mezi dovozem a vývozem.

Pro rok 2017 se odhaduje, že import masa celkem na globálním trhu u nejvýznamnějších dovozců meziročně rovněž posílí o více než 3,0 % (tj. o 0,7 mil. t). Hlavní roli v tomto vývoji bude hrát prognózovaný nárůst poptávky po drůbežím masu, u které se očekává, že bude meziročně vyšší o více než 5,0 %, tj. o 0,7 mil. t, především díky Mexiku, Číně, EU a některým arabským zemím. U vepřového masa se v roce 2017 v prognózách počítá s meziročním nárůstem poptávky o necelá 4 % (tj. o 0,3 mil. t), především díky vyšší poptávce ze strany Číny, Mexika, Jižní Koreje a Hongkongu, zatímco Japonsko obchod letos patrně omezí. Import hovězího a telecího masa vzroste v porovnání s rokem 2016 patrně jen velmi mírně (o 0,2 %). Podle odhadu jej navýší všichni významní importéři, zatímco USA a Rusko dovozy značně omezí.

3. Vývoj trhu s vepřovým masem ve světě a v Evropské unii v letech 2016 a 2017

Pokračující ruské embargo pro vybrané regiony (EU, USA, Kanadu, Austrálii a Norsko) nezpomalilo v roce 2016 export vepřového masa z EU. Jeho poměrně vysoká produkce v Unii přetrvávající od roku 2015 vyústila ve snahu producentů uplatnit bilanční přebytek na světovém trhu a vývoz v letech 2015 a 2016 tak meziročně rostl až na rekordní úroveň. Zostřená konkurence mezi největšími globálními exportéry, zejména na trhu Jihovýchodní Asie, i přes další meziroční nárůst poptávky, pokračovala i v prvním čtvrtletí roku 2016 a promítla se do oslabování cen jatečných prasat, což mělo vliv na jejich vývoj také na vnitřním trhu EU. Od druhého čtvrtletí 2016 docházelo postupně k oživení cen, neboť snižování nabídky vepřového masa v rámci členských zemí EU spolu s dalším navyšováním exportu do třetích zemí ulevily od přetlaku produkce na evropském trhu. CZV jatečných prasat tím začala růst. V průměru EU došlo v roce 2016 v meziročním srovnání k jejímu navýšení o 4 %. Na základě dlouhodobě nepříznivého ekonomického vývoje v odvětví rozhodla Evropská komise pro roky 2015 i 2016 vyhlásit na základě SOT podporu soukromého skladování masa. Tato záchranná síť se však nejevila jako dostatečně účinná, proto EK rozhodla navíc finančně pomoci odvětví chovu prasat v podobě podpor (tzv. I. a II. balíčku). Každá členská země mohla navíc ke stanovené sumě ze zdrojů EU přidat stejný objem financí z národních zdrojů. Tyto podpory pozitivně ovlivnily ekonomiku chovu prasat v ČR, která se díky jim stala v průměru ČR zisková.

3.1 Světový trh s vepřovým masem

a) Charakteristika trhu v roce 2016

Světový trh byl i nadále ovlivněn ruským embargem a s tím spojeným konkurenčním bojem o asijské trhy.

Produkce vepřového masa se nepatrně snížila o 761 tis. t (tj. o 0,7 %) na 109,85 mil. t. Její pokles byl zřetelný hlavně u Číny (-3,4 %), kde vlivem implementace agroenvironmentálních opatření dochází ke snížení počtu chovaných prasat. Naopak u dalších významných producentů (EU, USA, Brazílie, Rusko, Vietnam, Kanada) byl zaznamenán růst.

Světová spotřeba vepřového masa klesla o 589 tis. t (0,5 %) na 109,55 mil. t vzhledem ke snížení spotřeby Číny a EU (o -1,2 %, resp. 2,8 %). V USA, Rusku, Vietnamu a Japonsku nastalo její zvýšení.

Import vepřového masa se již druhým rokem meziročně zvýšil, a to o 18,7 % na 7,97 mil. t převážně vlivem velmi výrazného posílení dovozu Číny o 112,0 %, ale také Japonska, Mexika, Hongkongu a Jižní Koreje. Ke snížení došlo naopak v Rusku, USA a v Austrálii. Růst světového vývozu (meziročně o 14,9 % na 8,32 mil. t) byl patrný u všech čtyř nejvýznamnějších vývozců (EU, USA, Kanady i Brazílie). Naopak u Chile a Číny došlo k jeho poklesu (o -2,8 %, resp. o -17,3 %).

b) Očekávaný vývoj v roce 2017

Světová produkce se podle USDA-FAS meziročně mírně zvýší o 0,8 % na 110,73 mil. t vzhledem k růstu výroby USA, EU, Brazílie i Ruska, kteří kompenzují pokles největšího světového producenta Číny.

Spotřeba vepřového masa se navzdory výrobě mírně sníží o 0,6 %. K jejímu poklesu dojde v Číně a v EU. Ve většině ostatních sledovaných zemích se naopak zvýší.

Dovoz se meziročně zvýší o 3,7 % na 8,27 mil. t vzhledem k růstu dodávek do Číny, Mexika, Jižní Koreje a Hongkongu. V Japonsku USA a Rusku bude import ve srovnání s předchozím rokem nižší. Export se pravděpodobně rovněž zvýší, a to o 5,2 % na 8,75 mil. t vzhledem k jeho růstu v EU, USA a Brazílii.

Vývoj na trhu v roce 2016

Podle posledních předběžných údajů USDA-FAS z dubna 2017 se v roce 2016 proti roku 2015, vzhledem k poklesu výroby v Číně, opět snížila produkce vepřového masa ve světě, a to o 761 tis. t (tj. o 0,7 %) na 109,85 mil. t.

Největší světový chovatel prasat a producent vepřového masa Čína snížil již druhým rokem svou produkci. To bylo zapříčiněno zpomalením růstu ekonomiky a hlavně implementací agroenvironmentálních opatření dopadající na chov prasat. V roce 2016 se v Číně vyrobilo celkem 52,99 mil. t vepřového masa, což ve srovnání s předchozím rokem představuje pokles o 1,88 mil. t, tj. o 3,4 %.

Stavy prasat ve světě i v roce 2016 nadále klesaly, v porovnání s rokem 2015 se snížily o 1,3 % (10,71 mil. ks) na 785,18 mil. ks. Největší podíl na tomto trendu připadá na Čínu, kde počet prasat meziročně klesl o 14,70 mil. ks (3,2 %) na 451,13 mil. ks. Ve srovnání s rokem 2015 se snížily stavy prasat rovněž v Japonsku (o 1,3 %) a nejvýrazněji na Ukrajině (o 3,4 %).

Naopak k meziročnímu zvýšení stavů došlo u většiny dalších světových chovatelů prasat. V Evropské unii se počet kusů ve srovnání s předchozím rokem nepatrně zvýšil o 375 tis. (tj. o 0,3 %) na 148,72 mil. Výraznější růst byl zaznamenán ve Spojených státech, a to meziročně o 1,14 mil. ks (1,7 %) na 68,92 mil. ks. K vůbec nejvyššímu navýšení stavů prasat došlo v Rusku, ve srovnání s předchozím rokem o 1,94 mil. ks (tj. o 10,0 %) na 21,35 mil. ks. Rovněž u dalších sledovaných států (Brazílie, Kanada, Mexiko, Jižní Korea, Bělorusko) se počty kusů prasat zvýšily.

Tab A.3.1: Produkce vepřového masa ve světě v letech 2013–2017 (tis. t)

Země	2013	2014	2015	2016 předpoklad	2017 odhad	2017/2016 index v %
Čína	54 930	56 710	54 870	52 990	52 750	-0,5
EU	22 359	22 540	23 249	23 400	23 450	0,2
USA	10 525	10 368	11 121	11 319	11 844	4,6
Brazílie	3 335	3 400	3 519	3 700	3 815	3,1
Rusko	2 400	2 510	2 615	2 870	3 000	4,5
Vietnam	2 357	2 431	2 572	2 675	2 750	2,8
Kanada	1 822	1 805	1 899	1 955	1 950	-0,3
Filipíny	1 388	1 402	1 463	1 540	1 610	4,5
Japonsko	1 309	1 264	1 254	1 279	1 270	-0,7
Mexiko	1 284	1 290	1 323	1 376	1 420	3,2
Jižní Korea	1 252	1 200	1 217	1 266	1 305	3,1
Taiwan	855	815	825	815	815	0,0
Chile	550	520	524	530	535	0,9
Ukrajina	748	766	781	820	790	-3,7
Argentina	416	442	475	525	555	5,7
Austrálie	360	362	374	385	395	2,6
Ostatní	5 890	5 732	5 512	5 483	5 563	1,5
Celkem	108 823	110 652	110 614	109 823	110 727	0,8

Pramen: USDA-FAS, April 2017, oficiální statistiky a výsledky výzkumu

Poznámka: Údaje za svět celkem jsou pouze za sledované země

Světová spotřeba vepřového masa se v roce 2016 meziročně mírně snížila o 0,5 % (589 tis. t) na 109,55 mil. t. K nejvýraznějšímu poklesu spotřebovaných tun vepřového masa proti roku 2015 došlo u hlavního světového producenta a konzumenta Číny, a to o 1,2 % (688 tis. t) na 54,98 mil. t. Snížení spotřeby bylo zaznamenáno také v EU, a to o 586 tis. t (tj. o 2,8 %) na 20,29 mil. t, v Brazílii (o 0,8 %) a ze sledovaných zemí procenticky nejvíce na Taiwanu (o 3,7 %).

Zvýšení spotřeby vepřového masa proti roku 2015 bylo zaznamenáno v Rusku, a to o 5,8 % (176 tis. t) na 3,19 mil. t, ale také ve Vietnamu (o 3,9 %), Japonsku (o 2,3 %), Mexiku (o 3,7 %), Jižní Koreji (o 4,5 %) a procentuálně nejvíce na Filipínách (o 5,9 %).

Tab A.3.2: Spotřeba vepřového masa ve světě v letech 2013–2017 v tis. t

Země	2013	2014	2015	2016 předpoklad	2017 odhad	2017/2016 index v %
Čína	55 456	57 194	55 668	54 960	54 875	-0,2
EU	20 147	20 390	20 974	20 642	20 162	-2,3
USA	8 665	8 545	9 341	9 477	9 688	2,2
Rusko	3 267	3 024	3 016	3 192	3 275	2,6
Brazílie	2 751	2 846	2 893	2 870	2 917	1,6
Japonsko	2 549	2 543	2 568	2 626	2 624	-0,1
Vietnam	2 341	2 414	2 550	2 650	2 730	3,0
Mexiko	1 956	1 991	2 176	2 256	2 360	4,6
Jižní Korea	1 628	1 660	1 813	1 894	1 931	2,0
Filipíny	1 559	1 600	1 637	1 584	1 824	15,2
Taiwan	892	875	937	902	898	-0,4
Kanada	798	789	882	856	895	4,6
Ukrajina	945	794	750	822	792	-3,6
Hongkong	534	485	532	610	600	-1,6
Austrálie	510	511	562	560	575	2,7
Chile	437	402	393	435	450	3,4
Ostatní	7 241	6 886	6 672	6 687	6 912	3,4
Celkem	108 452	109 968	110 143	109 554	110 196	0,6

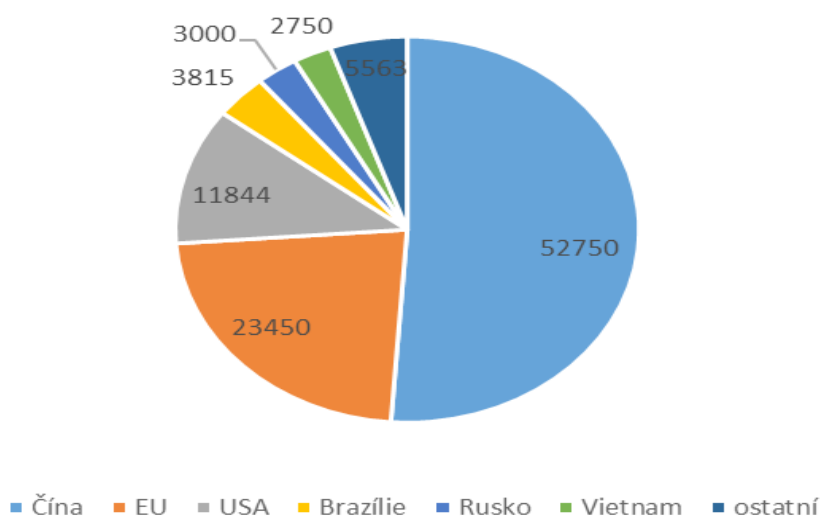
Pramen: USDA-FAS, April 2017, oficiální statistiky a výsledky výzkumu,

Poznámka: Údaje za svět celkem jsou pouze za sledované země

Očekávaný vývoj na trhu v roce 2017

Světová produkce vepřového masa bude podle předpovědi USDA-FAS v roce 2017 ve srovnání s přechozím rokem o 0,8 % (tj. 904 tis. t) vyšší a dosáhne celkových 110,73 mil. t. To je dáno růstem výroby v USA, Brazílii a Rusku, který nahradí pokles v Číně. Růst produkce USA tvoří více než polovinu jejího globálního zvýšení a je dán vyšší domácí i zahraniční poptávkou. Ve srovnání s předchozím rokem se výroba vepřového masa v USA zvýší o 525 tis. t, tj. o 4,6 % a dosáhne rekordních 11,84 mil. t. Vzhledem k rozsáhlým investicím a velké zásobě krmiv se produkce zvýší také v Rusku, a to meziročně o 130 tis. t (4,5 %) na 3,00 mil. t. Brazílie bude reagovat na vyšší exportní poptávku a oživení domácí poptávky po útlumu z předchozího roku a meziročně zvýší svou produkci o 115,0 tis. t, tj. o 3,1 % na 3,82 mil. t. Na základě vyšší exportní poptávky zvýší svou produkci také EU, ale vzhledem k oslabení domácího trhu pouze marginálně o 50,0 tis. t (0,2 %) na 23,45 mil. t. Ke zvýšení výroby vepřového masa dojde ve srovnání s rokem 2016 také ve Vietnamu, na Filipínách, v Mexiku, Jižní Koreje, Argentíně, Austrálii a nepatrně také v Chile.

Podle předpovědi USDA-FAS z dubna roku 2017 dojde k dalšímu snížení produkce Číny, které započalo již v roce 2015. Očekává se meziroční pokles výroby o 240,0 tis. t, tj. o 0,5 % na 52,75 mil. t. I přesto zůstane Čína s velkým náskokem největším světovým producentem vepřového masa. Největší procentuální snížení produkce se očekává na Ukrajině (o 3,7 %).

Graf A.3.1: Očekávaný podíl nejvýznamnějších výrobců vepřového masa na celkové produkci v roce 2017 (tis. t)

Pramen: USDA-FAS, April 2017

Pozn.: odhad

Spotřeba vepřového masa u největšího světového producenta a konzumenta Číny by se měla proti roku 2016 nepatrně snížit o 0,2 % (tj. 85 tis. t) na 54,88 mil. t. Výraznější snížení se očekává v EU, a to o 480 tis. t, tj. o 2,3 % na 20,16 mil. t.

V roce 2017 se očekává meziroční zvýšení celkového světového exportu o 433 tis. t (5,2 %) na rekordních 8,75 mil. t vlivem rostoucí globální poptávky po vepřovém mase. Od roku 2015 je největším světovým exportérem EU, která si i v roce 2017 své prvenství udrží, a to navzdory pomalejšímu růstu než druhé Spojené státy americké. EU zvýší objem vyvezeného vepřového masa převážně díky vyšší poptávce svého hlavního exportního regionu Číny. Očekává se zvýšení vývozu EU ve srovnání s předchozím rokem o 174 tis. t (5,6 %) na 3,30 mil. t. Ze sledovaných zemí dojde k meziročnímu poklesu vývozu vepřového masa pouze ve dvou státech, a to u třetího největšího exportéra Kanady a u největšího světového producenta a spotřebitele vepřového masa Číny.

Světový import vepřového masa se v roce 2017 podle odhadu USDA-FAS meziročně zvýší o 295 tis. t, tj. o 3,7 % na 8,27 mil. t, a to vlivem růstu největšího světového dovozce Číny. Import vepřového masa Číny zůstává na historicky vysoké úrovni vzhledem k omezené domácí výrobě. Naopak je tomu u Ruska, které bylo ještě v roce 2013 druhým největším světovým importérem, i přesto, že již v tomto roce se začal dovoz vepřového masa snižovat. V roce 2017 by mělo být až na sedmém místě co se týče objemu dovezeného vepřového masa. Proti roku 2016 se vzhledem k růstu domácí produkce očekává 13,5% snížení importu na pouhých 300 tis. t. Dalším státem, který v roce 2017 doveze ve srovnání s předchozím rokem méně vepřového masa je Japonsko, které importuje 1,35 mil. t, tj. snížení o 11 tis. t (tj. 0,8 %).

3.2. Trh s vepřovým masem v EU

a) Charakteristika trhu v roce 2016

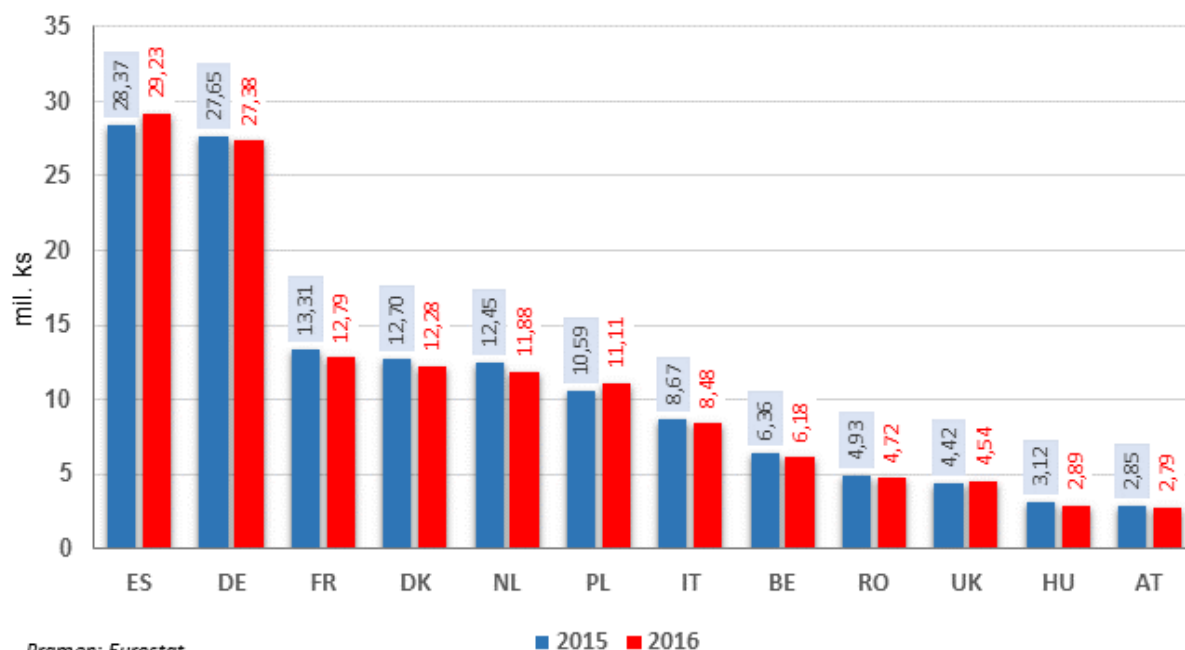
EU náleží k jednomu z nejvýznamnějších světových producentů (zaujímá třetí místo v pořadí hned za Čínou a USA) a v posledních dvou letech reprezentuje u této komodity největšího exportéra před USA a Kanadou. Z těchto důvodů se zároveň všechny změny, které vzniknou v odvětví vepřového masa na světovém trhu, promítají bezprostředně do vnitřního trhu jednotlivých členských zemí Unie. Konkurenční tlak, ke kterému dochází mezi hlavními vývozci, ovlivňuje zpětně jejich tuzemskou produkci, ceny i zahraniční obchod.

V roce 2016 byl, podle předběžných údajů Evropské komise, trh s vepřovým masem v EU charakterizován velmi mírným meziročním poklesem celkových stavů prasat ale i prasnic a dalším meziročním růstem porážek a produkce. Porážky jatečných prasat v EU byly v roce 2016 proti předchozímu roku vyšší o 1,7 mil. ks a dosáhly 257,2 mil. ks. V důsledku nárůstu počtu poražených kusů došlo ke zvýšení produkce vepřového masa v EU, a to již třetím rokem po sobě. V roce 2016 vyrobila EU rekordních 23,2 mil. t vepřového masa, což představuje proti předchozímu roku 1,4% růst.

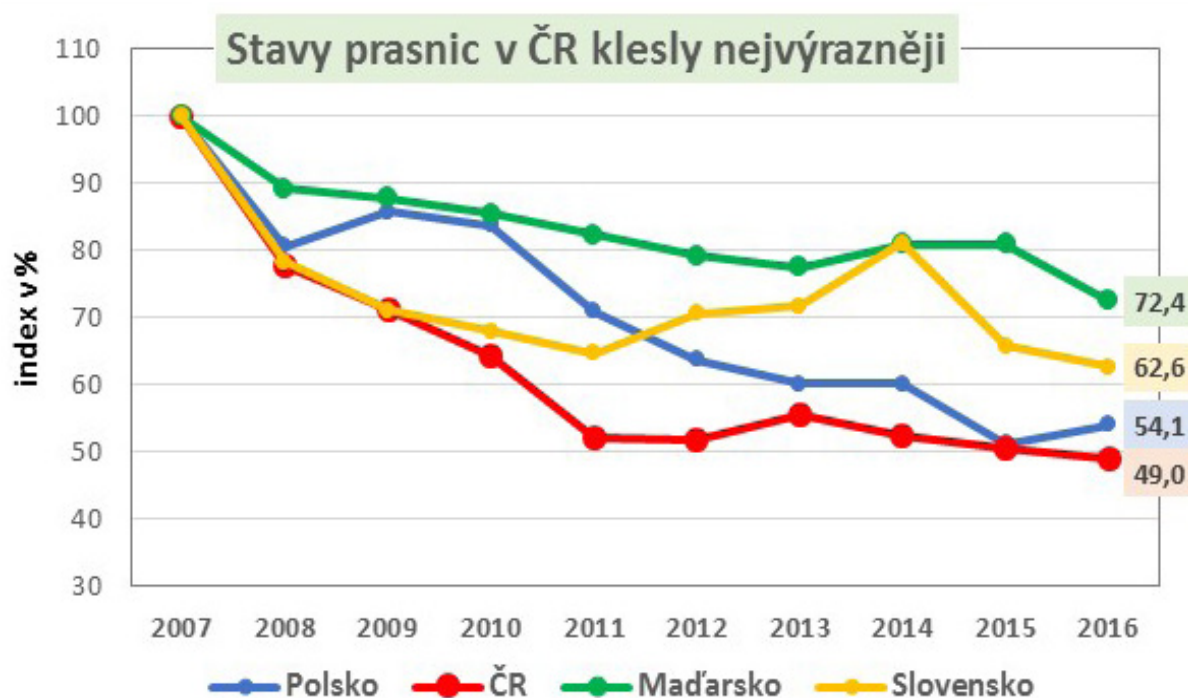
Spotřeba vepřového masa v roce 2016 mírně oslabila o 1,3 % na necelých 21 mil. t, čímž vytvořila tlak na export a působila na pokles cen na vnitřním trhu EU. Spotřeba vepřového masa na obyvatele se podle předběžných údajů v průměru EU snížila o 0,6 kg na 40,9 kg/rok. Jedním z důvodů byl nárůst ceny ke kterému došlo ve druhém čtvrtletí, ale také změna preferencí spotřebitelů směrem k drůbežímu masu.

V roce 2016 byl vyvezen rekordní objem vepřového masa 4,1 mil. t, což v porovnání s předchozím rokem představuje téměř 23% růst. Ruský trh již byl plně nahrazen čínským, kam EU vyvezla 63 % celkového exportu. Za účelem obnovení rovnováhy na trhu a oživení cen se rozhodla EK v rámci pravidel SOT využít opatření k obnovení rovnováhy a vyhlásila podporu soukromého skladování vepřového masa, aby tak přebytek produkce z vnitřního trhu dočasně stáhla. Zahájení nákupu do skladů probíhalo od 1. 1. 2016 do 3. 2. 2016. Za toto období bylo v EU naskladněno na dobu 90 až 150 dní celkem 90,87 tis. t vepřového masa v hodnotě 27 mil. €. Toto opatření bylo v uvedeném období realizováno celkem ve 14 členských zemích. Hlavní podíl (tj. 76 %) z uvedeného celkového objemu bylo naskladněno ve čtyřech zemích, a to v Německu (29 %), Španělsku (22 %), Dánsku (13 %) a Nizozemsku (12 %), kde byla situace v komoditě nejtěživější, neboť produkce vzrostla za dva roky nejvýrazněji. Kromě tohoto opatření Evropská komise umožnila podpořit odvětví živočišné výroby formou dalšího mimořádného opatření nazvaného I. a II. b alíček. Dvě finančně podpořené komodity byly mléko a vepřové maso s cílem přispět ke stabilizaci trhu na základě NK (EU) č. 1308/2013 o Společné organizaci trhu.

Stavy prasat celkem v EU se podle údajů Eurostatu, ke konci prosince roku 2016 meziročně snížily téměř o 1,0 % (o 1,4 mil. ks) a dosáhly 147,4 mil. ks. Nejvýrazněji se snížily v NČZ 13 byl úbytek chovaných prasat zanedbatelný a představoval 0,3 % (tj. 81 tis. ks), naproti tomu v EU 15 došlo k radikálnějšímu omezování počtu chovaných prasat, kdy jejich počty klesly o 1,0 % (tj. o 1,3 mil. ks) na 122,9 mil. ks. Z producentů významných zemí se nejvýrazněji meziročně snížily stavy prasat v Nizozemsku (o 4,6 %), ve Francii (o 3,9 %), v Dánsku (o 3,3 %), Belgii (o 2,9 %), Itálii (o 2,3 %), Rakousku (o 1,9 %) a v Německu (o 1,0 %), z ostatních členských zemí byl evidován znatelnější úbytek v Estonsku (o 12,8 %), v Maďarsku (o 7,6 %), na Slovensku (o 7,3 %) a v ČR (o 4,9 %). Celkem devět členských zemí naproti tomu v porovnání s rokem 2015 počty prasat zvýšily. Jednalo se zejména o Polsko (o 4,9 %), Irsko (o 3,6 %), Španělsko (o 3,0 %), Velkou Británii (o 2,7 %) a Švédsko (o 2,5 %). Jejich stagnace byla zaznamenána v Chorvatsku. Největším chovatelem prasat v EU je Španělsko s počtem 29 mil. ks, které v roce 2015 přeskočilo dosud vedoucí Německo.

Graf A.3.2: Stavy prasat celkem u nejvýznamnějších producentů vepřového masa EU v roce 2015 a 2016 (mil. ks)

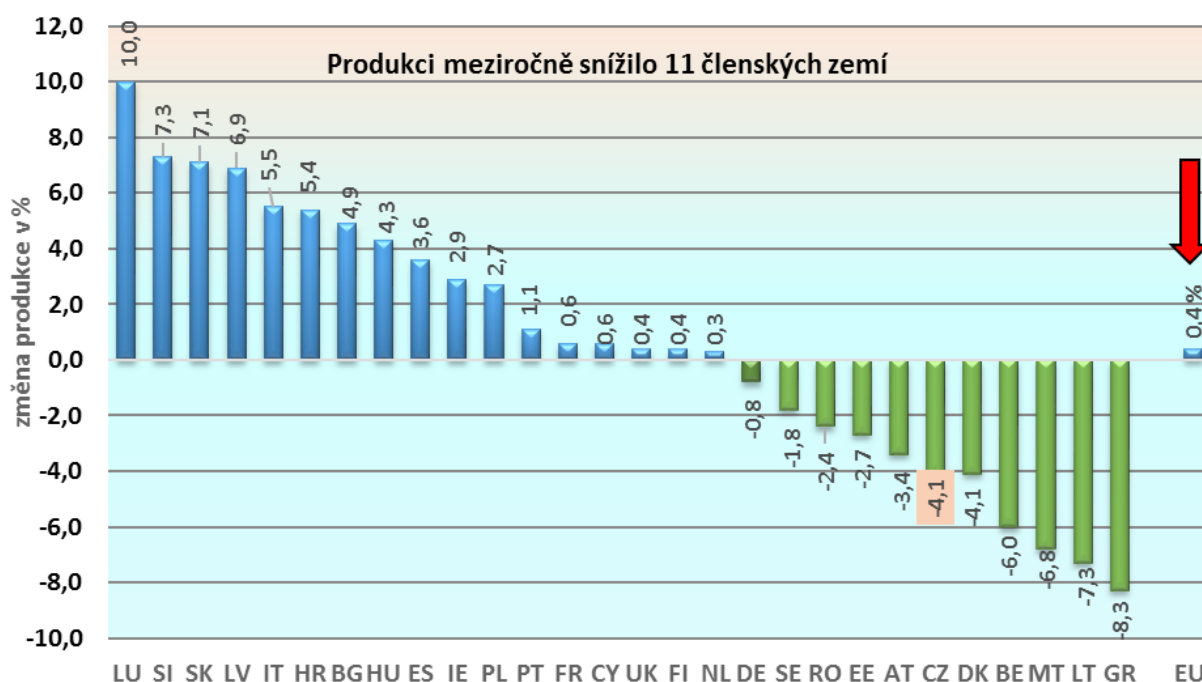
V roce 2016 se ve srovnání s rokem 2015 snížil počet chovaných prasnic v Unii o 1,6 % (tj o 201 tis. ks) a dosáhl 12,1 mil. ks. Největším chovatelem prasnic v Unii bylo roce 2016 tradičně Španělsko s celkovým počtem 2,4 mil. ks a podílem 20% na celkových stavech v EU, následované Německem s 1,9 mil. ks (podíl 17 %). Třetím a čtvrtým v pořadí bylo Dánsko a Nizozemsko, kde bylo celkem chováno 1,2 mil. ks, resp. 1,0 mil. ks. Tyto dvě země zároveň náleží v rámci EU k nejvýznamnějším vývozcům selat. V rámci zemí V4 klesaly stavy prasnic od roku 2007 do roku 2016 nejvýrazněji v ČR, nejméně pak se snížily v Maďarsku. Největším chovatelem z této skupiny zemí je Polsko, s počtem chovaných prasat v roce 2016 dosahujícím 859 tis. ks a 7% podílem na celkových stavech Unie.

Graf A.3.3: Vývoj stavů prasnic v zemích V4 za období 2007–2016 (index v %)

Produkce vepřového masa v EU podle předběžných údajů Eurostatu již třetím rokem po sobě rostla, což vytvářelo tlak na export, neboť spotřeba se v Unii snížila. V roce 2016 proti roku 2015 došlo k navýšení výroby o 1,4 % na rekordních 23,2 mil. t, a to vlivem navýšení počtu poražených jatečných prasat. Podíl vepřového masa na celkové produkci masa v EU převyšoval mírně 50 %.

V EU 15, která se v roce 2016 podílela na celkové výrobě vepřového masa Unie 86 %, se produkce meziročně zvýšila o 1,1 % na 19,9 mil. t. Vyšší přírůstek výroby proti roku 2015 byl zaznamenán v NČZ 13, a to o 2,8 % na 3,4 mil. t. V jednotlivých regionech Unie však nebyl vývoj příliš rozdílný, neboť celkem v 18 členských zemích došlo v roce 2016 proti předchozímu roku k nárůstu produkce vepřového masa, event. k její stagnaci. Naproti tomu v 8 zemích Unie (mezi nimi byla i ČR) bylo evidováno její omezení.

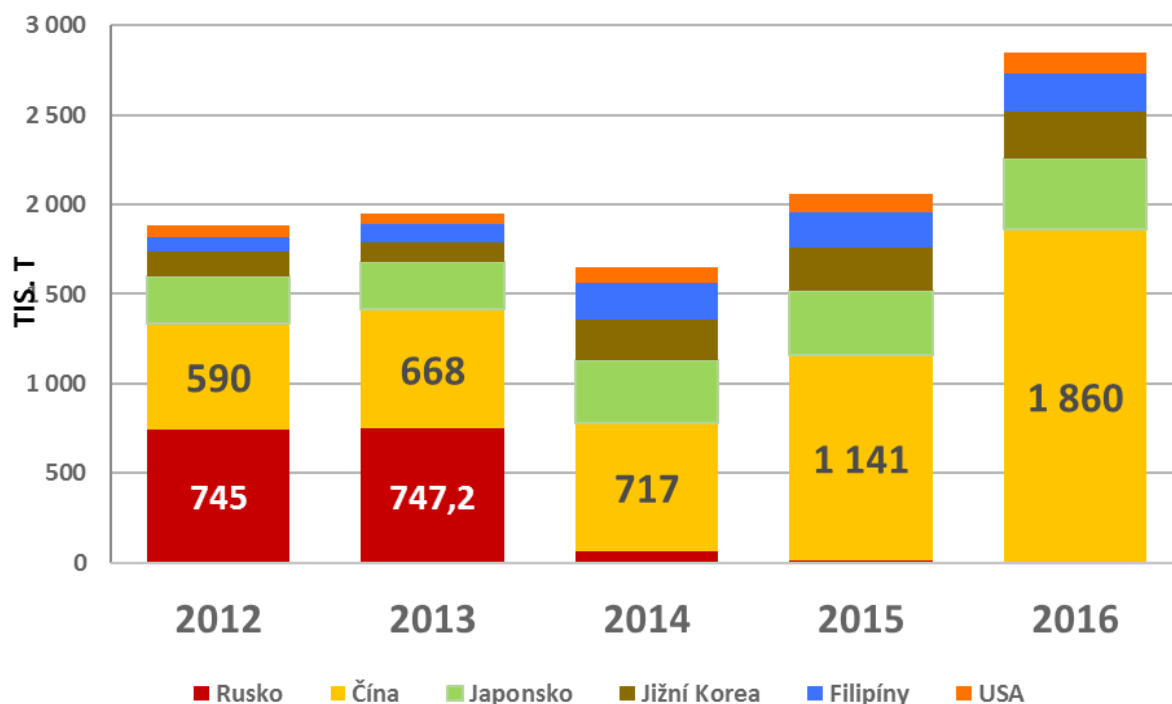
Graf A.3.4: Meziroční srovnání produkce vepřového masa let 2015 a 2016 v jednotlivých státech EU

Pramen: Evropská komise

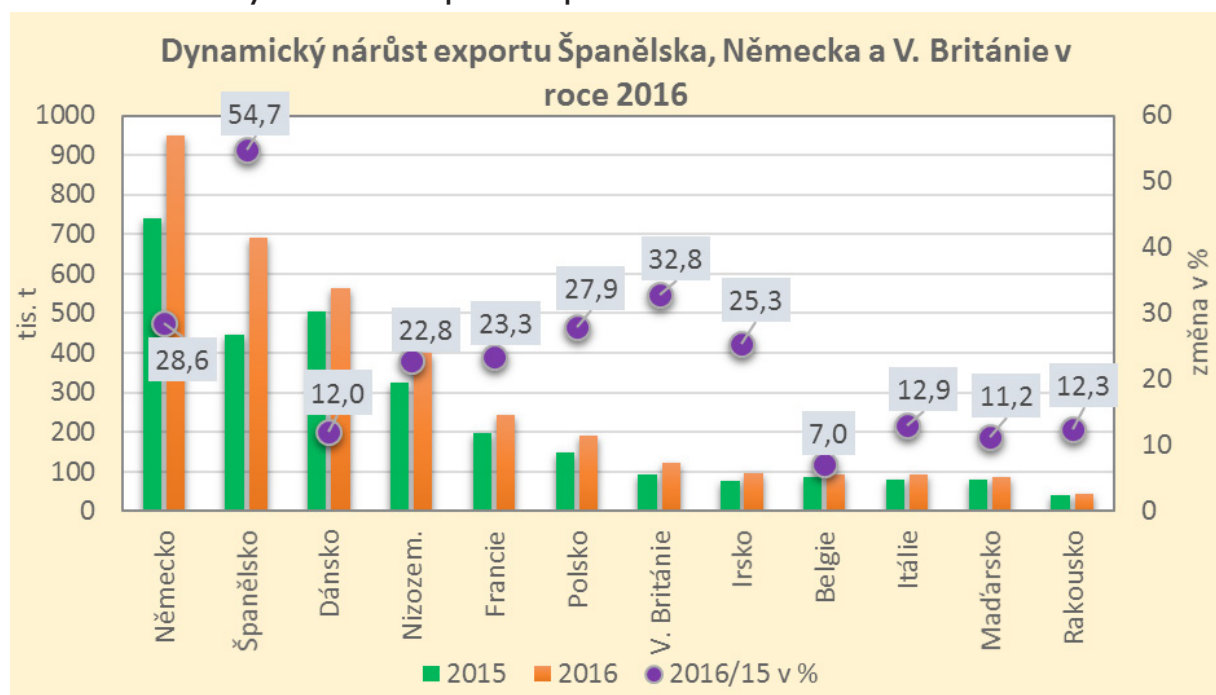
Celková spotřeba vepřového masa v EU v roce 2016 podle předběžných údajů v meziročním srovnání mírně oslabila o 1,3 % a představovala necelých 21 mil. t. Spotřeba vepřového masa na obyvatele v roce 2016 podle odhadu EK dosáhla 40,9 kg/rok, což reprezentovalo meziroční snížení přibližně o 0,6 kg. Nejvyšší byla tradičně ve Španělsku (54 kg/obyv./rok), dále v Rakousku, Německu a Dánsku, kde mírně převyšovala 50 kg/obyv./rok. Nejnižší (cca 22 kg/obyv./rok) naopak vykazovalo Bulharsko a Velká Británie. Na celkové spotřebě masa v Unii se vepřové maso podílelo necelými 49 %, což je dlouhodobě nejvíce ze všech druhů masa. Míra soběstačnosti v průměru EU v roce 2016 podle odhadu EK dosáhla 113 % a byla o 2,7 p. b. vyšší než v roce 2015. Z jednotlivých zemí vykazuje dlouhodobě nejvyšší úroveň Dánsko (591 %), Nizozemsko a Belgie (více než 245 %), nejnižší pak Slovensko, Litva, Chorvatsko a ČR, kde míra soběstačnosti nedosahuje ani 60 %.

V roce 2016 umístila EU na globální trh rekordní objem vepřového masa, když meziročně zvýšila vývozy téměř o 23 % na 4,1 mil. t. Ruský trh byl již plně nahrazen čínským, který EU plně ovládla, a stal se jejím hlavním exportním regionem (podíl na vývozu představoval 63 %). V roce 2016 bylo do Číny prodáno z EU celkem 1,9 mil. t vepřového masa, což představovalo meziroční navýšení vývozu do této země o 44,9 %. Nejvýznamnějšími dodavateli bylo Německo (559 tis. t), následovaly Španělsko (369 tis. t) a Dánsko (348 tis. t). Podíl těchto tří vývozců na čínském dovozu dosáhl v roce 2016 více než 67 %.

Graf A.3.5: Nejvýznamnější importéři vepřového masa z EU a celkový export EU (tis. t)

Pramen: Evropská komise

Vývoz vepřového masa do třetích zemí ovládlo opět Německo (25,8% podíl na celkovém exportu Unie). Druhým vývozcem v pořadí se stalo Španělsko (18,7 %). Následovaly Dánsko (15,2 %), a Nizozemsko (10,8 %). Z NČZ 13 pak stoupl export především z Polska a Maďarska (12,1 %, resp. 7,4 %). Z celkové produkce vepřového masa EU vzrostl podíl exportu meziročně o 3,1 p. b. a dosáhl 17,8 %.

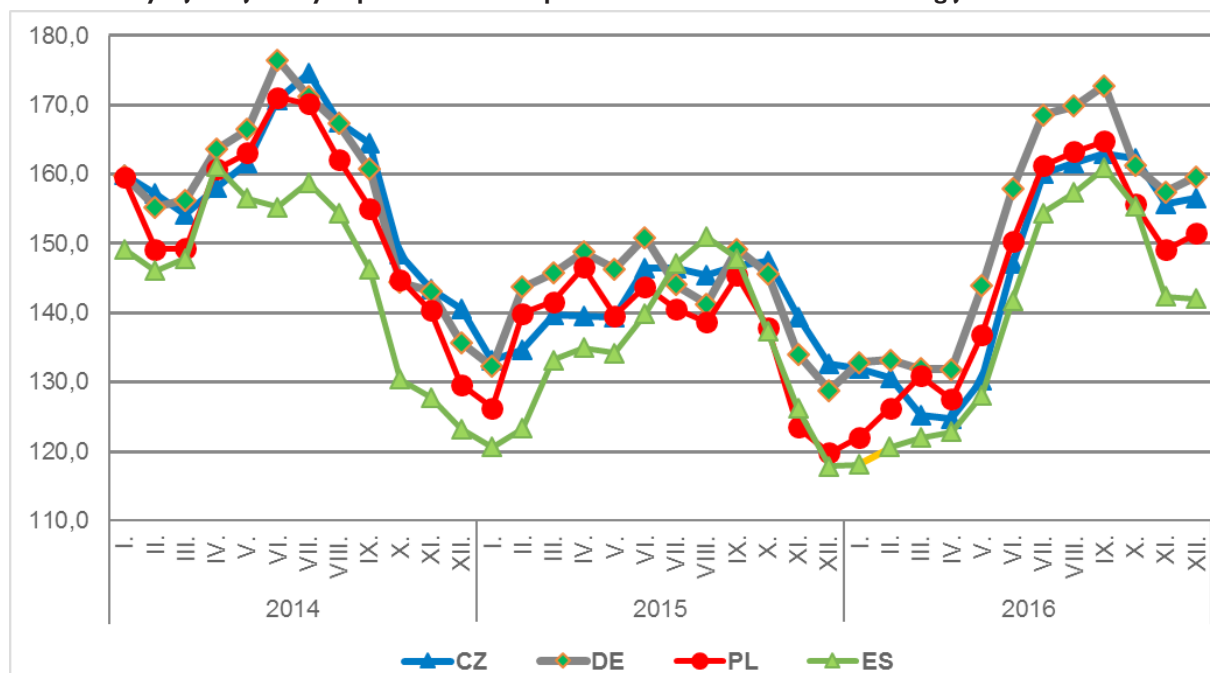
Graf A.3.6: Srovnání vývozu hlavních exportérů vepřového masa v letech 2015 a 2016

Pramen: AMI podle Eurostatu

Dovoz vepřového masa do EU byl ve srovnání s vývozem opět téměř nevýznamný. V meziročním srovnání opět klesl, a to o 1,0 % na 32,8 tis. t. Hlavní důvod lze spatřovat především v silném přebytku produkce na vnitřním trhu Unie. Nejvýznamnějším importérem bylo tradičně Švýcarsko, jehož podíl z celkového unijního dovozu stoupl ze 61,2 % v roce 2015 na 67,9 % v roce 2016.

Ceny jatečných prasat v EU, po propadu v roce 2015, začaly od ledna roku 2016 pozvolna ožívat. V EU se průměrná CZV jatečných prasat tř. E na reprezentativních trzích meziročně zvýšila o 4,9 % (tj. o 6,39 €/100 kg j. hm) na 145,96 €/100 kg j. hm. K jejímu nárůstu došlo téměř ve všech členských zemích, z toho nejvýrazněji v Nizozemsku (o 8,4 %), Itálii (o 7,3 %), Německu (o 6,5 %), Belgii (o 6,1 %), Polsku (o 5,8 %), Maďarsku (o 5,2 %) a na Slovensku (o 4,1 %). U zástavových selat došlo v roce 2016 k obdobnému trendu ve vývoji CZV. V průměru EU se však meziročně zvýšily výrazněji než u jatečných prasat, a to o 11,4 % na 42,04 € za sele. Nejvíce stouply ceny selat v Nizozemsku, Belgii, Francii a Německu.

Graf A.3.7: Vývoj cen jatečných prasat tř. E na reprezentativních trzích v EUR/100 kg j. hm

Pramen: Evropská komise

b) Očekávaný vývoj v roce 2017

Hrubá produkce se podle odhadu EK meziročně mírně sníží asi o 0,3 %, tj. o 77 tis. t. j. hm. na 23,2 mil. t. a čistá produkce klesne shodně o 0,3 %. Prognóza vychází z poklesů stavů prasnic základního stáda a s tím navazujícím nižším počtem narozených selat. V prognóze se rovněž počítá s meziročním poklesem porážek jatečných prasat přibližně o 2,6 mil. ks, tj. o 1,0 %. Nižší výroba se očekává v Německu, Dánsku a Rumunsku, zatímco k jejímu zvýšení dojde patrně ve Španělsku a Polsku. Vývoj však bude v jednotlivých členských státech, resp. regionech rozdílný. V EU 15 se počítá s jejím snížením o 0,5 % na 19,8 mil. t., naproti tomu v EU 13 by se mohla výroba meziročně zvýšit o 0,7 % na 3,4. mil. t.

Spotřeba vepřového masa bude patrně mírně nad úrovní roku 2016, tzn., že mírně vzroste (o 0,3 %), roční spotřeba na obyvatele se mírně zvýší o 0,2 kg na 40,4 kg/obyv. Míra soběstačnosti vlivem omezení výroby při současném růstu spotřeby meziročně klesne asi o 2 procentní body

Vývoz vepřového masa v návaznosti na pokles produkce a zostření konkurence na globálním trhu patrně meziročně oslabí přibližně o 9 % na zhruba 3,8 mil. t.

Tento pokles bude zapříčiněn převážně omezením dodávek do Číny. Na tento v současné době pro EU nejvýznamnější trh se budou podle prognóz USDA-FAS více prosazovat Spojené státy. To bude jistě znamenat zostrující se konkurenci na globálním trhu mezi dvěma hlavními vývozci (EU a USA). Ruské

embargo na dovoz vepřového masa zůstane v platnosti až do konce roku 2017. Bude snahou evropských exportérů umístit přebytek produkce také na ostatních trzích jihovýchodní Asie zejména v Japonsku, Hongkongu a Jižní Koreji, kam v prvním čtvrtletí 2017 stouply vývozy o více než 14 %.

Ceny vepřového masa v EU pravděpodobně vlivem předpokládaného omezení prodejů na světový trh se výrazně nezmění. Na druhé straně je však možné, že v důsledku vyšší konkurence ze strany USA v důsledku očekávaného růstu vývozu při meziročním poklesu ceny (o cca 4 %) se naopak sníží. Rovněž Brazílie jako další významný exportér vepřového masa očekává vyšší prodeje na globálním trhu, což by mohlo konkurenci ještě ztřířit.

Očekává se, že náklady na výrobu vepřového masa v EU patrně meziročně klesnou, především v důsledku nižších cen krmiva. Očekává se tedy mírné zlepšení rentability produkce vepřového masa.

B. EKONOMIKA VÝROBY VEPŘOVÉHO MASA

Chov prasat je z pohledu výživy obyvatel a spotřeby produktů rostlinné výroby významným odvětvím živočišné výroby. V řadě evropských zemí je pozorován trvalý a významný pokles stavů prasat, který je důsledkem dlouhodobě nepříznivé ekonomické situace v sektoru prasat. Západní chovatelé uvádějí tlak na růst nákladů z důvodů ochrany životního prostředí (nakládání s chlévskou mrvou), v některých zemích také sílí tlak na snížení užívání antibiotik ze strany zpracovatelů a obchodníků. V letech 2014 a 2015 se i velké chovy prasat v Belgii, Dánsku, Nizozemsku, které v minulých letech deklarovaly velké zisky, potýkaly s finančními problémy. Narůstají exporty do Asie z důvodu výpadku ruského trhu. V evropských zemích dochází k investicím do velkých chovů a ke koncentraci výroby (Španělsko, Belgie, Británie). Vzájemné srovnání ekonomiky výroby vepřového masa mezi hlavními evropskými producenty je velmi aktuálním tématem. Umožňuje vymezit pozici tuzemských chovatelů prasat vůči mezinárodní konkurenci a zjistit příčiny rozdílných ekonomických výsledků.

Ceny a náklady v chovu prasat

Srovnání výrobních nákladů prasat bylo provedeno za roky 2013-2015 ve vybraných zemích EU a to s ohledem na významnost z hlediska produkce v rámci EU a také konkurence vůči ČR. Do srovnání byly zahrnuty Nizozemsko, Dánsko, Rakousko, Německo, Španělsko, Belgie, Francie a Česká republika a také výsledky třetiny nejlepších podniků v České republice, Francii a Dánsku. V roce 2015 dosahovaly průměrné výrobní náklady 1,51 €/kg JUT za tepla, tj. ve srovnání s rokem 2014 o 0,05 €/kg méně a o 0,15 €/kg. Ve sledovaném období náklady každoročně klesaly v průměru o 0,15 €/kg v roce 2014 a o 0,5 €/kg v roce 2015. V roce 2015 náklady ve všech sledovaných zemích meziročně poklesly o 0,01 €/kg (ČR, Nizozemsko) až o 0,07 €/kg (Dánsko, Belgie). V roce 2014 výrobní náklady klesaly meziročně výrazněji, a to minimálně o 0,13 €/kg, tj. o 7,3 % (Nizozemsko) a maximálně o 0,18 €/kg, tj. o 10,3 % (Belgie, Německo). Náklady na 1 kg jatečně upraveného těla (JUT) za tepla se v roce 2015 pohybovaly v rozmezí 1,44-1,60 €/kg (Tab. B.1). Mezi producenty s nejnižšími výrobními náklady se tak jako v minulých letech tradičně zařadili Španělsko, Dánsko, Francie a Belgie. Nizozemsko v posledních letech ztrácí na nejlepší evropské producenty (nejnižší meziroční pokles nákladů, nejhorší zpeněžování prasat), výsledky byly srovnatelné s výsledky v České republice, Německu a Rakousku. V Nizozemsku odrážejí vyšší náklady rostoucí požadavky obchodníků na dodržování dobrých životních podmínek zvířat, ochranu životního prostředí a také tlak na snižování používání antibiotik. Ve srovnání např. s chovateli v ČR nejsou v Nizozemsku lepší životní podmínky zvířat finančně kompenzovány, avšak jejich dodržování je vyžadováno spotřebitelem.

Výsledky nejlepší třetiny podniků v Dánsku a Francii dosahovaly lepších výsledků, než průměr sledovaných zemí EU o cca 0,11-0,15 €/kg JUT za tepla, tj. 1,37-1,40 €/kg, obdobných výsledků bylo dosaženo v průměru ve Španělsku. Třetina nejlepších podniků v ČR vykázala o 0,06 €/kg JUT za tepla vyšší náklady, než byl průměr vybraných zemí EU.

Tab B.1: Výrobní náklady prasat (€/kg JUT za tepla)

Struktura nákladů (€/kg JUT za tepla)	Česká republika			Dánsko			Francie			Belgie		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Náklady na krmiva	1,04	0,92	0,88	1,05	0,90	0,86	1,07	0,93	0,87	1,17	1,02	0,95
Veterinární náklady a léčiva	0,12	0,14	0,12	0,04	0,04	0,03	0,04	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
Náklady na obnovu stáda	0,02	0,02	0,02	0,03	0,03	0,03	0,04	0,04	0,05	0,02	0,02	0,02
Energie	0,05	0,04	0,04	0,05	0,05	0,05	0,03	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04
Opravy a udržování	0,03	0,04	0,04	0,03	0,03	0,03	0,02	0,02	0,03	0,02	0,02	0,02
Pracovní náklady	0,12	0,11	0,11	0,14	0,14	0,14	0,15	0,14	0,14	0,12	0,12	0,12
Odpisy	0,11	0,10	0,10	0,16	0,16	0,16	0,17	0,17	0,18	0,14	0,14	0,17
Finanční náklady	0,05	0,04	0,04	0,06	0,06	0,05	0,06	0,04	0,03	0,05	0,05	0,06
Ostatní náklady	0,24	0,21	0,25	0,11	0,11	0,10	0,08	0,09	0,09	0,09	0,07	0,06
Náklady celkem (Euro/kg JUT za tepla)	1,76	1,61	1,60	1,66	1,51	1,44	1,66	1,52	1,46	1,70	1,52	1,46
Realizační cena prasat	1,66	1,53	1,36	1,63	1,48	1,35	1,59	1,47	1,38	1,64	1,48	1,34
Zisk/ztráta	-0,10	-0,08	-0,24	-0,03	-0,03	-0,10	-0,07	-0,05	-0,10	-0,06	-0,05	-0,12

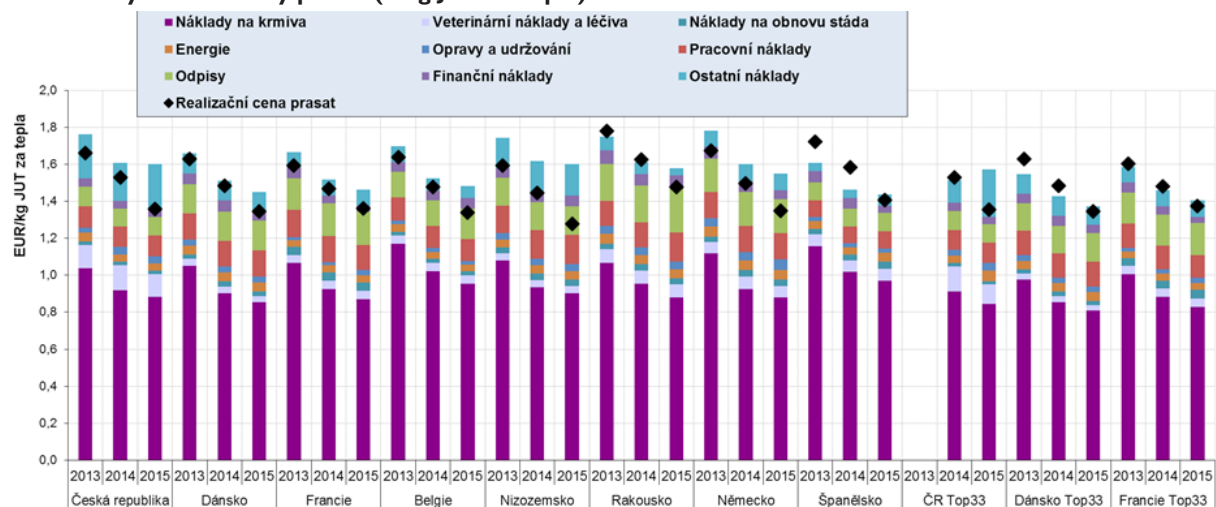
Struktura nákladů (€/kg JUT za tepla)	Nizozemsko			Rakousko			Německo			Španělsko		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Náklady na krmiva	1,08	0,94	0,90	1,07	0,95	0,88	1,12	0,93	0,88	1,16	1,02	0,97
Veterinární náklady a léčiva	0,04	0,037	0,039	0,07	0,07	0,07	0,06	0,07	0,06	0,06	0,06	0,06
Náklady na obnovu stáda	0,03	0,036	0,037	0,03	0,04	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,04
Energie	0,04	0,045	0,047	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,04	0,04	0,05
Opravy a udržování	0,03	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,06	0,02	0,02	0,02
Pracovní náklady	0,15	0,16	0,16	0,14	0,14	0,16	0,14	0,14	0,14	0,09	0,09	0,09
Odpisy	0,15	0,15	0,15	0,20	0,20	0,24	0,18	0,18	0,18	0,10	0,10	0,10
Finanční náklady	0,05	0,05	0,06	0,07	0,06	0,07	0,06	0,06	0,05	0,06	0,06	0,04
Ostatní náklady	0,16	0,17	0,17	0,07	0,07	0,04	0,09	0,09	0,09	0,05	0,05	0,06
Náklady celkem (Euro/kg JUT za tepla)	1,74	1,62	1,60	1,75	1,61	1,55	1,78	1,60	1,55	1,61	1,46	1,44
Realizační cena prasat	1,59	1,44	1,28	1,78	1,63	1,48	1,68	1,50	1,35	1,72	1,58	1,41
Zisk/ztráta	-0,15	-0,17	-0,33	0,03	0,01	-0,07	-0,11	-0,10	-0,20	0,11	0,12	-0,03

Struktura nákladů (€/kg JUT za tepla)	ČR Top33			Dánsko Top33			Francie Top33			Průměr zemí EU		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Náklady na krmiva		0,91	0,84	0,98	0,85	0,81	1,01	0,88	0,83	1,09	0,95	0,90
Veterinární náklady a léčiva		0,13	0,11	0,03	0,03	0,03	0,04	0,04	0,05	0,06	0,06	0,06
Náklady na obnovu stáda		0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,04	0,04	0,04	0,03	0,03	0,03
Energie		0,04	0,06	0,05	0,05	0,05	0,03	0,04	0,04	0,05	0,04	0,04
Opravy a udržování		0,03	0,04	0,03	0,03	0,03	0,02	0,02	0,02	0,03	0,03	0,03
Pracovní náklady		0,10	0,11	0,13	0,13	0,14	0,13	0,13	0,12	0,13	0,13	0,13
Odpisy		0,11	0,10	0,15	0,15	0,15	0,17	0,17	0,17	0,15	0,15	0,16
Finanční náklady		0,05	0,04	0,05	0,06	0,05	0,05	0,04	0,03	0,06	0,05	0,05
Ostatní náklady		0,12	0,26	0,11	0,11	0,10	0,08	0,09	0,09	0,11	0,11	0,11
Náklady celkem (Euro/kg JUT za tepla)		1,51	1,57	1,55	1,43	1,37	1,58	1,46	1,40	1,71	1,56	1,51
Realizační cena prasat		1,53	1,36	1,63	1,48	1,35	1,60	1,48	1,37	1,66	1,51	1,36
Zisk/ztráta		0,01	-0,22	0,08	0,05	-0,02	0,02	0,02	-0,03	-0,05	-0,04	-0,15

Pramen: InterPig; ÚZEI

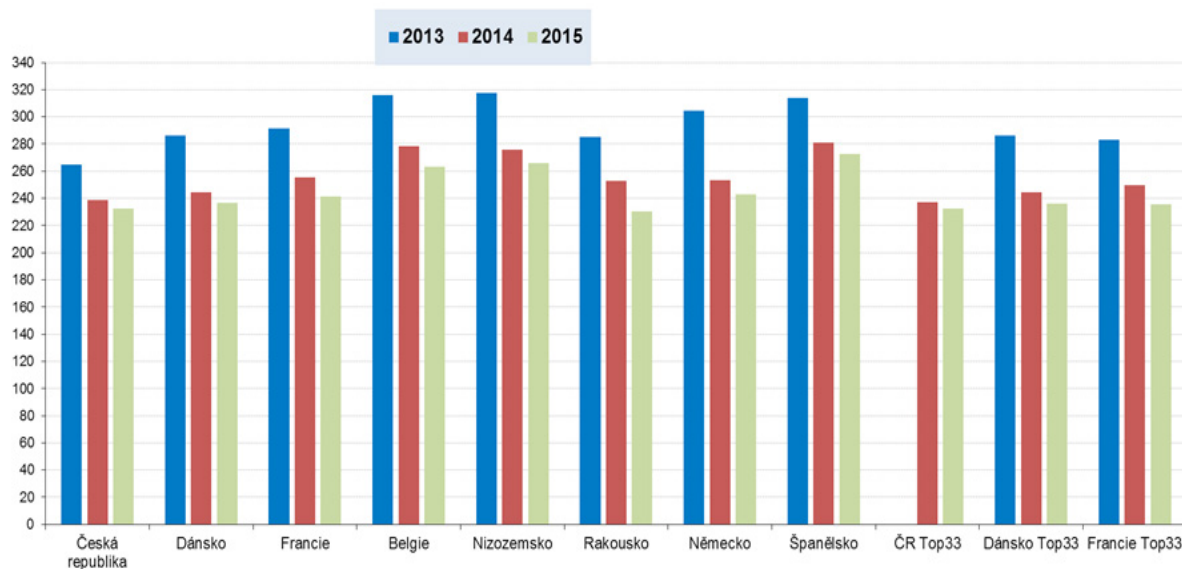
V České republice byly průměrné náklady v letech 2013–2015 vyšší přibližně o 0,05–0,09 €/kg JUT než byl průměr vybraných zemí EU, náklady dosahovaly 1,60–1,76 €/kg JUT za tepla, přičemž v letech 2013 a 2014 náklady klesaly a přibližovaly se nákladům západních chovatelů prasat. Za nejlepšími producenty EU (Španělsko, Dánsko, Francie, Belgie) zaostávala Česká republika v letech 2013 a 2014 o 10–15 eurocentů/kg JUT. Náskok nejlepších producentů EU na ČR se v těchto letech výrazně snížil. V roce 2015 došlo naopak ke zvýšení ztráty České republiky na nejlepší producenty na 0,14–0,17 €/kg JUT za tepla. V letech 2013 až 2015 byly v České republice dosaženy náklady srovnatelné s Rakouskem, Německem a Nizozemskem. Hlavní důvody výrazného přibližování České republiky nejlepším producentům EU lze spatřovat v nejrychlejším růstu užitkovosti prasnic ze všech sledovaných zemí a tím i poklesu nákladů na odstavená selata. Českým producentům prasat v konkurenceschopnosti výrazně pomáhá také oslabení koruny vůči euru, díky čemu jsou náklady srovnatelné s evropskou konkurencí.

Nejvýznamnější nákladové položky v nákladech na produkci prasat představují náklady na krmiva, pracovní náklady a odpisy, v součtu dosahují cca 80 % celkových nákladů. Pokles nákladů na krmiva byl v letech 2014 a 2015 hlavní příčinou poklesu nákladů celkem. Pokles nákladů na krmiva víceméně kopíroval pokles cen krmiv v jednotlivých zemích o 12,5 % v roce 2014 a 4,5 % v roce 2015 (Graf B.1). V průměru za sledované země EU dosahovaly náklady na krmiva v letech 2014 a 2015 0,95 €/kg resp. 0,90 €/kg JUT za tepla. V jednotlivých zemích se náklady na krmiva v roce 2015 pohybovaly v rozmezí 0,86–0,97 €/kg JUT.

Graf B.1: Výrobní náklady prasat (€/kg JUT za tepla)

Pramen: InterPig

Nejlepší 1/3 podniků v Dánsku, Francii a České republice vykazovala úsporu na krmivech oproti průměru sledovaných zemí EU 6–10 %, tj. cca 0,06–0,09 €/kg JUT. Nižší náklady na krmiva jsou výsledkem vyšší užitkovosti prasníc v ČR o 3 % až o 20 % v Dánsku (rozměnění nákladů na krmiva na sele), vyšších přírůstků v předvýkrmu (o 9–17 % oproti průměru zemí EU) a výkrmu (o 2–23 % oproti průměru zemí EU) a také lepší konverze krmiva na 1 kg ž. hm. prasete o 4–8,7 % mimo ČR, kde konverze krmiva dosahovala průměrné hodnoty zemí EU (průměr vybraných zemí 2,86 kg/kg ž. hm.). Relativně nízké náklady na krmiva v České republice lze vysvětlit o 6,2 % nižší průměrnou cenou krmiv v roce 2015, než byla průměrná cena zemí EU.

Graf B.2: Průměrná cena krmných směsí (€/t)

Pramen: InterPig

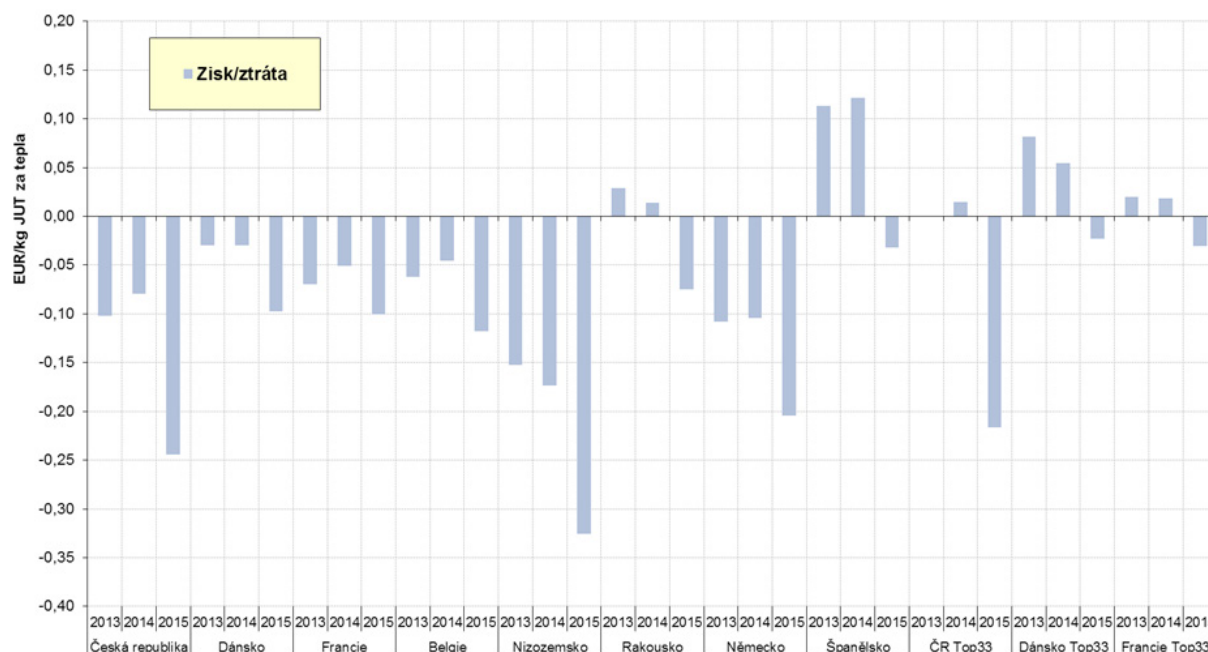
Poznámka: průměrná cena krmné směsi vypočtena jako vážený průměr spotřebovaných krmiv v jednotlivých fázích odchovu, včetně započtení vlastních krmiv

Náklady práce se v jednotlivých zemích v EU velmi lišily. V ČR byla zjištěna nejnižší cena práce ze zemí EU, ale produktivita práce byla výrazně horší, což dokládá 2–3,3x vyšší počet hodin práce vynaložených na 1 t JUT než v Rakousku, Německu a Dánsku. Především díky nízké ceně práce v ČR bylo možné udržet pracovní náklady na 1 kg ž. hm. na srovnatelné úrovni s pracovními náklady vynaloženými nejlepšími západními producenty, protože produktivita práce byla v evropském měřítku velmi slabá. Na 1 tunu JUT

za tepla bylo v ČR potřeba přibližně 21 hodin práce, kdežto v Dánsku, Nizozemsku, Španělsku, Francii, Belgii a Německu to bylo 6,4-7,9 hodin. Za 1 h práce bylo v ČR vyrobeno 47 kg vepřového masa, kdežto v Dánsku, Nizozemsku a Španělsku to bylo 151-157 kg, v Německu 126 kg a Rakousku 98 kg. Nejlepší 1/3 podniků ve Francii a Dánsku v průměru vyrobila za 1 h práce 155-165 kg). Vyšší produktivita práce v západních zemích EU vypovídá o úrovni organizace, modernizace a automatizace v chovech prasat, což je spojeno s poměrně vysokou investiční náročností. Nízká cena práce v ČR by mohla být při výrazně vyšší produktivitě práce konkurenční výhodou.

Odpisy související s investicemi do chovů prasat a ostatní náklady jsou posledními posuzovanými nákladovými položkami. Mezi jednotlivými zeměmi byly zjištěny značné rozdíly v odpisech. Zatímco nejnižší odpisy kolem 0,1 €/kg JUT vykazuje Španělsko a Česká republika, většina západních konkurentů má odpisy o 50-100 % vyšší. V průměru představovaly odpisy v zemích EU 0,16 €/kg JUT. Ostatní náklady zahrnují náklady pomocných činností, ostatní přímé náklady, úroky a za ČR také režijní náklady. V České republice byly tyto náklady nejvyšší, ve srovnání s průměrem zemí EU jsou přibližně dvojnásobné, druhé nejvyšší ostatní náklady vykazuje Nizozemsko, cca o 30 % nižší, než ČR.

Graf B.3: Čistý zisk (€/kg JUT za tepla)

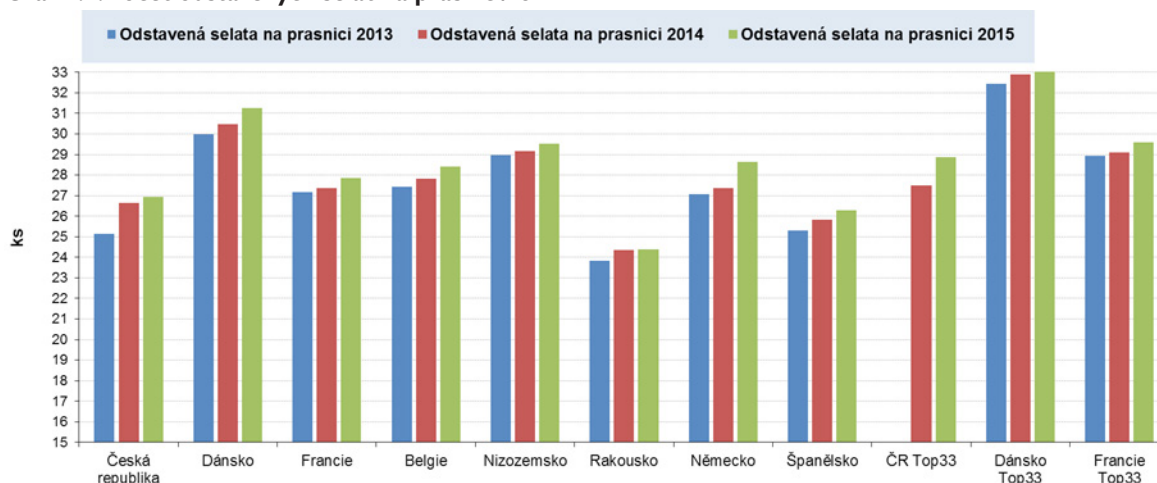
Pramen: InterPig

Z Grafu B.3 je patrný ekonomický efekt z chovu prasat v jednotlivých zemích, čistý zisk, nebo ztráta v €/kg JUT za tepla. Jak vyplývá z grafu, až na výjimky byla v celém sledovaném období 2013–2015 ve sledovaných zemích EU zjištěna ztráta. Zisku dosáhlo pouze Rakousko a Španělsko (0,01–0,12 €/kg rok 2014) a 1/3 nejlepších podniků v České republice, Dánsku a Francii (0,01–0,05 €/kg). V roce 2015 byla dosažena ztráta napříč všemi zeměmi EU. Nejnížší ztrátu ze zemí EU vykazovalo Dánsko. Úspěch Rakouska spočívá především v dobrém zpeněžování prasat, jelikož ceny byly ve sledovaných letech o 7,1–8,3 % vyšší, tj. o 0,07–0,12 €/kg než je průměr vybraných zemí EU. Přičemž náklady na výrobu se pohybovaly pouze o 2,5–3,5 % nad průměrem vybraných zemí EU. Zpeněžování prasat v Rakousku je výsledkem dobré vyjednávací pozice sdružení asociací zastupujících zemědělské podniky při vyjednávání s jatky a zpracovateli prasat. V České republice byla v celém období zjištěna ztráta 0,08–0,24 €/kg. Tento výsledek je plně srovnatelný se západní konkurencí, např. Německo (-0,1 až -0,2 €/kg), Francie a Belgie (-0,05 až -0,12 €/kg), Nizozemsko (-0,15 až -0,33 €/kg). Významnou roli v ekonomice hraje realizační cena, nejlepšího zpeněžování dosahovalo Rakousko a Španělsko. Česká republika byla v letech 2013 a 2014 na úrovni prvovýroby v produkci prasat konkurenceschopná, v roce 2015 však mírně ztratila.

Ukazatele intenzity

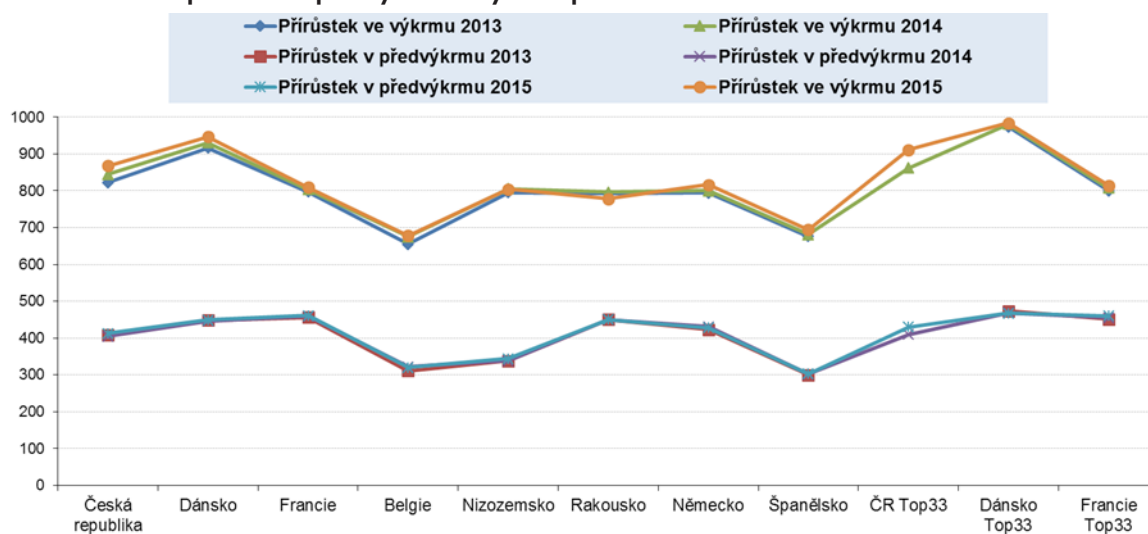
Užitkovost prasnic, vyjádřená počtem odstavených selat na prasnici, rostla ve sledovaných zemích EU ročním tempem 1,9 %. Průměrně bylo v roce 2015 odstaveno 27,9 selat na prasnici. Počet odstavených selat na prasnici se v jednotlivých zemích EU pohyboval v rozpětí 24,4–31,3 ks. Nejvyšší užitkovost prasnic byla vykazována v Dánsku (31,3 ks) a Nizozemsku (29,5 ks). Top 1/3 nejlepších podniků v Dánsku a Francii vykazovala ve srovnání s průměrem zemí EU o 6–20 % vyšší užitkovost prasnic. Ve srovnání s průměrnými výsledky Dánska a Francie byla užitkovost 1/3 nejlepších podniků vyšší o 6–8 %. S odstupem za nejlepšími následovala (řazeno vzestupně) Francie, Belgie a Německo s 27,86–28,64 odstavenými selaty na prasnici (Graf B.4). V České republice bylo v roce 2015 odstaveno v průměru 26,95 selat na prasnici, což bylo více než v Rakousku a Španělsku, ale ve srovnání s průměrem zemí EU to bylo o téměř 1 odstavené sele na prasnici méně. Nejlepší 1/3 podniků v ČR naopak dosahovala lepší užitkovost prasnic oproti průměru EU téměř o 1 odstavené sele na prasnici. V České republice užitkovost prasnic v letech 2013 a 2014 rostla meziročně tempem 6–8 %, ale v roce 2015 se růst užitkovosti zpomalil na 1,2 %. Zlepšování parametrů užitkovosti je v ČR na jedné straně odrazem kvalitní plemenářské práce, tak i neustálým úbytkem méně efektivních podniků v sektoru z důvodů nepříznivé ekonomické situace. Česká republika patří již do roku 2014 k zemím, ve kterých užitkovost prasnic rostla nejrychlejších tempem ze všech sledovaných zemí EU.

Graf B.4: Počet odstavených selat na prasnici/rok

Pramen: InterPig

Průměrný přírůstek v zemích EU dosahoval v roce 2014 ve výkrmu prasat hodnoty 0,792 kg/KD, v předvýkrmu prasat to bylo 0,394 kg/KD. V roce 2015 vzrostl v předvýkrmu o 0,5 % na 0,396 kg/KD a ve výkrmu o 0,94 % na 0,8 kg/KD. Španělsko, Belgie a Nizozemsko vykazují každoročně nejnižší přírůstky v předvýkrmu (max. 0,34 kg/KD), příčinou je nižší převodní hmotnost do výkrmu, která se pohybuje mezi 20–25 kg. V ostatních zemích byla prasata převáděna do výkrmu při hmotnosti 29–32 kg a přírůstek hmotnosti se pohyboval v rozmezí 0,41–0,46 kg/KD. Převodní hmotnost prasat ovlivňovala průměrný přírůstek ve fázi předvýkrmu. V České republice byla v roce 2015 převáděna prasata do výkrmu v hmotnosti 29,3 kg a přírůstek hmotnosti byl o 3,6–10,7 % nižší oproti Německu, Dánsku, Francii a Rakousku, kde byla prasata převáděna do výkrmu v obdobné hmotnosti. Naopak velmi dobré užitkové parametry byly v České republice zjištěny v celém období ve výkrmu prasat (0,822–0,868 kg/KD), které byly o 6–28 % lepší, než ve většině zemí EU. Nejvyšší přírůstky byly vykazovány v Dánsku (0,916–0,947 kg/KD). V 1/3 nejlepších podniků v Dánsku dosahovala užitkovost v předvýkrmu 0,47 kg/KD a ve výkrmu dokonce 0,98 kg/KD.

Graf B.5: Srovnání přírůstků v předvýkrmu a výkrmu prasat

Pramen: InterPig

Absolutní přírůstky v předvýkrmu a výkrmu prasat jsou částečně ovlivněny převodní hmotností zvířat z předvýkrmu do výkrmu a finální jateční hmotností prasat. Aby byl eliminován vliv rozdílných hmotností, byl použit ukazatel standardizovaný přírůstek hmotnosti. To znamená, že užitkovost byla jednotně měřena při srovnatelné hmotnosti od 8-120 kg a přepočtena tak, aby vyjadřovala průměrný přírůstek v tomto intervalu. Po přepočtu byl nejvyšší standardizovaný přírůstek od 8-120 kg zjištěn sestupně v Dánsku, České republice, Francii a Německu (0,75-0,71 kg/KD), v top 1/3 podniků Dánska to bylo dokonce 0,79 kg/KD. Následovalo sestupně podle zjištěného přírůstku Rakousko, Nizozemsko, Belgie a Španělsko (0,69 až 0,61 kg/KD). Od roku 2013 užitkovost ve výkrmu prasat v České republice narostla o 3,5 %, standardizovaný přírůstek se v letech 2014 a 2015 pohyboval o 3-4,7 % nad průměrným standardizovaným přírůstkem vybraných zemí EU.

C. ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL

Z údajů zpracovatelského průmyslu je patrné, že trvalý pokles spotřeby vepřové i hovězí suroviny v předchozím desetiletém období zaznamenal od roku 2014 opačný trend. V roce 2015 byl registrován nárůst spotřeby masné suroviny a v roce 2016 tato hodnota stagnovala. Nárůst ve spotřebě masné suroviny v roce 2016 byl patrný u hovězího masa (o 13,2 %) oproti roku 2015. Naopak u masa vepřového je meziročně zaznamenán mírný pokles masné suroviny (o 0,6 %) oproti roku 2015. Průměrná cena průmyslových výrobců zůstala na stejné hodnotě u hovězí suroviny (122,93 Kč/kg), zatímco u suroviny vepřové vzrostla o 1,3 % na 56,56 Kč/kg a ke konci I. pololetí roku 2017 se dále zvýšila na 63,11 Kč/kg, tj. o 11,6 %.

Tab C.1: Skladba suroviny pro vlastní výrobu v masokombinátech ČR

Období	Skladba (v tunách)			Skladba (v %)			Průměrná CPV hovězího masa (Kč/kg) dle skladby roku 2015	Průměrná CPV vepřového masa (Kč/kg) dle skladby roku 2015
	Spotřeba suroviny celkem	z toho surovina		Spotřeba suroviny celkem	z toho surovina			
		hovězí	vepřová		hovězí	vepřová		
2004	337 682	62 706	244 523	100	18,6	72,4	94,50	60,38
2005	318 296	50 503	241 001	100	15,9	75,7	102,72	59,23
2006	322 547	48 956	247 180	100	15,2	76,6	104,61	58,04
2007	323 558	45 964	251 489	100	14,2	77,7	105,90	55,28
2008	322 446	44 256	252 979	100	13,7	78,5	105,37	56,63
2009	312 779	41 458	244 510	100	13,3	78,2	106,36	55,72
2010	307 791	40 736	235 362	100	13,2	76,5	103,70	51,90
2011	298 647	37 360	234 154	100	12,5	78,4	108,17	54,76
2012	277 588	30 615	220 587	100	11,0	79,5	119,12	61,73
2013	260 948	28 468	209 247	100	10,9	80,2	121,72	62,64
2014	251 559	29 278	203 433	100	11,6	80,9	122,92	61,79
2015	256 441	31 150	206 927	100	12,1	80,7	122,99	55,84
2016	254 728	34 881	204 310	100	13,7	80,2	122,93	56,56
I–VI/2017	124 212	17 527	99 654	100	14,1	80,2	127,32	63,11
Index 2016 / 2015	99,3	112,0	98,7	x	113,2	99,4	100,0	101,3

Pramen: TIS^{CR} SZIF

Poznámka: -sledování TIS^{CR} SZIF zahrnuje přibližně 50 % nákupu jatečných prasat v České republice,

- výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Z celkové produkce výrobků z masa (100 %) v roce 2016 zaujímal výsekové maso 42,4 %, masné výrobky 57,3 % a masové konzervy 0,3 %. Meziroční (2016/2015) pokles podílu výroby výsekového masa (o 2,3 %) byl kompenzován výrobou masných výrobků (o 1,8 %). Podíl masových konzerv na celkové výrobě stagnuje již od roku 2013 na úrovni 0,3 %.

Tab C.2: Podíl výroby výsekového masa, masných výrobků a konzerv na celkové výrobě výrobků z masa v masokombinátech ČR

Rok	Skladba (v tunách)				Skladba (v %)			
	Výroba výrobků z masa celkem	z toho:			Výroba výrobků z masa celkem	z toho:		
		výsekové maso	masné výrobky	masové konzervy		výsekové maso	masné výrobky	masové konzervy
2004	353 389	159 938	185 637	7 814	100	45,3	52,5	2,2
2005	336 796	156 835	174 198	5 763	100	46,6	51,7	1,7
2006	342 718	165 518	172 457	4 743	100	48,3	50,3	1,4
2007	341 610	165 164	172 637	3 809	100	48,3	50,5	1,1
2008	337 588	155 601	178 099	3 888	100	46,1	52,8	1,2
2009	331 466	152 977	175 384	3 105	100	46,2	52,9	0,9
2010	327 584	149 749	175 496	2 339	100	45,7	53,6	0,7
2011	320 217	146 347	171 956	1 914	100	45,7	53,7	0,6
2012	299 322	130 200	167 668	1 454	100	43,5	56,0	0,5
2013	281 760	118 124	162 729	907	100	41,9	57,8	0,3
2014	271 346	111 755	158 846	745	100	41,2	58,5	0,3
2015	272 844	118 451	153 605	788	100	43,4	56,3	0,3
2016	271 028	115 035	155 184	809	100	42,4	57,3	0,3
I –VI/2017	131 278	56 331	74 536	411	100	42,9	56,8	0,3
Index 2016 / 2015	99,3	97,1	101,0	102,7	100	97,7	101,8	100

Pramen: TIS^{CR} SZIFPoznámka: - sledování TIS^{CR} SZIF zahrnuje přibližně 50 % nákupu jatečných prasat v České republice,

- výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Výroba jatečného hovězího a vepřového masa v letech 2013 i 2014 klesla a tento trend pokračoval nadále i v letech 2015 a 2016. Celkový meziroční pokles výroby jatečného masa mezi lety 2015 a 2016 činil 3,2 %. Z údajů za prvních šest měsíců roku 2017 je patrné další snižování výroby jatečného masa. Za poslední pětileté období (2012–2016) je pokles tohoto ukazatele dokonce na hodnotě 10,8 %.

Tab C.3: Vývoj výroby jatečného masa, odbytu masa

Měsíc	Výroba jatečného masa (tis. t)							Tržní odbyt ¹⁾ (tis. t)						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Index 16/15 v %	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Index 16/15 v %
Leden	11,7	12,0	11,7	11,2	10,4	9,8	93,1	20,7	20,3	21,2	19,2	17,9	18,4	93,1
Únor	12,2	10,8	10,3	10,3	10,4	9,1	101,2	21,8	20,3	19,4	19,5	18,8	18,3	96,8
Březen	12,4	12,1	11,3	11,8	11,3	10,7	95,9	23,0	21,4	19,3	20,7	20,8	20,6	100,9
Duben	11,6	11,4	12,3	11,4	10,6	9,8	92,2	22,4	20,4	21,6	21,1	19,9	20,0	94,5
Květen	12,1	12,0	11,7	10,9	11,7	10,5	107,8	23,5	22,6	20,0	20,5	20,8	20,8	101,4
Červen	11,7	10,6	11,1	11,4	10,9	9,8	95,9	22,5	19,9	19,7	20,5	20,4	20,2	99,5
Červenec	11,6	11,8	11,6	10,8	10,0		92,7	22,4	22,4	20,8	21,1	20,3		96,5
Srpen	12,8	11,1	10,6	10,2	11,3		110,5	23,8	21,4	19,2	19,5	21,6		110,8
Září	11,0	10,6	11,5	10,9	10,1		92,4	20,6	19,8	20,0	20,3	19,7		97,3
Říjen	13,1	11,3	11,6	11,2	9,9		88,7	24,0	21,2	21,0	20,7	23,8		114,9
Listopad	12,2	11,2	10,9	10,8	10,5		97,0	22,5	20,4	19,4	19,7	21,1		107,2
Prosinec	11,4	11,6	11,6	11,7	11,2		95,8	22,4	22,6	22,2	23,1	22,6		97,9
I.-XII.	143,7	136,3	136,3	132,5	128,3		96,8	269,7	252,9	243,9	245,7	247,8		100,9

Pramen: TIS ^{CR} SZIFPoznámka: - sledování TIS ^{CR} SZIF zahrnuje přibližně 50 % nákupu jatečných prasat v České republice,

- výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

¹⁾ Odbyt výrobků z masa - z toho vnitřní trh celkem

Pro výpočet údajů o porážkách skotu a prasat v mase byl použit koeficient výtěžnosti jatečných prasat 71 %, pro skot byl použit koeficient jatečné výtěžnosti 53 %.

V roce 2016 došlo k výraznému snížení zásob hotových výrobků oproti rokům 2015 (o 40,5 %) a oproti roku 2013 dokonce o 60,5 %. Ke konci roku 2016 byly zásoby hotových výrobků na úrovni 4,34 tis.t. a podobných hodnot bylo dosaženo i ke konci prvního pololetí roku 2017 (4,29 tis. tun).

U zásob vepřového masa byl meziroční nárůst provozních zásob mezi roky 2015 a 2016 pouze 70 tun (odpovídá 2,1%) a stejně malé rozdíly bylo možno shledat i v předchozích letech. V průběhu jednotlivých měsíců v roce mohou být tyto rozdíly několikanásobně vyšší. V prvních šesti sledovaných měsících roku 2017 došlo k dynamickému zvyšování provozních zásob vepřového masa až na 4,86 tis.tun, což z celkového množství zásob masa (6,06 tis.tun) činilo 80,2 %.

Tab C.4: Vývoj zásob hotových výrobků (tis. t)

Měsíc	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Index 15/14 v %	Index 16/15 v %
Leden	4,86	5,44	6,70	8,65	9,70	9,08	7,57	4,62	93,6	83,4
Únor	5,32	5,74	7,34	8,88	8,13	7,85	7,54	4,38	96,6	96,0
Březen	5,66	5,94	8,05	8,78	8,28	8,00	7,58	4,59	96,6	94,7
Duben	5,32	5,59	7,76	9,44	7,99	8,08	7,07	4,39	101,2	87,5
Květen	5,36	5,76	8,31	8,99	8,18	8,15	7,16	4,43	99,7	87,8
Červen	5,34	5,95	8,44	9,28	8,24	8,24	7,35	4,29	100,1	89,2
Červenec	5,39	5,49	8,21	9,39	8,26	7,62	7,04		92,2	92,4
Srpen	5,12	5,35	7,83	9,64	8,40	7,82	6,70		93,1	85,7
Září	5,23	5,34	8,37	9,82	8,91	8,09	7,34		90,7	90,8
Říjen	5,34	5,81	8,15	10,44	8,74	8,19	4,71		93,7	57,4
Listopad	6,65	6,81	9,82	11,65	9,85	9,18	5,18		93,2	56,4
Prosinec	5,88	6,35	8,25	10,96	9,11	7,30	4,34		80,1	59,5

Pramen: TIS ^{CR} SZIFPoznámka: - sledování TIS ^{CR} SZIF zahrnuje přibližně 50 % nákupu jatečných prasat v České republice,

- výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Tab C.5: Vývoj provozních zásob masa v letech 2012 až 2017

Měsíc	Celkem (tis. t)							z toho vepřového masa (tis. t)						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Index 16/15	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Index 16/15
I.	4,48	4,88	4,98	5,02	5,66	4,72	112,9	3,40	3,81	3,32	3,57	4,00	3,56	112,1
II.	5,38	5,27	5,12	5,69	6,16	4,90	108,3	4,15	4,08	3,45	4,18	4,52	3,79	108,2
III.	4,91	5,71	5,92	5,72	5,82	5,93	101,8	3,68	4,45	4,12	4,29	4,16	4,74	97,1
IV.	4,89	5,06	6,13	5,73	5,61	5,69	98,0	3,74	3,83	4,27	4,26	4,09	4,53	96,1
V.	4,37	5,24	5,90	5,50	5,91	5,84	107,4	3,33	3,98	4,03	4,25	4,33	4,71	102,0
VI.	4,59	5,70	5,99	6,09	5,62	6,06	92,3	3,52	4,38	4,05	4,94	4,22	4,86	85,4
VII.	4,96	5,30	6,00	6,26	5,45		87,0	3,81	4,09	4,22	5,21	4,01		76,9
VIII.	5,13	5,18	5,72	6,17	5,16		83,6	4,06	3,89	3,98	5,15	3,91		75,8
IX.	4,55	5,67	5,42	5,58	5,09		91,2	3,68	4,18	3,77	4,54	3,90		85,7
X.	5,26	5,48	5,81	5,66	5,70		100,7	4,32	4,05	4,16	4,50	4,31		95,8
XI.	4,60	5,25	5,62	5,86	5,03		85,8	3,71	3,68	4,01	4,55	3,72		81,9
XII.	4,55	4,72	4,81	4,99	4,95		99,1	3,56	3,38	3,34	3,65	3,72		102,1

Pramen: TIS^{CR} SZIF

Poznámka: - sledování TIS^{CR} SZIF zahrnuje přibližně 50 % nákupu jatečných prasat v České republice,
 - výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

D. KLASIFIKACE JATEČNĚ UPRAVENÝCH TĚL

Stoupající životní úroveň obyvatel a vzrůstající poptávka po libovém masu se promítla také do šlechtitelské práce v chovu prasat, kdy byl již v 70. letech minulého století formulován celostátní hybridizační program s cílem vyšlechtit jedince s ideálním poměrem tuku a kosterní svaloviny. Ve stejné době se také začal vyvíjet jednotný systém hodnocení jatečně upravených těl prasat za účelem zpeněžování, u kterého byl právě podíl svaloviny hlavním parametrem pro stanovení kvality. Jednotný klasifikační systém pro hodnocení jatečných prasat byl zaveden v zemích Evropské unie v roce 1984. Výsledky klasifikace poskytují podklady pro tvorbu farmářských cen, přispívají k transparentnosti trhu s komoditou vepřové maso a umožňují vzájemné porovnání zmasilosti jatečných prasat, a to na úrovni vnitrostátní i mezinárodní. Získané údaje z klasifikace představují významné informace pro šlechtitele, producenty i zpracovatele. V některých zemích jsou východiskem pro národní systémy kvality jatečných zvířat, pro něž tvoří vhodný doplněk posuzování souboru požadavků.

Povinnost klasifikovat jatečná prasata se podle nařízení Komise (ES) č. 1249/2008 vztahuje na všechny jatečné provozy. Členské státy se však mohou rozhodnout, že nebudou stupnici SEUROP uplatňovat v provozech s průměrem týdenních porážek nepřesahujícím 200 kusů a v těch, kde porážejí pouze prasata narozená a vykrmená ve vlastních chovných zařízeních, a která všechna získaná jatečně upravená těla (dále jen „JUT“) bourají. V České republice je zákonem č. 110/1997 Sb., stanovena povinnost zajistit klasifikaci ve všech podnicích porážejících více než 200 kusů prasat týdně v průměru za rok.

Při hodnocení jatečných prasat podle SEUROP – systému je základním ukazatelem kvality jatečného těla podíl svaloviny. Klasifikace JUT se smí provádět pouze metodami schválenými Evropskou komisí. Česká republika má schválených celkem 6 metod klasifikace JUT prasat, a to metodu ZP, FOM, UFOM 300, HGP, IS-D-05 a IS-D-15. V průběhu let 2012 - 2013 proběhla revize metod klasifikace a byly odvozeny nové regresní rovnice pro výpočet odhadovaného podílu svaloviny. Nové rovnice a metody hodnocení jsou popsány v rozhodnutí Komise 2013/187/EU a jsou platné od 1. 7. 2013.

Tab D.1: Výsledky klasifikace JUT prasat podle tříd jakosti v roce 2015

	Třída jakosti	Počet JUT	Zastoupení JUT ve třídě v %	Průměrná hmotnost JUT za studena (kg)	Průměrný podíl svaloviny v JUT v %
S	60 a více %	609 367	28,90	86,86	61,53
E	55 až 59,9 %	1 219 862	57,85	91,38	57,91
U	50 až 54,9 %	232 880	11,04	94,88	53,26
R	45 až 49,9 %	20 774	0,99	97,80	48,22
O	40 až 44,9 %	2 206	0,10	98,99	43,15
P	méně než 40 %	298	0,01	97,20	37,94
N	JUT do 59,9 kg	12 463	0,59	46,22	
T	JUT nad 120 kg	10 823	0,51	126,75	
Celkový součet		2 108 673	100,00	90,45	58,33

Pramen: MZe - Výsledky klasifikace jatečně upravených těl za rok 2015

E. ŠLECHTĚNÍ A HYBRIDIZAČNÍ PROGRAMY V CHOVU PRASAT V ČESKÉ REPUBLICE

Česká republika klade velký důraz na šlechtění a plemenitbu hospodářských zvířat. Pravidla pro tuto oblast jsou upravena zvláštním zákonem **č. 154/2000 Sb.**, o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (**plemenářský zákon**). Zákon byl od doby svého vzniku v roce 2000 již několikrát novelizován, především z důvodů harmonizace s předpisy Evropských společenství.

Ministerstvo podle § 5 plemenářského zákona uznává **chovatelská sdružení**, která vedou plemenné knihy nebo plemenářské evidence, vystavují potvrzení o původu plemenným zvířatům a zpracovávají chovné cíle a šlechtitelské programy jednotlivých druhů a plemen. Členy těchto uznaných chovatelských sdružení je rozhodující většina chovatelů plemenných zvířat. Ve **šlechtitelských programech** jsou zakotveny vlastnosti a znaky jednotlivých plemen, postupy provádění kontroly užitkovosti, výkonnostních zkoušek a testování, způsoby hodnocení zvířat a další šlechtitelská opatření. V roce 2014 ministerstvo evidovalo 25 uznaných chovatelských sdružení – v oblasti chovu skotu 5, chovu koní 13, drůbeže 2, v chovu ovcí i koz 2 a v chovu prasat, ryb a včel po 1.

Souhlas k **provádění odborné činnosti** udělilo ministerstvo oprávněným osobám v chovu hospodářských zvířat v rozsahu kontroly užitkovosti, výkonnostních zkoušek, testů a posuzování hospodářských zvířat podle § 7 zákona a k činnosti při ověřování původů a stanovování genetického typu plemenných zvířat ve svých imunogenetických laboratořích

K **inseminaci**, případně vlastnímu přenosu embryí podle § 17 zákona získaly souhlas fyzické nebo právnické osoby, podnikajících podle ustanovení § 3 plemenářského zákona, především v plemenitbě skotu, koní, prasat a ovcí.

Od 1. 4. 2013 vstoupila v platnost novela vyhlášky **č. 136/2004 Sb.**, kterou se stanoví podrobnosti **označování zvířat a jejich evidence** a evidence osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů. V novele došlo k několika úpravám a změnám, vycházejícím z potřeb chovatelů, uznaných chovatelských sdružení, oprávněných osob a ostatních uživatelů tohoto právního předpisu.

Z ostatních změn, dotýkajících se též chovu prasat, uvádíme zejména úpravu ustanovení, které se týká vedení evidence formou počítačové databáze a zasílání hlášení elektronickou cestou, kde je v souladu s rozvojem elektronické komunikace umožněno zadávání dat přes Portál farmáře.

Shromažďování a zpracovávání údajů v informačním systému ústřední evidence a provádění souvisejících odborných činností byla od roku 2011 pověřena **Českomoravská společnost chovatelů, a.s.** Koncem roku 2013 bylo vypsáno nové výběrové řízení na pověřenou osobu, které bylo uzavřeno v prvním čtvrtletí 2014 a pověření získala opět Českomoravská společnost chovatelů a.s. Pověřená osoba předává chovatelům a ostatním povinným osobám veškeré potřebné formuláře k poskytování údajů, pokyny k vedení evidence a provádí mezi chovateli poradenskou činnost. Významnou úlohu splňuje při kontrole údajů předávaných chovateli, při opravách a doplňování databáze, archivaci a ochraně údajů.

Uznaným chovatelským sdružením pro chov prasat v České republice je **Svaz chovatelů prasat, z. s.**, který je nositelem **Národního šlechtitelského programu**. Pod něj spadalo na počátku roku 2015 přibližně 3 500 plemenných zvířat, která byla umístěna v 59 šlechtitelských chovech. Plemenná skladba těchto zvířat odpovídala tradiční hybridizační pyramidě.

Na jejím vrcholu jsou mateřská plemena, jejichž populace je tradičně největší. Prasnic plemene české bílé ušlechtilé (ČBU) bylo 2121, druhého nejpočetnějšího plemene česká landrase (ČL) 591 prasnic.

V mateřské části populace je samozřejmě při selekci nejdůležitějším ukazatelem reprodukce. To je dobře vidět na vývoji užitkovosti zvířat. V loňském roce dosáhl průměrný počet živě narozených selat v jednom vrhu 13,2 u ČBU a 13,4 u ČL. Pokud se započítají veškeré ztráty do odstavu, znamenají tato čísla dochov 25,5 resp. 26 selat na prasnici a rok. U obou mateřských plemen došlo v průběhu posledních 10 let

k nárůstu užitkovosti o 1,5 odstaveného selete v každém vrhu – na rok a prasnici tedy přibližně o 3,5 selete. V kontextu informací o užitkovosti některých užitkových stád se to může zdát málo, ale je třeba vzít v úvahu to, že se jedná o čistokrevné populace. U reprodukce je obvykle popisován heterózní efekt na úrovni 10 %. Ten je tedy třeba připočíst, aby bylo možno srovnávat s prasnicemi FI – tedy matkami finálních hybridů.

Možnosti v oblasti reprodukce jsou dobře dokumentovány superplodnou populací – tedy částí populace selektovanou výrazněji ve směru reprodukce. V této části populace dosáhly výsledky ještě vyšších hodnot – konkrétně 16,7 všech narozených selat a 31,4 odstavených selat na prasnici a rok.

Vedle reprodukce jsou samozřejmě sledovány i parametry růstu a podíl libového masa. Proto všechna mladá zvířata procházejí testem vlastní užitkovosti, při němž jsou krmena ad libitum. Jen v průběhu roku prošlo tímto testem více než 9,5 tisíc zvířat u plemene ČBU a 3600 u ČL. V rámci testačního období rostla zvířata ČBU tempem 1110 gramů za den a ČL dokonce 1121 gramů, přitom však zůstal zachován vysoký podíl libového masa (64 % měřeno in vivo) a výška špeku na úrovni 7 mm u obou plemen.

Populace otcovských plemen jsou výrazně menší, protože jejich potřeba je, díky takřka stoprocentnímu rozšíření inseminace, mnohem nižší. V České republice jsou navíc velmi často využíváni kanci hybridních kombinací, a proto se potřeba čistokrevných zvířat ještě dál snižuje. Populace bílého otcovského plemene (BO) dosahuje jen 258 prasníc, plemene duroc (D) 101 prasníc a plemene pietrain (PN) pouhých 64 zvířat. Vzhledem k možnosti importů je však tato populace schopna dávat velmi dobré výsledky. Jejich nejlepší dokumentací jsou parametry zvířat, která byla nakoupena na inseminační stanici. Ta jsou vždy výkladní skříň každého šlechtitelského programu.

Tab E.1: Užitkovost plemen prasat zapojených do šlechtitelského programu v ČR

Plemeno	Počet kanců	Přírůstek v g/KD/ks		% libové svaloviny	Výška špeku v cm
		v testu	od narození		
LI 34 (D x BO)	10	1397	893	67.6	0.46
LI 38 (D x PN)	6	1211	750	66.7	0.56
LI 48 (BO x PN)	25	1226	822	66.2	0.59
D	29	1242	794	66.1	0.60
BO	7	1281	852	66.5	0.60
PN	6	1203	732	67.2	0.51
ČBU	29	1227	821	65.9	0.58
ČL	37	1201	795	64.8	0.66
ČBU superplodná	7	1237	845	65.8	0.57
ČL superplodná	4	1282	803	64.1	0.68

Pramen: SCHP

Hybridní kombinace otcovských plemen kombinují výhody obou otcovských plemen. Kříženci otcovské linie 38 se vyznačují vyšší tvrdostí a odolností než při využití samotného čistokrevného plemene pietrain. Kombinace s bílým otcovským plemenem zase přináší výrazně lepší růstové vlastnosti; to je ale na druhé straně placeno mírně zvýšenou variabilitou.

V rámci národního šlechtitelského programu je již několik let prováděna rutinní kontrola kvality spermatu a na jejím základě jsou pro kance vypočítávány plemenné hodnoty. Inseminační dávka a její kvalita je totiž velmi důležitým momentem v celém procesu hybridizace prasat. Velmi pozitivní informací je, že se kvalita spermatu udržuje na vysoké úrovni. Z více než 11 tisíc hodnocených odběrů spermatu nevyhovovalo kritériím pouhých 3 %.

Neoddělitelnou částí národního šlechtitelského programu je genetický zdroj plemene přeštické černostrakaté (PC). Je to v současnosti jediné plemeno, jehož stavy rostou. K 1. 1. 2016 bylo evidováno

353 prasnic. V poslední době se těžiště tohoto plemene přesouvá z klasických zemědělských podniků do malých chovů či případně biochovů. Tato změna struktury s sebou nese problémy při zajišťování potřebné liniové skladby pro zachování nepříbuzného šlechtění. Důvodem pro zvyšování stavů je momentálně se zvyšující zájem o produkty tohoto velmi speciálního plemene.

Ministerstvo uznalo též několik **chovatelských podniků prasat**, jejichž hybridizační programy vychází nebo jsou přímo součástí hybridizačních programů některých zahraničních, vesměs nadnárodních producentů. Tyto chovatelské podniky provozují vyšší stupně chovů i vlastní inseminační stanice a nabízí smluvně propojeným chovatelům ucelené programy s jednou nebo několika kombinacemi křížení specializovaných linií pro produkci jatečných prasat. V České republice jsou uznány chovatelské podniky prasat společností AGRAMM s. r. o., Česká PIC s. r. o., HYPOR CZ a. s., Service4farmers s. r. o. a Topigs Norsvin s. r. o.

F. VÝROBA KRMNÝCH SMĚSÍ A PRODUKCE OBILOVIN

I. Výroba krmných směsí

Celková výroba krmných směsí pro hospodářská zvířata v roce 2016 činila 2 358 tis. tun, tzn. proti roku 2015 stoupla o 7,0 tis. tun (0,3 %).

Nejvíce krmných směsí se vyrobilo pro drůbež a pro prasata, méně pak pro skot a domácí zvířata. Vzhledem k výrobě předcházejícího roku byl zaznamenán v roce 2016 pokles u krmných směsí pro prasata a domácí zvířata, naopak u krmných směsí pro drůbež a skot výroba meziročně stoupla. U krmných směsí pro prasata se výroba snížila proti roku 2015 o 21 tis. tun (-2,7 %), u krmných směsí pro domácí zvířata byl pokles o 19 tis. tun (-19,8). U krmných směsí pro drůbež došlo v tomto srovnání k nárůstu výroby o 32 tis. tun (3,4 %). U krmných směsí pro skot výroba vzrostla o 13 tis. tun (2,5 %),

Bylo zjištěno, že produkce pro uvedení do oběhu pro cizí odběratele výrazně převažuje nad produkcí pro vlastní spotřebu. Výroba krmných směsí dle jednotlivých druhů zvířat určená pro vlastní spotřebu vzhledem k výrobě jednotlivých druhů celkem činila v roce 2016 u prasat 9,8 %, u drůbeže 5,9 %, u skotu 2,0 % a u ostatních zvířat 0,3 %.

Objem výroby krmných směsí v roce 2016 v tis. tunách celkem (krmné směsi pro hospodářská a ostatní zvířata a krmné směsi pro domácí zvířata) byl zhruba na stejné úrovni jako v roce 2015, pokles byl pouze o 0,5 %. I když u některých druhů hospodářských zvířat výroba krmných směsí proti roku 2014 poklesla, tak především u skotu a drůbeže stoupla, tím se výroba meziročně vyrovnala.

Tab F.1.1: Výroba krmných směsí v ČR pro ostatní a hospodářská zvířata (v tunách)

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Prasata celkem	1 093 191	929 194	935 197	795 558	734 501	802 308	802 826	786 001	765 062
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	917 460	751 592	766 338	715 122	654 548	716 584	709 712	704 498	681 009
Určené pro vlastní spotřebu	175 731	177 602	168 841	80 436	79 953	85 724	93 114	81 503	84 057
Drůbež celkem	1 073 615	1 039 020	993 296	886 958	853 396	902 463	955 959	949 604	993 071
Uváděno do oběhu pro cizí odběratele	958 254	921 721	889 778	827 112	816 626	860 151	909 521	905 182	924 133
Určeno pro vlastní spotřebu	115 361	117 299	93 518	59 846	36 770	42 312	46 438	44 422	58 835
Skot celkem	535 885	502 475	469 118	447 894	426 769	473 419	505 236	519 809	532 624
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	445 814	415 320	383 675	371 596	347 326	383 626	404 876	420 474	425 920
Určeno pro vlastní spotřebu	90 071	87 155	85 442	76 298	79 443	89 793	100 360	99 335	106 704
Ostatní zvířata	95 767	106 499	88 959	74 777	72 049	86 376	83 974	95 698	77 304
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	91 730	106 250	88 577	74 278	71 470	85 942	83 530	95 244	77 052
Určené pro vlastní spotřebu	4 037	249	382	499	579	434	444	454	252
Celkem	2 798 458	2 577 188	2 486 552	2 205 188	2 086 715	2 264 566	2 347 995	2 351 112	2 357 961

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Poznámka: Položka „Ostatní zvířata“ do roku 2015 zahrnuje ryby, koně, králíky, ovce, kozy, lesní zvěř a zvířata v ZOO.

Od roku 2016 tato položka zahrnuje směsi pro ovce, kozy, králíky a ryby.

Tab F.1.2: Vývoj výroby krmných směsí v ČR pro domácí zvířata (v tunách)

Krmné směsi	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Psi a kočky	164 506	174 523	260 679	266 283	147 574	204 537	211 288	213 533	204 539	257 910
Ptactvo	1 373	1 416	1 277	1 373	1 793	1 956	2 228	2 826	3 161	3 013
Ostatní	8 797	4 481	1 821	3 194	4 815	4 192	5 646	4 375	9 912	15 403
Celkem	174 676	180 420	263 777	270 853	154 183	210 685	219 162	220 554	217 612	276 126

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Poznámka: Od roku 2016 zahrnuje položka „Ostatní zvířata“ směsi pro koně, lesní zvěř, kožešinová zvířata, zvířata v zoologických zahradách a ryby.

Tab F.1.3: Vývoj výroby krmných směsí celkem v ČR (v tunách)

Krmné směsi	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Hospodářská zvířata a ostatní	2 798 458	2 577 188	2 486 552	2 205 188	2 086 715	2 246 566	2 347 995	2 351 112	2 357 961
Domácí zvířata	180 420	263 777	270 853	154 183	210 685	219 162	220 554	217 612	276 126
Celkem	2 978 878	2 840 965	2 757 405	2 359 371	2 297 400	2 465 728	2 568 549	2 568 724	2 634 087

Pramen: MZe

2. Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí

V roce 2016 byla zjištěna celková spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí 2 504,0 tis. tun a došlo tak k minimálnímu meziročnímu nárůstu o 52,6 tis. tun (2,1 %).

Nejvýznamnější surovinou pro výrobu krmných směsí byly z krmných surovin obiloviny (62,7 %) s tím, že obiloviny v roce 2016 byly tvořeny z 57,0 % pšenicí, 22,3 % ječmenem, 15,1 % kukuřicí.

U obilovin byl oproti roku 2015 zaznamenán nárůst celkové spotřeby k výrobě krmných směsí o 2,4 %. Ze spotřeby obilovin k výrobě krmných směsí klesly v roce 2016 proti roku 2015 ječmen, oves a tritikale a spotřeba ostatních obilovin stoupla.

Pokles byl zjištěn u krmných surovin z olejnatých semen o 6,1 %, u krmných surovin živočišného původu byl naopak vykázan nárůst o 15,9 %.

Spotřeba premixů pro výrobu krmných směsí v roce 2016 proti roku 2015 výrazně poklesla na 15,961 tis. tun (- 12,2 %). V roce 2016 proti premixům spotřeba nakoupených doplňkových krmiv určených pro výrobu krmných směsí proti předchozímu roku stoupla na 15,21 tis. tun.

Tab F.2.1: Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí (v tis. tunách)

Druh krmné suroviny	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Obiloviny	1 681,9	1 658,3	1 478,9	1 406,1	1 511,1	1 566,0	1 533,7	1 570,4
pšenice	850,4	882,8	812,5	766,9	747,3	848,1	837,9	895,4
ječmen	391,9	419,9	327,5	270,8	324,1	310,4	325,8	350,0
oves	26,5	26,9	23,9	22,8	26,9	24,5	24,5	22,7
žito a tritikale	69,7	56,3	48,4	54,5	68,4	73,0	74,9	61,5
kukuřice	339,7	265,3	260,1	285,4	340,6	301,3	265,7	237,2

Druh krmné suroviny	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Luštěniny	8,7	9,9	8,9	8,7	7,4	5,2	7,0	23,4
hrách	5,1	6,7	6,8	6,4	4,5	3,0	6,3	9,2
ostatní	3,6	3,1	2,2	2,2	2,9	2,2	0,7	0,6
Mlýnské krmné suroviny	117,9	117,9	113,3	116,3	127,2	118,8	110,1	111,0
krmná mouka	36,5	35,8	32,5	27,2	32,3	29,1	26,8	31,3
otruby	79,1	78,2	72,9	80,5	84,8	80,0	77,6	76,3
ostatní	2,3	3,9	7,9	8,6	10,0	9,7	5,7	3,4
Krmné suroviny z olej. semen	557,6	493,6	439,5	435,5	463,9	496,6	533,1	501,1
sojový extrahovaný šrot	365,1	352,6	311,9	296,2	296,3	307,2	323,4	304,0
řepkový extrahovaný šrot a výlisky	153,8	105,9	96,6	100,6	124,3	137,1	163,6	149,9
slunečnicový extrahovaný šrot a výlisky	12,4	9,8	10,8	14,5	20,9	25,1	30,2	32,1
ostatní	26,2	25,3	20,1	24,1	22,4	27,1	2,9	3,2
Sušené pivovarské mláto	1,4	1,6	0,2	1,5	3,4	0,8	0,8	0,5
Ostatní produkty potr. průmyslu	23,1	22,1	23,9	26,5	37,6	47,2	57,3	62,2
Krmiva živočišného původu	91,2	67,6	59,0	77,1	107,1	109,7	103,2	119,5
živočišné moučky	26,6	27,2	31,1	39,9	37,9	50,2	37,8	54,5
rybí moučka	9,4	5,9	3,5	2,6	2,4	3,2	3,3	3,1
sušené mléko	3,5	3,1	2,6	2,6	3,0	1,2	1,1	1,1
ostatní	51,7	31,2	21,9	32,0	63,8	55,0	34,7	35,6
Úsušky pícnin	16,3	13,0	12,9	11,9	12,8	14,0	15,4	16,6
Minerální krmiva	92,2	91,7	73,5	75,3	87,0	87,4	90,8	97,0
Ostatní krmné suroviny	83,4	59,9	68,7	57,5	44,8	39,0	34,7	35,6
Celkem krmné směsi	2 673,6	2 535,7	2 278,7	2 216,3	2 402,2	2 484,5	2 451,4	2 504,0

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Tab F.2.2: Spotřeba premixů pro výrobu krmných směsí (v tis. tunách)

Ukazatel	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Spotřeba premixů celkem pro všechna zvířata	18,025	18,352	17,263	13,124	12,610	18,193	15,961

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Tab F.2.3: Spotřeba nakoupených doplňkových krmiv (DK) určených pro výrobu krmných směsí (v tis. tunách)

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
DK pro prasata	11,834	3,664	4,097	7,210	5,019	3,487	3,717	4,112	3,692
DK pro drůbež	1,287	1,037	0,499	4,654	1,071	1,123	1,665	1,019	1,404
DK pro skot	10,357	7,333	7,497	12,056	12,207	7,048	7,166	6,909	7,129
DK pro ostatní zvířata	0,575	0,925	0,542	0,655	0,585	1,195	1,433	1,612	2,985
Celkem DK	24,053	12,959	12,635	24,575	18,882	12,853	13,981	13,652	15,210

Pramen: Statistické zjišťování MZe

3. Produkce obilovin

Tab F.3.1: Výroba obilovin v marketingovém roce

Ukazatel	jedn.	2008 / 2009	2009 / 2010	2010 / 2011	2011 / 2012	2012 / 2013	2013 / 2014	2014 / 2015	2015 / 2016	2016 / * 2017
Osevní plocha	tis. ha	1 558,6	1 541,7	1 462,8	1 479,5	1 454,4	1 413,1	1 409,6	1 390,0	1 351,9
Výnos	t/ha	5,37	5,08	4,70	5,60	4,53	5,32	6,23	5,89	6,24
Výroba	tis. t	8 369,5	7 832,0	6 877,6	8 284,8	6 595,5	7 512,6	8 779,3	8 183,5	8 437,9

Pramen: ČSÚ; * odhad dle ČSÚ k 15. 9. 2016

Poznámka: marketingový rok zahrnuje období od 1. 7. do 30. 6. příslušného uvedeného roku.

Ozimá pšenice si svojí výměrou pěstování stále zachovává mezi ostatními obilovinami výjimečné postavení, které se bezprostředně promítá do celkových výsledků sklizně s vlivem na celkovou bilanci obilovin. Předpokládaná celková sklizeň obilovin v roce 2016 ve výši 8 437,9 tis. tun je stanovena na základě odhadu sklizně základních obilovin a kukuřice ČSÚ k 15. 9. 2016, doplněného o odhad Ministerstva zemědělství pro sklizeň ostatních obilovin. Proti skutečnosti předchozího roku je o 254,4 tis. tun (tj. o 3,1 %) vyšší. Ve srovnání se sklizní loňského roku jde o velmi mírný nárůst a ve srovnání s běžnou produkční úrovní obilovin v České republice v letech předchozích, lze hovořit o produkci srovnatelné také se sklizňovým ročníkem 2008. Tato produkce se historicky řadí na čtvrté místo celkových sklizní od roku 1990. Jedná se o vysoce nadprůměrnou sklizeň, která svým objemem zcela bez problémů zabezpečuje kvantitativní pokrytí domácí potřeby, která činí v dlouhodobém průměru 5 500–6 000 tis. tun obilovin celkem.

Podle předpokladu IGC z konce září 2016 by světová produkce obilovin (bez rýže) měla v aktuálním marketingovém roce 2016/2017 stoupnout na rekordních 2 068,8 mil. tun, což je o 67 mil. tun (3,3 %) více než v předchozím marketingovém roce (2 001,8 mil. tun v marketingovém roce 2015/2016). Příčinou tohoto vzestupu světové produkce obilovin je zejména nárůst produkce pšenice a kukuřice, které by měly být v obou případech rekordní. Meziroční vzestup produkce obilovin je očekáván dle odhadu IGC v Kazachstánu, Rusku, na Ukrajině, Kanadě, USA, Argentině, Brazílii, Indii a Austrálii. Pokles produkce obilovin je naopak předpokládán v EU, Turecku a Číně.

Na základě odhadu IGC se předpokládá pro aktuální marketingový rok 2016/2017 stejně jako v roce minulém prebytková světová bilance obilovin. Světová spotřeba obilovin (bez rýže) odhadovaná IGC na celkem 2,049 mld. tun zaznamenává v marketingovém roce 2016/2017 meziroční nárůst o 3,3 %. Hlavní podíl na tomto nárůstu by v aktuálním roce měl mít zejména vzestup užití na krmné účely (909 mil. tun) a mírný nárůst průmyslového (333 mil. tun) a potravinářského užití (677 mil. tun). Krmná spotřeba obilovin se letos předpokládá v rekordní výši (909 mil. tun). Pokud jde o poptávku po krmivech, očekává

se zejména vyšší zastoupení podílu kukuřice vzhledem k její vysoké nabídce. Vysoká dostupnost v rámci krmné spotřeby bude též u pšenice nízké až střední jakosti.

Vzhledem k předpokladu vyšší světové produkce obilovin, v porovnání s jejich spotřebou, by měly vzrůst i světové zásoby obilovin, jejichž úroveň na konci marketingového roku je dle IGC odhadována na rekordních 492 mil. tun. Tento nárůst je způsoben zejména zvýšením zásob pšenice (nárůst o 13 mil. tun) a kukuřice (nárůst o 7,9 mil. tun). Vzestup zásob na konci roku očekává IGC v Austrálii, Kanadě, Kazachstánu, Rusku, USA a Číně. Naopak jejich pokles je předpokládán v Argentině, EU, na Ukrajině a v Indii.

Předpoklad globální úrovně obchodu s obilovinami dosahující dle předpokladu IGC 333 mil. tun je nižší než loňský rekord (343 mil. tun). Meziroční pokles globálního obchodu o 3,1 % je předpokládán vzhledem k nižšímu objemu obchodu obilovin kromě pšenice. Zatímco nákupy pšenice jsou předpokládány na podobné úrovni jako v loňském roce, dovozy čiroku a ječmene by měly být nižší vzhledem k nižší poptávce Číny, která zavedla podpůrná opatření pro podporu místních produktů.

Pravidla režimu intervenčního nákupu jsou platná pro všechny členské státy Evropské unie. Pro hospodářský rok 2015/2016 byl v rámci všech členských států EU 28 stanoven množstevní strop pro intervenční nákup pšenice obecné v souhrnném objemu 3 miliony tun, které mohly být nakupovány za pevnou cenu 101,31 EUR/t. Pro ječmen obecný a kukuřici setou byl platný množstevní strop 0 tun. Ke každé nabídce pšenice byl nabízející povinen složit na účet SZIF v české měně nabídkovou záruku ve výši 20 EUR na každou nabídnutou tunu. Intervenční nákup obilovin v České republice vycházel ze základních nařízení, která upravovala provádění společné organizaci trhu s obilovinami. Jednalo se o nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty, dále nařízení Komise (EU) č. 1272/2009 ze dne 11. prosince 2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o nákup a prodej zemědělských produktů v rámci veřejné intervence a nařízení vlády ČR č. 180/2004 Sb., kterým se stanoví bližší podmínky při provádění opatření společné organizace trhu s obilovinami.

Realizace intervenčního nákupu obilovin v hospodářském roce 2016/2017 je předepsána nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a nově nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1238 ze dne 18. května 2016, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o veřejnou intervenci a podporu soukromého skladování a dále prováděcím nařízením Komise (EU) 2016/1240 ze dne 18. května 2016, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o veřejnou intervenci a podporu soukromého skladování. V České republice je intervenční nákup obilovin realizován dle nařízení vlády ČR č. 180/2004 Sb., kterým se stanoví bližší podmínky při provádění opatření společné organizace trhu s obilovinami.

V marketingovém roce 2016/2017 bude otevřen intervenční nákup pšenice s množstevním omezením 3 miliony tun pro celou EU28 a minimální množství pro podání jedné Nabídky pšenice bude činit 160 tun. Ke každé nabídce pšenice bude nabízející povinen složit na účet SZIF v české měně nabídkovou záruku ve výši 20 EUR na každou nabídnutou tunu.

Veškeré základní informace týkající se intervenčního nákupu v marketingovém roce 2016/2017 budou uvedeny na internetových stránkách SZIF na internetové adrese <http://www.szif.cz> (budou umístěny v sekci Společná organizace trhu - Rostlinná výroba - Obiloviny - Intervenční nákup obilovin - Důležité dokumenty - Ke stažení).

V hospodářském roce 2015/2016 nebyl, vzhledem k výši tržních cen, intervenční nákup pšenice realizován. SZIF neevidoval v hospodářském roce 2015/2016 žádné intervenční zásoby obilovin. Celková smluvní skladová kapacita pro intervenční skladování obilovin v ČR ke dni 31. října 2016 vykazovala 555 tis. tun, z toho Loco vlastní činí 392 tis. tun, Loco cizí 34 tis. tun, Destinace 129 tis. tun. Skladovatelé mohou operativně snižovat či navyšovat smluvní skladové kapacity. Za držení volných skladových kapacit SZIF

skladovatelům nehradí žádné poplatky. SZIF měl ke dni 31. října 2016 uzavřeno 48 smluv v 85 skladech, přičemž jsou všechny smlouvy dlouhodobého charakteru.

Tab F.3.2: Vývoz obilovin v marketingových ročnících 2009/2010–2015/2016 (v tis. tunách)

2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017 ^{*)}
2 073,2	1 791,8	2 717,6	1 843,2	2 736,5	3 326,2	3 243,3	1 558,6 ^{*)}

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ^{*)} údaje do konce listopadu 2016

Předmětem vývozu byla většinou pšenice potravinářská z volného trhu. S ohledem na výši produkce pšenice v marketingovém roce 2015/2016 bylo celkem vyvezeno vysoké množství pšenice ve výši 2 496,6 tis. tun. Vývoz se uskutečňoval především do zemí EU (Německo – 72,9 %, Rakousko – 13,9 % Polsko – 8,7 %, z celkového objemu vývozu).

4. Krmné směsi pro prasata

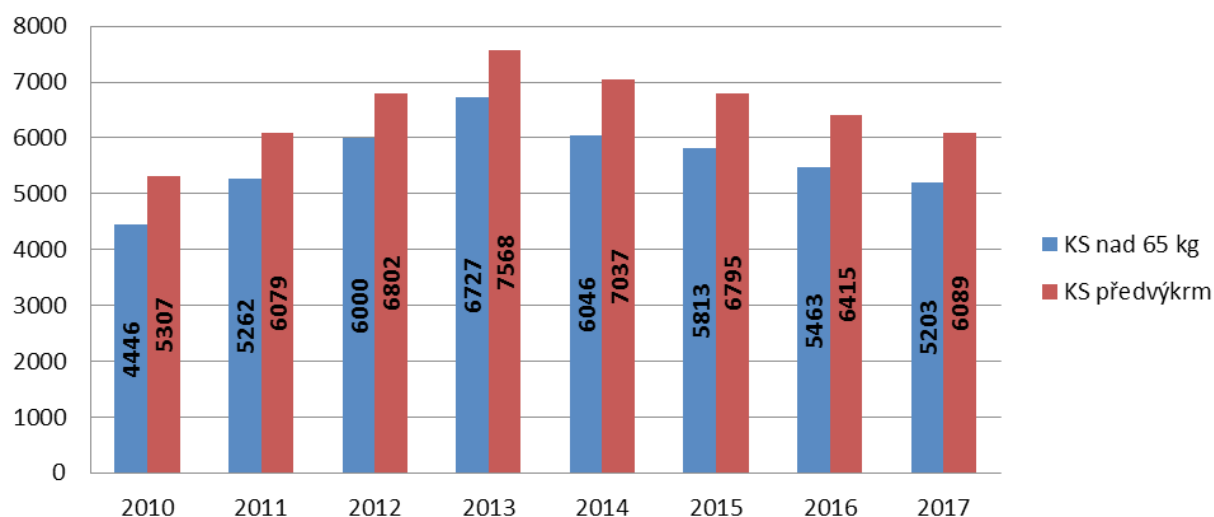
Od roku 2005 se sledují měsíční ceny průmyslových výrobců (CPV) krmných směsí pouze u předvýkrmu prasat a krmných směsí pro prasata nad 65 kg. Ostatní měsíční ceny průmyslových výrobců krmiv pro prasnice, selata a pro výkrm prasat A2 se již nesledují.

Tab F.4.1: Ceny krmných směsí (KS) pro prasata v letech 2010–2017 (Kč/t)

Ukazatel	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	I–V 2017
KS pro prasata nad 65 kg	4 446	5 262	6 000	6 727	6 046	5 813	5 463	5 203
KS pro prasata v předvýkrmu	5 307	6 079	6 802	7 568	7 037	6 795	6 415	6 089

Pramen: ČSÚ

Graf F.4.1: Ceny průmyslových výrobců KS pro prasata v letech 2010–2017 (Kč/t)

Pramen: ČSÚ

G. SPOTŘEBA MASA, KVALITA A BEZPEČNOST POTRAVIN VE VZTAHU K VEPŘOVÉMU MASU

I. Spotřeba vepřového masa

V České republice byla v roce **2015** (v dosud posledním roce hodnoceném Českým statistickým úřadem) spotřeba vepřového masa **42,9** kg na 1 obyvatele z celkové spotřeby masa **79,3** kg/obyv. Ze zmíněných hodnot je patrné, že se v ČR vepřové maso podílí více než polovinou na celkové spotřebě masa, jmenovitě 54,1 %. K 31. březnu 2017 bylo podle údajů Českého statistického úřadu evidováno v České republice 10 579 067 obyvatel. Ve spotřebě vepřového i drůbežího masa patří naše republika k zemím nadprůměrným.

Tab G.I.1: Spotřeba masa v České republice za kalendářní rok v kg (dle bilanční metody)

	1936	1960	1970	1980	1990	2000	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Maso celkem:	38,1	61,0	77,3	90,3	96,5	79,4	79,1	78,6	77,4	74,8	75,9	79,3
hovězí	15,2	18,3	26,2	29,2	28,0	12,3	9,4	9,1	8,1	7,5	7,9	8,1
telecí	3,1	2,1	2,1	0,8	0,4	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
vepřové	14,6	32,4	36,5	44,9	50,0	40,9	41,6	42,1	41,3	40,3	40,7	42,9
skopové, kozí	0,7	0,7	0,5	0,3	0,6	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
drůbež	2,2	3,9	7,7	11,6	13,6	22,3	24,5	24,5	25,2	24,3	24,9	26,0
zvěřina	0,5	0,3	0,4	0,3	0,5	0,4	0,9	0,7	0,9	0,9	0,9	1,0
králíci			3,8	3,2	3,4	3,0	2,2	1,8	1,4	1,3	1,0	0,8
Ryby	2,1	5,4	6,0	5,8	5,4	5,4	5,6	5,4	5,7	5,3	5,4	5,5

Pramen: ČSÚ ročenky, Spotřeba potravin

Poznámka: a) Celková spotřeba masa nezahrnuje spotřebu rybího masa

b) u spotřeby ryb uváděna mrtvá hmotnost ryb.

c) v roce 2015 bylo spotřebováno 4,0 kg vnitřností, které jsou již zahrnuty ve spotřebě jednotlivých druhů mas

Faktorů, jež ovlivňují úroveň celkové spotřeby masa i její strukturu v rámci jednotlivých druhů masa je celá škála. Patří mezi ně demografické vlivy včetně věkové struktury obyvatel, spotřební zvyklosti, kupní síla spotřebitelů a jiné. Při posuzování spotřeby je nutno vnímat i skutečnost, že například vepřové maso je konkurentem i ostatním druhům mas, především masu drůbežímu a hovězímu a naopak. Ale i případné zvýšení spotřeby masa jiného, například rybího, by pravděpodobně vedlo ke snížení spotřeby ostatních druhů mas, tedy i vepřového.

2. Kvalita a bezpečnost potravin

Vepřové maso hraje v lidské výživě významnou roli jako dobře využitelný zdroj bílkovin a některých vitaminů a minerálních látek. Nedostatečná konzumace masa může mít negativní vliv na zdraví rostoucích organismů dětí a mladistvých. Maso obsahuje všechny esenciální aminokyseliny v příznivých poměrech z hlediska jejich využití pro vytváření a obnovu bílkovinných struktur v těle. Obsahuje všechny vitaminy kromě vitaminu C, železo, fosfor, zinek, hořčík a další minerální a stopové prvky. Železo z masa hradí průměrně 20 % potřebného množství, dobrým zdrojem jsou především červená masa (v drůbežím masu je obsah železa nižší). Hemové, snadněji dostupné, železo z masa je využitelné z 20 až 30 %, zatímco nehemové (např. ze špenátu a luštěnin) jen z 1 až 7 %. Vepřové maso patří mezi potraviny vhodné k vytvoření pestré stravy a proto je u obyvatel České republiky v oblibě.

Ministerstvo zemědělství vnímá otázku kvality a bezpečnosti potravin jako jednu ze svých priorit, kterou podporuje např. prostřednictvím značek kvality „KLASA“ a „Regionální potravina“.

Značka kvality „KLASA“ po dobu své existence od roku 2003 směřuje primárně k podpoře výrobků vykazujících výjimečné kvalitativní charakteristiky, které zvyšují jeho přidanou hodnotu a zaručují jeho jedinečnost ve vztahu k běžným výrobkům dostupným na trhu.

Celkem je nyní značkou „KLASA“ oceněno 1042 výrobků od 219 výrobců, z nichž 213 jsou masné výrobky.

Česká republika podporuje také kvalitní regionální potraviny, a to prostřednictvím značky „Regionální potravina“. Projekt „Regionální potravina“ vznikl na počátku roku 2010 a organizuje ho Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s jednotlivými kraji za podpory Agrární a Potravinářské komory ČR. Tento projekt je důležitý nejen pro podporu tradičních regionálních výrobků, ale také pro podporu regionů jako takových, pro zachování jejich charakteru, tradic, historie či kultury, včetně podpory cestovního ruchu. Značka je určena pro malé a střední podniky. Od roku 2010 bylo oceněno celkem 696 regionálních potravin v 9 kategoriích.

Kromě značek „KLASA“ a „Regionální potravina“, které mají význam zejména pro prodej potravin v České republice, mohou naši producenti využívat registraci produktů v systémech platných v celé Evropské unii, kterými jsou: Zaručeně tradiční specialita, Chráněné označení původu a Chráněné zeměpisné označení. Tato označení napomáhají ke zvýraznění a zdůraznění kvality výrobků na trhu.

Chráněné zeměpisné označení a Chráněné označení původu je vyhrazeno zemědělským produktům a potravinám vyrobeným nebo zpracovaným v určitých oblastech nebo místech. V případě Zaručené tradiční speciality jde o marketingový nástroj pro výrobky s tradiční recepturou či tradičním způsobem zpracování nebo produkce. Česká republika má doposud zapsány výrobky „Špekáček“, „Lovecký salám“, „Špišské párky“ a „Liptovský salám“ a v současné době má podánu žádost na zápis výrobku „Pražská šunka“.

H. OPATŘENÍ VE VETERINÁRNÍ OBLASTI

Opatření jsou každoročně dána Metodikou kontroly zdraví a nařízené vakcinace (dále jen Metodika). Návrh Metodiky zpracovává Státní veterinární správa, v souladu s § 44 odst. 1 písm. d) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, schvaluje a vydává ji ve svém Věstníku ministerstvo zemědělství. Tímto ministerstvo stanovuje povinné preventivní a diagnostické úkony k předcházení vzniku a šíření nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, jakož i k jejich zdolávání, které se provádějí v příslušném kalendářním roce. Rovněž určuje, na které z nich a v jakém rozsahu se poskytují příspěvky z prostředků státního rozpočtu a které jsou nařízené, hrazené chovatelem.

Zdravotní zkoušky musí být provedeny do jednoho roku od předchozího provedení v roce 2015 a výsledek zkoušek, vyšetření a úkonů musí být předložen do jednoho měsíce od provedení místně příslušné krajské veterinární správě. Všechny níže uvedené zdravotní zkoušky jsou v kapitole nařízených úkonů hrazených ze státního rozpočtu.

I. Africký mor prasat

V roce 2007 byl potvrzen výskyt afrického moru prasat v Gruzii, poté hlásilo Rusko četná ohniska této choroby u domácích a divokých prasat po celé evropské části svého území.

V červnu 2013 informovalo Bělorusko o tom, že se potvrdil výskyt afrického moru prasat u prasat v domácím chovu v regionu Grodno, v blízkosti hranic s Litvou a Polskem.

V České republice se africký mor prasat (AMP) do roku 2016 nikdy nevyskytoval. V srpnu 2014 byl zaveden monitoring, kdy jsou stejně jako na klasický mor prasat vyšetřována všechna nalezená uhynulá divoká prasata.

Tab H.1: Počet vyšetření prasat domácích

Rok	Počet vyšetřených divokých prasat	Počet pozitivních
2016	230	0

V červnu 2017 byl zjištěn Státním veterinárním ústavem (SVÚ) Olomouc první případ pozitivního nálezu AMP v ČR u uhynulého divokého prasete ve Zlínském kraji. To následně potvrdila i Národní referenční laboratoř v SVÚ Jihlava. Jednalo se o první případ této nákazy v České republice. AMP je vysoce nakažlivá nebezpečná virová nákaza postihující všechny věkové kategorie prasat domácích i volně žijících. Nákaza není přenosná na člověka. Léčba není možná a neexistuje vakcína proti AMP.

K 1. 9. 2017 bylo nalezeno a vyšetřeno celkem 181 uhynulých divokých prasat, z nichž bylo 97 pozitivních.

SVS ihned po potvrzení nákazy přijala opatření vycházející ze zákona č. 166/1999Sb., o veterinární péči a změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), vyhlášky č. 202/2004 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání afrického moru prasat v souladu se směrnicí rady 2002/60/ES, kterou se stanoví zvláštní ustanovení pro tlumení afrického moru prasat. Na jednáních SVS se všemi zainteresovanými subjekty byli jmenováni členové Národního centra tlumení nákazy.

SVS přijala veterinární opatření směřující k zabránění zavlečení nákazy do chovů domácích prasat. Ochrana chovů prasat spočívá zejména v zajištění biologické bezpečnosti, zamezení kontaktu s volně žijícími prasaty, zabránit přístupu nepovolaných osob do chovů, provádění důkladného čištění a zásad DDD a zajištění bezpečnosti krmiv. K zamezení šíření nákazy je nezbytné neprodleně hlásit zvýšené či hromadné úhyny v chovu prasat nebo zvýšený výskyt zmetání prasníc. V zamořené oblasti byla vyšetřena

registrovaná hospodářství s domácími prasaty s negativními výsledky. Pro celou ČR i Zlínský kraj byla vydána nová mimořádná veterinární opatření.

V případě dovozu je nezbytné, aby se dovozce živých zvířat nebo živočišných produktů předem informoval u místně příslušné Krajské veterinární správy na veterinární podmínky dovozu a to i v rámci intrakomunitárního obchodu (povinná očkování, vyšetření, nálezová situace atd.).

Potřebné formuláře pro veterinární osvědčení pro dovoz do ČR i pro obchodování v rámci EU jsou volně k dispozici na webové stránce SVS ČR:

<http://www.svscr.cz/dokumenty/eu/source.html>

2. Klasický mor prasat

Klasický mor prasat (KMP) je nebezpečná nákaza, která postihuje prase domácí a černou zvěř. Původcem je RNK virus, který se šíří nemocnými prasaty, výměšky nemocných prasat a masem. Vakcinace je v ČR od roku 1992 zakázána.

KMP se na území ČR nevyskytuje od roku 1999, kdy byl zjištěn poslední případ výskytu viru u černé zvěře. Poslední ohnisko u domácích prasat bylo v roce 1997 na okrese Kroměříž. Poslední sérologický nález u divokých prasat byl v srpnu 2010 v okrese Jindřichův Hradec. Monitoring nálezové situace je prováděn dle Metodiky kontroly zdraví SVS ČR, která stanovuje rozsah a způsob odběru vzorků jak u domácích tak divokých prasat. V roce 2010 došlo ke změně Metodiky v oblasti monitoringu u divokých prasat a to z důvodů velice nízkého výskytu protilátek v populaci divokých prasat.

Rozsah vyšetření u prasat domácích

U domácích prasat se na klasický mor prasat vyšetřují plemenní kanci před přijetím a ve střediscích pro odběr spermatu a 3 % poražených prasnic a všech kanců z jednotlivých dodávek každého chovatele na jatky.

Tab. H.2.1: Počet sérologických vyšetření

Rok	Sérologické vyšetření	Počet pozitivních	Virologické vyšetření	Počet pozitivních
2016	5 629	0	5	0

Rovněž se provádí vyšetření všech prasnic, které zmetaly, nebo porodily málo životaschopná selata. Provádí se jeden odběr bezprostředně po zmetání.

Tab. H.2.2: Počet vyšetření zmetalek

Rok	Vyšetřeno zmetalek	Počet pozitivních
2016	1 324	0

Rozsah vyšetření u prasat divokých

Na celém území České republiky se sérologicky vyšetřuje 5 % odlovených prasat divokých a to do doby prvního pozitivního sérologického vyšetření. Dále se sérologicky a virologicky vyšetřují všechna nalezená uhynulá divoká prasata.

Tab. H.2.3: Počet vyšetření prasat divokých

Rok	Sérologické vyšetření	Počet pozitivních	Virologické vyšetření	Počet pozitivních
2016	6 924	0	271	0

3. Vezikulární choroba prasat

Vezikulární choroba prasat (VCHP) je nakažlivé onemocnění prasat vyvolané enteroviry a charakterizované tvorbou puchýřů na koronárním okraji končetin, příležitostně na pyscích, jazyku, rypáku a strucích. Kmeny viru VCHP mohou být z hlediska virulence velmi variabilní a vyvolávají příznaky subklinické až po velmi výrazné v závislosti na ustájovacích podmínkách. Hlavním významem VCHP je to, že ji nelze klinicky rozlišit od slintavky a kulhavky (SLAK) a ohniska VCHP musí být považována za ohniska SLAKu až do výsledku laboratorního vyšetření. Tato nákaza nebyla v ČR nikdy diagnostikována.

Rozsah vyšetření u prasat domácích

Vyšetření se provádí u cca 3 % poražených prasnic a všech kanců z jednotlivých dodávek každého chovatele na jatky.

Tab H.3: Počet vyšetření prasat domácích

Rok	Počet vyšetřených prasnic a kanců	Počet pozitivních
2016	3 643	0

4. Aujeszkyho choroba u domácích prasat

Aujeszkyho choroba je nebezpečná nákaza více druhů, přičemž prase je považováno za přirozeného hostitele, od kterého je nákaza přenosná na skot, ovce, kozy, psy, kočky, králíky i na volně žijící živočichy, u kterých vyvolává nesnesitelné svědění a následný úhyn. Nákaza se na člověka nepřenáší.

U prasat je morbidita téměř 100 %, mortalita u selat činí 80–100 %. Dospělá prasata nákazu většinou přežívají.

Při vstupu ČR do EU bylo rozhodnutím Komise č. 320/2004 ze dne 31. března 2004 celé území České republiky prohlášeno za úředně prosté Aujeszkyho choroby prasat ve vztahu k chovu domácích prasat. Poslední případ se vyskytl v malochovu v Nové Vsi na okrese Benešov v březnu 2004. Jednalo se o přenos nákazy z uloveného divočáka na domácí prasata. Všechna prasata v chovu byla vyšetřena, pozitivní tři kusy byly utraceny, negativní byly poraženy.

Rozsah vyšetření u prasat domácích

U domácích prasat se na Aujeszkyho chorobu vyšetřují plemenní kanci před přijetím a ve střediscích pro odběr spermatu, zmetalky a všechny poražené prasnice a kanci.

Tab H.4: Počet vyšetření prasat domácích

Rok	Počet poražených prasnic a kanců	Počet pozitivních	Počet vyšetřených zmetalek	Počet pozitivních
2016	59 902	0	1 327	0

5. Brucelóza prasat

Brucelóza prasat je infekční onemocnění většinou latentního průběhu, projevující se aborty (opakovaní říje za 5–8 týdnů po připuštění), porody mrtvých selat, neplodností obou pohlaví. Onemocnění je vyvoláno bakterií *Brucella suis*, která proniká do organismu alimentárně (infikované krmivo/voda), šíří se lymfatickými cestami do mizních uzlin. Následně propukají ve tkáních a orgánech nekroticko-zánětlivé

procesy. Nejpriznivější podmínky pomnožení brucel jsou v březí děloze a pohlavních orgánech samců. Onemocnění může probíhat chronicky s afinitou k pohlavnímu ústrojí. V posledních letech se vyskytovaly falešně pozitivní reakce, které však kultivačně nepotvrdily výskyt *Brucella suis*.

Rozsah vyšetřování u domácích prasat

U domácích prasat se na brucelózu vyšetřují plemenní kanci před přijetím a ve střediscích pro odběr spermatu, zmetalky a všechny poražené prasnice a kanci.

Tab H.5: Počet vyšetření prasat domácích

Rok	Počet vyšetřených prasnic a kanců	Počet pozitivních	Počet vyšetřených zmetalek	Počet pozitivních
2016	59 902	0	1 342	0

I. INTEGROVANÁ PREVENCE A OMEZOVÁNÍ ZNEČIŠTĚNÍ (IPPC)

Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci) ve znění pozdějších předpisů („dále jen zákon“).

Podstatou zákona č. 76/2002 Sb., v platném znění, o integrované prevenci a omezování znečištění (IPPC), je dosáhnout maximální možné prevence znečištění všech složek životního prostředí a zabezpečit tak plnou slučitelnost právního řádu České republiky v této oblasti ochrany životního prostředí s právem EU, zejména s tzv. směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2010/75/EU, o průmyslových emisích (IED), která byla implementována do českého práva jako novela zákona o IPPC pod č. 69/2013 Sb.

Výrobní odvětví resortu Ministerstva zemědělství nejsou zasažena ohledně vyjmenovaných druhů činnosti žádnými zásadními změnami, zůstávají původní 3 kategorie 6.4 – 6.6, tj. potravinářská a zpracovatelská výrobní odvětví, kafilerní a asanační činnost, a kategorie pro intenzivní chovy drůbeže a prasat dle přílohy č. I zákona.

K výše uvedené novele zákona byla novelizována i původní vyhláška č. 554/2002 Sb. Nový prováděcí předpis vyšel pod č. 288/2013 Sb. Oproti původní verzi obsahuje nejen formulář Žádosti o vydání integrovaného povolení (IP), ale i vzor nově koncipované tzv. Základní zprávy, dále Odborné posouzení k udělení výjimky z úrovně emisí spojených s nejlepšími dostupnými technikami (BAT) a vzor Zprávy o plnění podmínek integrovaného povolení.

Kontrolní činnost v oblasti IPPC vykonává Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP):

- kontroluje plnění povinností stanovených tímto zákonem nebo integrovaným povolením,
- omezuje nebo zastavuje provoz zařízení nebo jeho části, pokud by jeho dalším provozem nastalo nebo hrozí závažné poškození životního prostředí nebo značné materiální škody,
- rozhoduje o správních deliktech podle § 37 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci ve znění platných předpisů,
- hodnotí aplikaci nejlepších dostupných technik a předává informace o jejich vývoji příslušným správním úřadům.

Technické pracovní skupiny MZe

Ministerstvo zemědělství jako odbornou pomoc a podporu procesu IPPC a výměny informací o nejlepších dostupných technikách (BAT) koordinuje a řídí tři odvětvové Technické pracovní skupiny (TPS) a podle potřeb praxe další expertní pracovní skupiny. Odborníci z praxe, státních institucí, univerzit, vědeckých a výzkumných organizací v těchto skupinách se pak podílejí formou řízené odborné diskuse na řešení a konkrétním projednávání celkové problematiky IPPC a připravují odborná stanoviska nebo vyjádření pro nejvyšší státní a evropské instituce. V rámci národní výměny informací o BAT je každoročně organizováno Ministerstvem průmyslu a obchodu tzv. Fórum pro výměnu informací o nejlepších dostupných technikách (BAT) pro všechny průmyslové, potravinářské a zemědělské výrobní činnosti dané zákonem o IPPC.

BAT Centra

V roce 2011 z iniciativy a podpory Ministerstva zemědělství, Ministerstva životního prostředí a Státního fondu životního prostředí (SFŽP – OSA 5) vznikla na Zemědělské fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a dále na Mendelově zemědělské a lesnické univerzitě v Brně odborná specializovaná pracoviště tzv. BAT Centra v rámci odborné působnosti resortu Ministerstva zemědělství.

Obě BAT Centra jsou vzdělávacím, konzultačním a poradenským orgánem řešícím problematiku eko-inovací, environmentálních technologií, nejlepších dostupných technik (BAT), metodik, postupů a nově vznikajících technik (emerging technique), zejména v oblastech potravinářské, asanační a zemědělské problematiky.

Hlavním cílem a posláním BAT centra je zavádění a aplikace vědy, výzkumu a inovací do praxe, včetně aplikace know-how, odborné pomoci a podpory při posilování konkurenceschopnosti podniků v resortu MZe. Se vznikem obou center BAT se výhledově předpokládá posílení expertní činnosti, rozšíření odborného zázemí členské základny Technických pracovních skupin MZe a současně vzájemné propojení prioritních projektů aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací s potřebami praxe, poradenstvím a vzdělávacími programy na národní, mezinárodní i evropské úrovni.

Tato Centra jsou nadále ve smluvním vztahu s odborem bezpečnosti potravin MZe a aktivně spolupracují na aktuálních úkolech pro rok 2017.

Kategorie 6.6 - intenzivní chovy drůbeže a prasat

V současné době je v kategorii 6.6 - intenzivní chovy drůbeže a prasat nejvýznamnější změnou v procesu povolování výstup z revize referenčního dokumentu (BREF) pro intenzivní chovy drůbeže a prasat a zveřejnění rozhodnutí Komise (EU) o závěrech o BAT v Úředním věstníku EU dne 15. 2. 2017 pod číslem 2017/302. Celý revidovaný dokument Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Intensive Rearing of Poultry or Pigs (BREF IRPP 2017) byl schválen a zveřejněn dne 6. 7. 2017. Viz odkaz:

http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/BREF/IRPP/JRC107189_IRPP_Bref_2017_published.pdf

Od tohoto data je již dříve používaný BREF 2003 neplatný a nedostupný na oficiálních stránkách.

Na základě výše uvedeného rozhodnutí o závěrech o BAT vzniká povinnost povolovacímu úřadu zajistit, aby byly závazné podmínky integrovaného povolení (zejména emisní limity) v souladu se závěry o BAT (výťah z BREF). Povolující úřady (KÚ) musí v souvislosti s tzv. závěry o BAT provést přezkum integrovaných povolení v rámci čtyřletého období podle harmonogramu vydaného hlavním gestorem – MŽP. Vzhledem k značnému počtu zařízení kategorie 6.6. Intenzivní chov drůbeže nebo prasat dle přílohy č. I zákona o integrované prevenci a omezeným odborným a administrativním kapacitám povolujících úřadů je žádoucí započítat do 4leté lhůty i dobu potřebnou k vedení řízení podle zákona o integrované prevenci, aby bylo řízení uzavřeno a závazné podmínky byly platné ještě v rámci uvedené 4leté lhůty.

Přístup státních orgánů vychází ze zákona o IPPC, jehož výklad je v kompetenci MŽP. To také zpracovává metodický pokyn pro KÚ. V současnosti (7/2017) je tento dokument s pracovním názvem "Intenzivní chov drůbeže a prasat – Podklad pro přezkum souladu závazných podmínek provozu zařízení s nejlepšími dostupnými technikami" ve fázi schvalování – právě probíhá vnější připomínkové řízení. Následovat bude období přezkumu jednotlivých IP, jejichž závěrem bude vyzvání k podání podstatné změny a navazující úprava podmínek IP. Je však vhodné upozornit, že KÚ na metodický pokyn od MŽP čekat nemusí, neboť mají subsidiaritu, jsou svrchovaní držitelé kulatého razítka – tzn. nejsou na metodickém pokynu závislé, s ním i bez něj se budou vždy rozhodovat dle vlastního uvážení v mezích zákona. Metodickým pokynem vydává MŽP pouze doporučení pro KÚ, jak s BREFem a Závěry o BAT nakládat. Takže je na každém provozovateli, jaké podmínky si v přezkumném řízení vyjedná.

Tab I.1: Stav podání žádostí o IPPC v ČR pro kategorii 6.6 ke dni 30. 6. 2017

Typ zařízení		Počet žádostí			
		podáno	rozhodnuto	v řízení	zastaveno/ zamítnuto
Chovy drůbeže o kapacitě větší než 40 000 ks celkem:		260	253	1	6
Chovy prasat celkem:		239	234	-	5
z toho:	výkrm prasat nad 2 000 ks nad 30 kg	171	167	-	4
	chovy prasnic nad 750 prasnic	33	33	-	-
	chovy prasnic nad 750 ks prasnice se současným výkrmem	35	34	-	1
Celkem kategorie 6.6		499	487	1	11

Pramen: MŽP, CENIA, MZe

Poznámka: Uváděný typ zařízení se týká možné ustájovací kapacity prostoru zařízení – nikoliv aktuálního stavu ve stáji. Bližší informace o integrovaných povolení týkající se jednotlivých zařízení lze získat na místně příslušných krajských úřadech nebo odkazem na webový adresář IPPC na konci článku.

Chovatelských zařízení pro chov prasat a drůbeže, která podala žádost o integrované povolení k 30. 6. 2017, bylo celkově 499, což odpovídá kvalifikovanému odhadu cca 99 % ze všech relevantních zařízení spadajících do procesu IPPC v ČR. Ve srovnání s předcházejícím rokem evidované počty podání žádostí, rozhodnutí a pozastavení žádostí u všech kategorií v zařízení pro chov drůbeže a prasat v rámci systému IPPC vzrostly cca 11 %. Krajské úřady nadále zaznamenávají nárůst změnových řízení u stávajících zařízení i nárůst změn vlastnických subjektů.

Důležité odkazy:

www.ippc.cz

www.mzp.cz/ippc

<http://portal.mze.cz/public/web/mze/zivotni-prostredi/>

www.cenia.cz

www.cizp.cz

J. DOTAČNÍ POLITIKA

Ministerstvo zemědělství ČR vydalo na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2017. Podpora ministerstva zemědělství zahrnuje mimo jiné i dotační programy uvedené v následujících odstavcích (pro přehlednost je zachováno číslování používané v „Zásadách“).

I. Dotační politika v oblasti chovu prasat v ČR v roce 2017

Dotační program 2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat

Účel: na základě zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon č. 154/2000 Sb.“) a vyhlášek MZe ČR, kterými se provádějí některá ustanovení zákona č. 154/2000 Sb. a zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 166/1999 Sb.“) zabezpečit udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat.

2.A.a. Podpora ověřování původu

Podpora majiteli kance zapsaného do plemenné knihy za stanovení DNA typu pro účely ověření jejich původu. Týká se plemenných kanců používaných a nově zařazovaných do nukleových a rezervních chovů:

- do 500 Kč za provedenou analýzu prasat, do 70 % nákladů za analýzu vykonávanou třetí stranou nebo jejím jménem s cílem stanovení genomické plemenné hodnoty.

2.A.b. Podpora zavádění a vedení plemenných knih (dále jen „PK“) dle plemen vyjmenovaných hospodářských zvířat

Podpora uznanému chovatelskému sdružení na zavádění a vedení PK podle plemen:

- do 55 Kč na kus prasat, vedených v PK (dle čtvrtletního průměrného stavu, potvrzeného osobou pověřenou vedením ústřední evidence hospodářských zvířat).

2.A.e. Kontrola užitkovosti (dále jen „KU“), výkonnostní zkoušky, výkonnostní testy a posuzování a kontrola dědičnosti (dále jen „KD“) užitkových vlastností a zdraví vyjmenovaných hospodářských zvířat

2.A.e.1) Kontrola užitkovosti

2.A.e.1.a) Podpora chovateli, jehož vyjmenovaná hospodářská zvířata jsou zařazena do KU, oprávněným osobám zajišťujícím KU. Podpora chovatelům bude poskytnuta prostřednictvím oprávněných osob, které zajišťují KU, z toho oprávněná osoba obdrží, pokud se jedná o ostatní vyjmenovaná hospodářská zvířata 4 % z přiznané dotace – prasata:

- do 3 000 Kč na jednu prasnici – matku kanců (dle kritérií PK) v KU v uznaných nukleových chovech,
- do 2 000 Kč na jednu prasnici (plemene bílé ušlechtilé nebo landrase) zařazenou do tvorby superplodných linií (dle kritérií PK),
- do 200 Kč na jednu prasnici v uznaných rezervních chovech.

2.A.e.2 Výkonnostní zkoušky, kontrola dědičnosti, odhad plemenné hodnoty (dále jen „KD“):

2.A.e.2.e) Podpora uznanému chovatelskému sdružení a osobě oprávněné k provádění a zabezpečování KD prasat v období od 1. 10. 2016 do 30. 9. 2017:

- do 29,- Kč na jedno změřené prase v nukleových a rezervních chovech prasat – zkouška vlastní užitkovosti.

2.A.e.2.g) Podpora chovateli za testování kanečků unifikovaným testem vlastní užitkovosti v uznaných nukleových a rezervních chovech, kteří pocházejí od vybraných matek kanců, podle šlechtitelského programu uznaného chovatelského sdružení pro chov prasat a kteří ukončili test vlastní užitkovosti v období od 1. 10. 2016 do 30. 9. 2017:

- u plemen bílé ušlechtilé, landrase, bílé otcovské, duroc, hampshire, české výrazně masné a pietrain (stresstabilní) do 3 000 Kč,
- u plemen bílé ušlechtilé, landrase, bílé otcovské, duroc, hampshire, české výrazně masné a pietrain (stresstabilní) v případě unifikované testace s individuálním zjišťováním spotřeby testovací krmné směsi do 4 000 Kč,
- u plemen bílé ušlechtilé, landrase, bílé otcovské, duroc, hampshire, české výrazně masné a pietrain (stresstabilní), které prokáží, že pochází z chovu sérologicky negativního na PRRS do 5 000 Kč,
- u plemen bílé ušlechtilé, landrase, bílé otcovské, duroc, hampshire, české výrazně masné a pietrain (stresstabilní) v případě unifikované testace s individuálním zjišťováním spotřeby testovací krmné směsi a které prokáží, že pochází z chovu sérologicky negativního na PRRS do 6 000 Kč.

2.A.e.2.h) Podpora majitelům kanců pocházejících z uznaných nukleových a rezervních chovů prasat za testování kanců v období od 1. 10. 2016 do 30. 9. 2017 podle metodiky uznaného chovatelského sdružení pro chov prasat do 20 000 Kč/kus.

2.A.e.3. Podpora testování

Podpora osobě oprávněné k testování a posuzování vyjmenovaných hospodářských zvířat a chovatelským podnikům prasat:

- stanice výkrmnosti a masné užitkovosti prasat a chovatelské podniky prasat:
 - do 600 Kč na jedno dokrmené prase použité pro odhad plemenné hodnoty,
 - do 90 000 Kč za 1 prověřenou skupinu v roce.

Dotační program 8. Nákazový fond

8. F.a) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic

Podpora vybraných opatření zaměřených proti rozšiřování chorob prasat souvisejících s plněním „Ozdravovacího programu od vyjmenovaných nákaz prasat“ (dále jen „OP VNP“) schváleného příslušnou Krajskou veterinární správou (dále jen „KVS SVS“) v souladu s § 49 odst. I písm. b) zákona č. 166/1999 Sb.

Předmět dotace:

podpora chovatelům na částečnou úhradu nákladů na úkony provedené formou služeb (uvedené v části D Zásad) spojených s prováděním opatření zaměřených proti rozšiřování vyjmenovaných chorob prasat.

Subjekt:

chovatel prasnic podnikající v zemědělské výrobě podle § 420 zákona č. 89/2012 Sb., který provedl ozdravení od vyjmenovaných chorob prasat podle OPVNP v období od 1. 10. 2016 do 30. 9. 2017.

Forma dotace:

dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční).

Výše dotace:

do 30 000 Kč za 1 ozdravené ustájovací porodní místo prasnic.

Poznámka:

- a) poskytnutí dotace na 1 ozdravené ustájovací porodní místo prasnice je podmíněno dokončením naskladnění ozdravených míst zdravými zvířaty minimálně v poměru 1:4 (na 1 ozdravené porodní místo prasnice – 4 ks naskladněných zdravých zvířat),
- b) předmětné vyjmenované choroby prasat: Brucelóza prasat, Aujeszkyho choroba prasat, Klasický mor prasat, Vezikulární choroba prasat, Reprodukční a respirační syndrom prasat.

Na dotační podprogram 8. Fa) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic je termín ukončení přijímání žádostí 20. 10. 2017 včetně.

8. F.b) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat

Podpora vybraných opatření zaměřených proti šíření nálezů prasat zvýšením biologické bezpečnosti související s plněním „Ozdravovacího programu od vyjmenovaných nálezů prasat“ (dále jen „OPVNP“) schváleného příslušnou Krajskou veterinární správou (dále jen „KVS SVS“) v souladu s § 49 odst. 1 písm. b) zákona č. 166/1999 Sb.

Předmět dotace:

podpora chovatelům prasat na částečnou úhradu nákladů na úkony provedené formou služeb (uvedených ve výkladu dotačního programu) spojené s prováděním opatření zaměřených proti rozšiřování vyjmenovaných nálezů prasat s cílem zvýšení biologické bezpečnosti ve stájích určených pro příslušnou kategorii prasat:

- selata od odstavu do 25 kg ž.hm., jejichž otec je zapsán v ústředním registru plemeníků,
- plemenné prasničky a kanečci ve věku do 8 měsíců, jejichž otec je zapsán v ústředním registru plemeníků,
- prasnice základního stáda.

Subjekt:

chovatel prasat podnikající v zemědělské výrobě podle § 420 zákona č. 89/2012 Sb., který provedl úkony v souvislosti s ozdravováním od vyjmenovaných nálezů prasat s cílem zvýšení biologické bezpečnosti podle OPVNP v období od 1. 10. 2016 do 30. 9. 2017.

Forma dotace:

dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční)

Výše dotace:

do 1 000 Kč za 1 ozdravené ustájovací místo pro příslušnou kategorii prasat.

Poznámka:

- a) poskytnutí dotace na 1 ozdravené ustájovací místo pro příslušnou kategorii prasat je podmíněno naskladněním zdravým zvířetem, v souladu se schváleným OPVNP
- b) předmětné vyjmenované nákazy prasat: Brucelóza prasat, Aujeszkyho choroba prasat, Klasický mor prasat, Vezikulární choroba prasat, Reprodukční a respirační syndrom prasat a Salmonelóza.

Na dotační podprogram 8. F.b) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat je termín ukončení přijímání žádostí 20. 10. 2017 včetně.

Dotace na zlepšení životních podmínek zvířat

V rámci Programu rozvoje venkova ČR na období 2014–2020 jsou poskytovány dotace na opatření Dobré životní podmínky zvířat. Podmínky pro poskytnutí dotace jsou stanoveny nařízením vlády č. 74/2015 Sb., podmínkách poskytování dotací na opatření dobré životní podmínky zvířat, ve znění pozdějších předpisů. Se zněním tohoto nařízení vlády a metodikou, která ho provádí, je možno se seznámit internetových stránkách MZe a SZIF:

V podopatření zlepšení životních podmínek v chovu prasat jsou dotační prostředky směřovány na chov prasniček a prasnic a na chov odstavených selat.

Žadatel musí plnit podmínky opatření ve stanoveném období na celém hospodářství, kde chová podporovaná zvířata a které uvede do žádosti o poskytnutí dotace.

Sazba dotace:

- Pro prasničky v rámci podop. zlepšení životních podmínek v chovu prasat 107 EUR/I VDJ.
- Pro prasnice v rámci podop. zlepšení životních podmínek v chovu prasat 59 EUR/I VDJ.
- Pro selata v rámci podop. zvětšení plochy pro odstavená selata 89 EUR/I VDJ.

Podopatření zlepšení životních podmínek v chovu prasat

Pro prasničky

- Žadatel na každém z deklarovaných hospodářství plní po dobu závazku následující podmínky:
- Chová minimálně 1 VDJ prasniček
- Provádí individuální označení prasniček
- Provádí první zapuštění prasniček nejdříve ve věku 230 dní
- Eviduje prasničky v integrovaném zemědělském registru
- Vede evidenci o zapouštění prasniček podle uvedeného vzoru

Pro prasnice

- Žadatel na každém z deklarovaných hospodářství plní po dobu závazku následující podmínky:
- Chová minimálně 3 VDJ prasnic
- Provádí turnusový provoz
- Provádí kontroly spárků, příp. jejich ošetření
- Eviduje prasnice v integrovaném zemědělském registru
- Vede evidenci o turnusovém provozu a o kontrole, případně ošetření spárků podle uvedeného vzoru

Podopatření zvětšení plochy pro odstavená selata

Žadatel na každém z deklarovaných hospodářství plní po dobu závazku následující podmínky:

- Chová minimálně 1 VDJ odstavených selat
- Navýší celkovou plochu pro odstavená selata o 20 %
- Označí jednotlivé sekce, kde odstavená selata chová
- Eviduje odstavená selata v integrovaném zemědělském registru
- Vede evidenci odstavených selat podle uvedeného vzoru

2. Využívání dotací v chovu prasat v roce 2016

Dotační politika v chovu prasat se týkala udržování a zlepšování genetického potenciálu prasat a využívání národních dotačních programů v chovech prasat v roce 2016 bylo následující:

Podpora zavádění a vedení plemenných knih – uznanému chovatelskému sdružení:
vyplaceno 1 482 525 Kč.

Kontrola užitečnosti - podpora chovatelů, jehož prasata jsou zařazena do KU:
vyplaceno 2 169 552 Kč.

Kontrola dědičnosti:
vyplaceno 29 089 122 Kč.

Celkem bylo vyplaceno z dotačního programu 2.A. za rok 2016 – prasata: 32 741 199 Kč (v roce 2015 tato podpora činila 32 mil. Kč).

Dalšími dotačními programy pro využití v oblasti chovu prasat byl dotační program 8.F.a) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic a dotační program 8.F.b) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat – přehled a čerpání uvedeno v následující tabulce:

Tab J.2.1: Přehled a čerpání dotací z dotačního programu 8.F.a) a 8.F.b) v roce 2016

Kategorie	Počet ozdravených ustajovacích míst	Aritmetický průměr sazby za 1 místo	% z požadavku na dotaci celkem	Vyplaceno v mil. Kč
Prasnice	1 685	27 380	100	46
Selata	642 511	924		594
Prasničky a kanečci	53 655	951		51
Prasnice základního stáda	1 15 075	941		108
CELKEM	X	X		799

Poznámka: (v roce 2015 podpora pro dotační podprogramy 8.F.a) a 8.F.b) činila 787 mil. Kč).

Dotační program 8. Nákazový fond je úspěšný a vede k dosahování vytýčených cílů. V rámci ozdravovacího programu se podařilo snížit infekční tlak v chovech prasat a podařilo se udržet dobrý zdravotní stav prasnic i naskladňovaných selat, čímž poklesly náklady na výrobu kg vepřového masa. Zlepšení zdravotního stavu prasnic se rovněž dlouhodobě projevuje poklesem počtu zmetání. Zlepšení zdravotního stavu selat a tím následně i jatečných prasat se projevuje snížením chronických zánětů plic, což má vliv na zvýšení přírůstků, zlepšení konverze krmiva a lepší zpeněžení jatečných prasat. Díky tomu také někteří chovatelé snáze překonali těžkosti, které producenty prasat postihly v souvislosti s poklesem cen vepřového masa.

V roce 2016 byly navíc chovatelům prasat vyplaceny dva mimořádné kompenzační balíčky z unijních prostředků v rámci celoevropské krize v sektoru chovu prasat doplněné dle daných pravidel na dvojnásobek z rozpočtu ČR. V rámci I. mimořádného balíčku činila výše podpory 163 mil. Kč, ve II. mimořádném balíčku pak 223 mil. Kč.

3. Zelená nafta pro chovatele hospodářských zvířat

V souvislosti s nabytím účinnosti zákona č. 453/2016 Sb., kterým byl novelizován zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spotřebních daních“) v oblasti tzv. zelené nafty, mohou chovatelé hospodářských zvířat na základě změny předpisů ohledně uplatnění vratky spotřební daně z tzv. zelené nafty uplatňovat nárok na vrátnou spotřební daně za naftu spotřebovanou při činnostech vykonávaných v živočišné výrobě.

Novelou zákona o spotřebních daních byl s účinností od 1.3.2017 rozšířen pojem zemědělská prvovýroba. Nově se dle § 57 odst. 3 písm. b) zákona o spotřebních daních zemědělskou prvovýrobou pro účely zákona o spotřebních daních rozumí chov skotu, koní, prasat, drůbeže, ovcí nebo koz za účelem získávání, zpracování nebo výroby živočišných produktů nebo produkce těchto chovných nebo plemenných zvířat.

V souvislosti s novelizací zákona o spotřebních daních byla vydána vyhláška č. 38/2017 Sb., o způsobu výpočtu nároku na vrácení daně z minerálních olejů zaplacené v cenách některých minerálních olejů spotřebovaných v zemědělské prvovýrobě a způsobu a podmínkách vedení dokladů a evidence s nimi souvisejícími. Dle této vyhlášky v daňových přiznáních za tzv. zelenou naftu budou daňové subjekty - chovatelé hospodářských zvířat za období od 1. 3. 2017 do 30. 6. 2017 uvádět pouze počty hospodářských zvířat dle vyjmenovaných kategorií a množství a druh spotřebované nafty. Nárok na vrácení daně lze uplatnit pouze na ty minerální oleje, které byly skutečně spotřebovány při činnostech souvisejících s živočišnou prvovýrobou. Seznam těchto činností je stejně jako mnoho dalších informací k tzv. zelené naftě k dispozici přímo na webových stránkách Celní správy ČR:

<https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/minerally/Stranky/ZN.aspx>

Důležité je zmínit systémový rozdíl od požadavků na vrátnou v rostlinné výrobě, kdy u živočišné výroby obecně pro žádost stačí uvést místo spotřeby a objem spotřebované nafty. U místa spotřeby půjde nejčastěji o číslo hospodářství, v případě odvozu nebo aplikace vedlejších živočišných produktů na půdu také označení místa uložení nebo aplikace. V daňovém přiznání se s ohledem na zpravidla opakující se strukturu činností v živočišné výrobě oproti rostlinné výrobě nevykazuje spotřeba nafty rozepsaná na jednotlivé činnosti s uvedením konkrétního místa a času. Celní správa nemůže po zemědělci vyžadovat rozpis jednotlivých činností v živočišné výrobě. Přesto je vhodné, aby daňový subjekt seznam činností, které provádí v živočišné výrobě, na vyžádání poskytl (bez uvedení místa a času činnosti).

Dále zejména k často dotazované možnosti uplatnit vrátnou za vývoz statkových hnojiv a jejich aplikaci na polích pro podniky specializované na živočišnou výrobu bylo na Generálním ředitelství cel ověřeno, že tato možnost platí v principu pro veškerý přímý převoz vedlejších produktů do místa prvního uskladnění včetně přímé aplikace. Například přesun odpadů dopravníkem či odtok kejdy samospádem ze stáje do jímky umožňuje považovat následný převoz těchto materiálů za činnost jednoznačně související s živočišnou výrobou. Naopak převoz do meziskladu, který znemožní uznání aplikace na poli za činnost pro ŽV, by byl typicky až převoz např. kejdy cisternou do vzdálenější jímky, či nákladním vozidlem na centrální hnojiště k dalšímu vyžrání a teprve následná aplikace na poli. Ke všem možným variantám různých technologií odklízu a odvozu vedlejších živočišných produktů jsou rovněž na výše uvedených webových stránkách zveřejněny různé modelové situace řešící rozdělení činností živočišné a rostlinné výroby.

V souvislosti s platností vyhlášky č. 38/2017 Sb., o způsobu výpočtu nároku na vrácení daně z minerálních olejů zaplacené v cenách některých minerálních olejů spotřebovaných v zemědělské prvovýrobě a způsobu a podmínkách vedení dokladů a evidence s nimi souvisejícími, pouze období od 1. 3. 2017 do 30. 6. 2017 byla dále vydána vyhláška č. 176/2017 Sb., o způsobu výpočtu nároku na vrácení spotřební daně z minerálních olejů spotřebovaných v zemědělské prvovýrobě a při provádění hospodaření v lese. Dle této vyhlášky v daňových přiznáních za tzv. zelenou naftu budou daňové subjekty - chovatelé

hospodářských zvířat za období od 1. 7. 2017 do 31. 12. 2018 moci uplatňovat nárok na vratku spotřební daně dle intenzity chovu hospodářských zvířat. Dle přílohy č. I této vyhlášky:

- podniky s čistou RV nebo v podnicích s RV a ŽV dohromady s intenzitou chovu do 0,2 VDJ/ha se pro činnosti pouze RV nebo RV a ŽV dohromady počítá nízká sazba vratky spotřební daně,
- podniky s RV a ŽV dohromady s intenzitou chovu od 0,2 do 0,4 VDJ/ha se pro činnosti RV a ŽV dohromady počítá vyšší sazba vratky spotřební daně,
- podniky s čistou ŽV nebo v podnicích s RV a ŽV dohromady s intenzitou chovu nad 0,4 VDJ/ha se pro činnosti pouze ŽV nebo RV a ŽV dohromady počítá nejvyšší sazby vratky spotřební daně.

Intenzitu chovu hospodářských zvířat daného daňového subjektu lze na základě výměry zemědělské půdy obhospodařované daňovým subjektem dle evidence ELPIS a počtu hospodářských zvířat chovaných daňovým subjektem dle evidence hospodářských zvířat zjistit na „Portálu farmáře“. Návod na zjištění intenzity chovu hospodářských zvířat je uveden v Uživatelské příručce, která je k dispozici na internetové adrese:

http://eagri.cz/public/web/file/543590/IZR_PF_Zelena_nafta.pdf

Ministerstvo zemědělství dostává v souvislosti s vratkou spotřební daně za zelenou naftu spotřebovanou v chovu hospodářských zvířat velké množství dotazů. Vzhledem k tomu, že každý jednotlivý případ, u kterého správce daně v daňovém řízení posuzuje nárok na vrácení daně, je svým způsobem jedinečný, je nutné se se svými dotazy obracet přímo na pracovníky odborných útvarů celního úřadu dle místně příslušného místa působnosti, kteří poskytují daňovým subjektům informace k problematice tzv. „zelené nafty“. Jejich seznam s kontakty je taktéž k dispozici na výše uvedené webové adrese Celní správy ČR v dolní části obrazovky, kde jsou uvedeny přiložené soubory, nebo přímo na:

https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/minerality/Zelen%20nafta/Informace_17_06402_priloha.pdf

K. PROGRAM ROZVOJE VENKOVA NA OBDOBÍ 2014–2020

Investiční podpora z Programu rozvoje venkova se v období 2014–2020 řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005. Na základě tohoto nařízení mohou chovatelé prasat žádat o dotaci na investice z Programu rozvoje venkova ČR na období 2014–2020 zejména z operace **4.1.1 Investice do zemědělských podniků**, kde mají vyčleněny samostatné záměry a nemusí tak nespojit s projekty z ostatních sektorů. Podpora je určena na investice do výstavby či rekonstrukce stájí pro prasata, výstavby či rekonstrukce jímek a hnojišť, nebo skladů krmiv a dále také na pořízení veškerých potřebných technologií a na speciální mobilní stroje pro živočišnou výrobu. Velikost projektu, resp. částka celkových způsobilých výdajů na jeden projekt může být od 100 tis. Kč do 150 mil. Kč.

Nově je možné čerpat dotace i na běžné zemědělské stroje, vč. traktorů, a to u projektů do 1 milionu Kč předložených žadateli, kteří hospodaří na méně než 150 ha. U těchto projektů byla také rozšířena způsobilost výdajů i na náklady spojené s přípravou projektu (např. vypracování stavební dokumentace, konzultace k vypracování vlastní Žádosti o dotaci apod.). Stavební povolení musí být platné ke dni podání Žádosti o dotaci a pravomocné ke dni doložení přílohy.

Doposud proběhla dvě kola příjmu žádostí v termínech 29. 9.–12. 10. 2015 a 11.–31. 10. 2016. Finanční alokace pro tato dvě kola celkem činila 8,1 miliardy korun. Bylo podáno celkem 6 086 Žádostí o dotaci s výši požadované dotace přibližně 14 mld. Kč, a z toho se na chov prasat zaměřilo 176 žadatelů s požadavkem na dotaci 1,3 mld. Kč. Alokace byla dostatečná pro to, aby mohlo být v sektoru prasat a malých projektů do 1 mil. Kč doporučeno k podpoře v průměru 88% podaných Žádostí o dotaci.

Další kolo příjmu Žádostí o dotaci proběhne v termínu 10. 10.–30. 10. 2017.

Další možností, jak také čerpat dotace na chov prasat, je operace **6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců**. V této operaci mohou zemědělci do 40 let, kteří nepodnikají déle než 2 roky, získat dotaci ve výši 45 tis. EUR na realizaci svého podnikatelského plánu.

Dotační příležitostí pro chovatele prasat je také operace **16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě**. Operace je zaměřena na rozvoj inovací v zemědělské prvovýrobě. Jedná se o projekty, které zavádějí nové nebo významně zlepšené produkty, postupy, nebo technologie s ohledem na jejich charakteristiky nebo zamýšlené užití. To zahrnuje významná zlepšení technických vlastností, komponentů a materiálů, software, uživatelské vstřícnosti nebo jiných funkčních charakteristik. Žadatelem je zemědělský podnikatel. Nová technologie, produkt nebo proces musí být vyvinuty ve spolupráci s výzkumným subjektem nebo žadatelem, který má k vývoji nového produktu, postupu nebo technologie prokazatelně dostatečné zdroje v podobě kvalifikovaného personálu a výrobních zdrojů.

Příjem a administrace Žádostí o dotaci u všech výše uvedených operací se řídí Pravidly, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace z Programu rozvoje venkova na období 2014–2020. Tato Pravidla včetně dalších metodik jsou k dispozici na internetové stránce www.eagri.cz/prv. Konkrétní dotazy k podporám chovatelů prasat z Programu rozvoje venkova ČR na období 2014–2020 je možné zasílat na e-mail info@mze.cz, nebo poštou na adresu Ministerstvo zemědělství, Odbor Řídící orgán PRV, Těšnov 17, 110 00 Praha 1.

L. OPATŘENÍ ADMINISTROVANÁ PROSTŘEDNICTVÍM PGRLF

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. (dále jen „PGRLF“) je jedním ze základních pilířů dotační politiky Ministerstva zemědělství. Jde o jeden z nejefektivnějších nástrojů českého zemědělství působící v rámci tzv. „národní pomoci“ (state aid).

PGRLF byl založen na základě usnesení vlády České republiky č. 337 ze dne 23. června 1993, do obchodního rejstříku byl zapsán 16. září 1993. Od 12. 2. 2008 se PGRLF řídí zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů. Za dobu svého působení v ČR se stal neodmyslitelnou součástí podpor v resortu zemědělství. Pomohl zejména v dobách, kdy bylo nutné zajistit začínajícím subjektům výraznou garanci, aby se pro ně staly úvěry od bank dostupnou formou především zajištění rozšířené produkce. Dosud umožnil čerpat úvěry pro české zemědělce v objemu 170 mld. Kč, podpořil 88 tis. ha nakoupené půdy, poskytl 25 mld. Kč na podporu úroků, 34 mld. Kč vystavených záruk a 4,5 mld. Kč na podporu pojištění (k 31. 12. 2016). Jeho úloha se nikterak nezmenšuje ani v dnešní době, kdy umožňuje zajišťovat investice, které jsou pro zemědělský resort neustále vysoce potřebné.

Efektivita fondem poskytovaných podpor je velmi vysoká, jelikož s vloženou 1 Kč státní podpory je pořizována investice do zemědělství ve výši 14 Kč.

Hlavním předmětem činnosti PGRLF je v současné době subvencování části úroků z úvěrů podnikatelských subjektů v oblasti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství a průmyslu zabývajícího se zpracováním produkce ze zemědělské výroby, poskytování úvěrů podnikatelských subjektů v oblasti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství a průmyslu zabývajícího, ručení za investiční úvěry a finanční podpora pojištění.

Hlavním rysem PGRLF je pružnost, transparentnost rozhodování, jednoduchost využití ze strany klienta a stabilita.

V současné době zahrnuje nabídka podpůrných programů PGRLF 16 programů určených pro zemědělské prvovýrobce, zpracovatele zemědělské produkce a podnikatele v oblasti zpracování dřeva a lesního hospodářství. Vedle primárních podpor ve formě subvence částí úroků z komerčních úvěrů je dnes poskytována přímá podpora pojištění či nákupu zemědělské půdy, podpora ve formě úvěrů poskytnutých PGRLF a podpora ve formě zajištění úvěrů.

Programy podpory ve formě subvence částí úroků z komerčních úvěrů (snížení úrokového zatížení):

- Zemědělec - investiční podpora zaměřená zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s ohledem na restrukturalizaci a zvýšení efektivity, modernizaci, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a další rozvoj zemědělských subjektů.
- Podpora nákupu půdy - cílem předkládaného programu podpory je zpřístupnit pořízení zemědělské půdy jako primárního výrobního prostředku zemědělských prvovýrobce.
- Lesní hospodář - cílem programu Lesní hospodář je vytvořit předpoklady pro rozvoj lesního hospodářství, kdy příjemce podpory investuje zejména do techniky a technologií pro hospodaření v lesích.
- Zpracovatel dřeva - cílem programu podpory je zpřístupnit nákup techniky nebo technologií pro zpracování dřeva, které umožní zpracování dřeva a dřevního odpadu v jednotlivých částech výroby.
- Lesní školkař - cílem programu Lesní školkař je vytvořit předpoklady pro rozvoj lesní školkařské činnosti, kdy Příjemce podpory investuje zejména do strojů a technologií pro provozování lesní školkařské činnosti.

Zpracovatel Program je určen pro podnikatele, kteří se zabývají zpracováním zemědělských produktů.

Programy podpory ve formě přímé finanční podpory:

- Finanční podpora pojištění hospodářských zvířat a plodin - cílem podpory je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců, a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám.
- Pojištění produkce lesních školek - zpřístupnění pojistné ochrany sadebního materiálu lesních dřevin pěstovaných v lesních školkách.
- Finanční podpora pojištění lesních porostů - zpřístupnění pojistné ochrany lesních porostů a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám.
- Podpora nákupu půdy a snížení jistiny úvěru - cílem předkládaného Programu je zpřístupnit pořízení zemědělské půdy jako primárního výrobního prostředku zemědělských prvovýrobců.

Programy podpory ve formě úvěru poskytovaného PGRLF:

- Sociální zemědělství - cílem Programu podpory Sociálního zemědělství je vytvořit předpoklady pro zajištění a rozvoj zaměstnávání pracovníků se zdravotním postižením zemědělskými podnikateli.
- Úvěry na nákup půdy + podpora na snížení jistiny úvěru - cílem programu je zpřístupnit pořízení zemědělské půdy jako primárního výrobního prostředku zemědělských prvovýrobců.

Povodňové půjčky (program není aktivní)

Investiční úvěry + podpora na snížení jistiny úvěru je pořízení investičního majetku, který souvisí se zpracováním zemědělských produktů ve smyslu těchto Pokynů. Úvěr nesmí být použit na nákup (pořízení) nemovitého majetku.

Provozní úvěry + podpora na snížení jistiny úvěru Podpora bude poskytnuta poté, co žadatel předloží PGRLF, a.s. potvrzení o ukončení čerpání Úvěru. Tento dokument (originál či úředně ověřená kopie) musí obsahovat zejména: identifikaci Úvěru, výši konečné vyčerpané jistiny Úvěru, datum konečného vyčerpaní Úvěru. Úvěr musí být vyčerpan do dvou let od zaregistrování žádosti o poskytnutí podpory.

Provozní úvěry poskytované Českomoravské společnosti chovatelů, a.s. + podpora na snížení úrokového zatížení úvěru Podpora je určena na provozní financování zpracovatelů zemědělských produktů s možností jednorázového snížení jistiny úvěru.

Programy podpory ve formě záruk poskytovaných PGRLF:

- Zajištění úvěrů - cílem programu je přispět k dostupnosti úvěrových prostředků na financování: investičních záměrů zemědělských podnikatelů či podnikatelů zabývajících se zpracováním zemědělských produktů nebo subjektů působících v odvětví lesního hospodářství či zpracování dřeva.

Více informací na:

<http://www.pgrlf.cz/>

M. OPATŘENÍ ADMINISTROVANÁ PROSTŘEDNICTVÍM SZIF

Regulace společného trhu s vepřovým masem

Pro rok 2013 byla stanovena místní příslušnost celních úřadů zákonem č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Nomenklatura zboží se určuje dle Nařízení Komise (ES) č. 1006/2011 (Úřední věstník – L 282 z 28. 10. 2011). „Změny kombinované nomenklatury platné od 1. 1. 2013“ srovnávající kódy KN pro rok 2012 s kódy platnými v roce 2013 najdeme na adrese: www.celnisprava.cz pod označením „Korelace_KN2013“. Postup při výpočtu kurzu Kč - € je stanoven čl. 168 až 171 Nařízení Komise (EHS) č. 2454/93.

Systém podpory soukromého skladování je založen na uzavírání smluv s Intervenčními agenturami. Základním závazkem je uskladnění vepřového masa po stanovenou dobu. Účelem této podpory je stažení přebytků vepřového masa po stanovenou dobu z trhu. Tento zásah je považován za mimořádné intervenční opatření, které může Evropská Komise vyhlásit na základě dlouhodobě nepříznivé situace na trhu s vepřovým masem.

Výše podpory soukromého skladování může být poskytnuta dvěma způsoby:

podpora soukromého skladování je stanovena na základě nabídkového řízení

výše podpory je stanovena paušální sazbou předem.

V souvislosti se zákazem dovozu vepřového masa do Ruska a postupným poklesem tržních cen byla podpora soukromého skladování vepřového masa spuštěna v březnu 2015. Žádosti bylo možné podávat od 9. 3. do 29. 4. 2015. V rámci EU byly podány žádosti na celkem 63 507 tun. V České republice se do tohoto opatření žádný subjekt nezapojil.

Úřední věstník EU (Official Journal of the European Union) Obsahuje nařízení, směrnice a rozhodnutí. Právní předpisy jsou obsaženy v řadě L (Legislation), v řadě C jsou informace, oznámení a přípravné akty. Řady L a C je možné nalézt na internetové adrese <http://eur-lex.europa.eu/JJOIndex.do?ihmlang=cs>

Důležitou skutečností je, že platným předpisem je znění zveřejněné v Úředním věstníku Evropské unie.

Základním nařízením upravujícím všeobecné podmínky společné organizace trhu je nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty. Toto nařízení obsahuje dále uvedená opatření:

Podpora soukromého skladování prostřednictvím finanční podpory je legislativně upravena nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013. Dále pak nařízením Komise (ES) č. 826/2008.

Regulace vývozu a dovozu

vepřového masa je upravena nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 2016/1237 ze dne 18. května 2016 a prováděcím nařízením Komise (EU) č. 2016/1239 ze dne 18. května 2016, kterým se stanovují prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí pro zemědělské produkty.

Dovozní licence se u vepřového masa předkládá pouze u dovozu v rámci dovozních kvót. Při dovozu mimo rámec kvót, tj. při dovozu za plnou celní sazbu, se licence nepředkládá. Kvóty pro vepřové maso jsou otevřeny a spravovány nařízením Komise (ES) č. 442/2009, kterým se otevírají a spravují celní kvóty Společenství v odvětví vepřového masa, a nařízením Komise (ES) č. 1301/2006, kterým se stanoví společná pravidla ke správě dovozních celních kvót pro zemědělské produkty podléhající režimu dovozních licencí. Dovozní kvóty umožňují držiteli licence dovézt produkt za snížené clo. V tomto případě musí žadatel o dovozní licenci prokázat, že v uplynulých dvou letech obchodoval s danou komoditou se třetími zeměmi. V případě dovozu se skládá finanční jistota, již držitel licence ručí, že obchod uskuteční. Je třeba podotknout, že nařízení Komise (ES) č. 442/2009 obsahuje jak celní kvóty spravované prostřednictvím metody souběžného zkoumání (licenční povinnost), tak celní kvóty založené na metodě časového pořadí. Dovozy uskutečněné na základě metody časového pořadí nejsou podmíněny dovozní licencí. Ochrana trhu připouští využívání dodatečných cel za podmínek dodržení spouštěcí úrovně dovozu podle kritérií dohodnutých ve WTO.

Dále je v současné době speciálně upraven také dovoz vepřového masa v rámci kvót z Ukrajiny, a to nařízením Komise (EU) č. 2015/2076 ze dne 18. listopadu 2015. Pro tento dovoz se vyžaduje dovozní licence.

Vývoz vepřového masa nemá v současné době v licenčním nařízení oporu. Nicméně subvenční pravidla jsou upravena stále platným nařízením Komise (ES) č. 612/2009 ze dne 7. 7. 2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu vývozních subvencí pro zemědělské produkty.

Vývozní subvence nejsou v současné době Evropskou komisí stanoveny a v budoucnu se jejich využití nepředpokládá.

Neopominutelným faktorem společné organizace trhu s vepřovým masem v Evropské unii je v současné době jednotná klasifikace obchodních tříd jatečných prasat (SEUROP). Tato klasifikace je v Evropské unii povinná od roku 1989. Dalšími prvky, které ovlivňují organizaci trhu s vepřovým masem, jsou prognózy stavů zvířat a předpoklad produkce.

Zvláštní tržní opatření obsažená v Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 dle čl. 220:

Komise může přijmout prováděcí akty, kterými stanoví výjimečná podpůrná opatření v zájmu postiženého trhu, aby se zohlednily:

- a) omezení obchodu uvnitř Unie a obchodu se třetími zeměmi, která mohou vyplynout z použití opatření, jejichž cílem je zabránit šíření nákaz zvířat; a
- b) závažná narušení trhu přímo související se ztrátou důvěry spotřebitelů z důvodu ohrožení zdraví veřejnosti, zvířat nebo rostlin a nákazy.

Členské státy mají za povinnost sledovat a poskytovat EK tyto druhy informací:

- informace o cenách
- informace o uplatňování intervenčních opatření
- statistické údaje
- prognózy

Cenová hlášení u vepřového masa se řídí nařízením Komise (EU) č. 792/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro předávání informací a dokumentů členskými státy Komisi v rámci provádění společné organizace trhů. Dále pak nařízením Komise (ES) č. 1249/2008, kterým se stanoví pravidla pro zavádění klasifikačních stupnic pro jatečně upravená těla skotu, prasat a ovcí a pro ohlašování jejich cen. Státní zemědělský intervenční fond zajišťuje v České republice informace o nákupních cenách jatečných prasat a je zodpovědný za předávání informací z reprezentativních trhů do příslušného orgánu Evropské unie ke stanovení referenční ceny za kalendářní týden.

Opatření administrovaná prostřednictvím SZIF

Dovozní a vývozní licence

Dovozní a vývozní licence pro živočišné a rostlinné komodity vystavuje na SZIF v Praze Oddělení zahraničního obchodu a správy záruk.

Informace o dovozních a vývozních licencích naleznete též na internetových stránkách www.szif.cz

Subvence

Subvence jsou poskytovány vývozcům vyvážejícím mimo EU z prostředků Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu prostřednictvím Státního zemědělského intervenčního fondu, a to Oddělením zahraničního obchodu a správy záruk v souladu s nařízením vlády č. 181/2004 Sb., v platném znění.

K uplatnění nároku na subvenci při vývozu byly nezbytné následující dokumenty:

- vývozní doprovodný doklad podle nařízení vlády č. 181/2004Sb., v platném znění, odepsaná vývozní licence nebo osvědčení o stanovení subvence předem AGREX
- prvopis kontrolního výtisku T5 (dokládá opuštění území EU),
- přepravní doklady,
- Veterinární atest
- potvrzení o původu
- Osvědčení zpracovatele
- v některých případech potvrzení o dovozu do třetí země.

Poskytování subvencí v sektoru: Vepřové maso

V roce 2008 bylo požádáno o vývoz vepřových půlek se subvencí v celkovém množství 820 tun a téhož roku došlo k vývozu celého množství. Vývozy byly uskutečňovány do Ruska.

V roce 2009 bylo vyvezeno 14,227 tun vepřových konzerv se subvencí. Vývozy byly uskutečňovány do Hong Kongu.

V roce 2010 ani v roce 2011 nebyly uskutečněny žádné subvencované vývozy vepřového masa.

V roce 2011 bylo požádáno o vývozní licence na 170,8 tun vepřových konzerv, ovšem o subvenci si subjekt nepožádal.

V roce 2012 byly sazby vývozních subvencí pro vepřové maso sníženy na nulu.

Vývozní subvence pro vepřové maso v euro/100 kg použitelné od 20. dubna 2012

Sazby subvencí stanovuje Evropská komise na základě vývoje na trhu, měnovém kurzu, limitů WTO a jiných faktorů minimálně 1x za čtvrtletí.

Kód položky		Výše subvence
0210 11 31 91 10 0210 11 31 99 10	Vepřové maso uzené - kýty	0,0
0210 19 81 91 00	Vepřové maso uzené - hřbety	
0210 19 81 93 00	Vepřové maso uzené - ostatní, jinde neuvedené	
1601 00 91 91 20	Uzenky a salámy tepelně neupravené	
1601 00 99 91 10	Uzenky a salámy tepelně neupravené-neobsažené v předchozím	
1602 41 10 91 10 1602 41 10 91 30	Přípravky a konzervy z kýty	
1602 42 10 91 10 1602 42 10 91 30	Přípravky a konzervy z plece	
1602 49 19 91 30	Přípravky a konzervy ostatní, včetně směsí	

Pramen: NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 342/2012 ze dne 19. 4. 2012 (účinnost od 20. 4. 2012)

Sdělením Komise ze dne 21. 11. 2014 (2014/C 417/01) bylo nařízení Komise (EU) č. 342/2012 uznáno zastaralým a odstraněno z aktivního právního řádu EU. V současné době nejsou výše subvencí v sektoru vepřového masa stanoveny.

Kontakt na Oddělení zahraničního obchodu a správy záruk:

Ing. Romana Černá – vývozní subvence
telefon: 222 871 435, e-mail: romana.cerna@szif.cz

Bc. Eva Schoříková – dovozní a vývozní licence
telefon: 222 871 463, e-mail: eva.schorikova@szif.cz

Podrobné informace naleznete též na www.szif.cz

N. LEGISLATIVNÍ PŘEDPISY

I. Vybrané právní předpisy EU, týkající se chovu prasat, dovozu a vývozu vepřového masa a potravinářských výrobků

Úřední věstník EU (Official Journal of the European Union) obsahuje nařízení, směrnice a rozhodnutí. Právní předpisy jsou obsaženy v řadě L (Legislation), v řadě C jsou informace, oznámení a přípravné akty. Řady L a C je možné nalézt na internetové adrese <http://eur-lex.europa.eu/JOIIndex.do?ihmlang=cs>

Platným předpisem je znění zveřejněné v Úředním věstníku Evropské unie.

Základním nařízením upravujícím všeobecné podmínky společné organizace trhu je **nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013** ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty. Toto nařízení obsahuje mimo jiné opatření:

a) Podpora soukromého skladování prostřednictvím finanční podpory, která je dále legislativně upravena **nařízením Komise (ES) č. 826/2008**. Systém podpory soukromého skladování je založen na uzavírání smluv s intervenčními agenturami. Základním závazkem je uskladnění vepřového masa po stanovenou dobu. Účelem této podpory je stažení přebytků vepřového masa po stanovenou dobu z trhu. Tento zásah je považován za mimořádné intervenční opatření, které může Evropská Komise vyhlásit na základě dlouhodobě nepříznivé situace na trhu s vepřovým masem.

Výše podpory soukromého skladování může být poskytnuta dvěma způsoby:

1. podpora soukromého skladování je stanovena na základě nabídkového řízení
2. výše podpory je stanovena paušální sazbou předem.

V souvislosti se zákazem dovozu vepřového masa do Ruska a postupným poklesem tržních cen byla podpora soukromého skladování vepřového masa spuštěna v březnu 2015. Žádosti bylo možné podávat od 9. 3. do 29. 4. 2015. V rámci EU byly podány žádosti na celkem 63 507 tun. V České republice se do tohoto opatření žádný subjekt nezapojil.

b) Regulace vývozu a dovozu vepřového masa je upravena prováděcím nařízením Komise (EU) č. 1373/2013 ze dne 19. prosince 2013, kterým se stanoví prováděcí pravidla k režimu vývozních licencí v odvětví vepřového masa, a dále **nařízením Komise (ES) č. 376/2008** ze dne 23. dubna 2008, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty. U žadatelů o podporu exportu se vyžaduje zkušenost s obchodem v daném odvětví minimálně po dobu jednoho roku. Na doložení vážnosti záměru se skládá kauce za každých 100 kg zamýšleného exportu, která při neuskutečnění obchodu propadá.

Dovozní licence se u vepřového masa předkládá u dovozu v rámci kvót. Při dovozu mimo rámec kvót se licence nepředkládá. Kvóty pro vepřové maso jsou otevřeny a spravovány **nařízením Komise (ES) č. 442/2009**, kterým se otevírají a spravují celní kvóty Společenství v odvětví vepřového masa a **nařízením Komise (ES) č. 1301/2006**, kterým se stanoví společná pravidla ke správě dovozních celních kvót pro zemědělské produkty podléhající režimu dovozních licencí. Dovozní kvóty umožňují držiteli licence dovést produkt za snížené clo. V tomto případě musí žadatel o dovozní licenci prokázat, že v uplynulých dvou letech obchodoval s danou komoditou se třetími zeměmi. I v případě dovozu se skládá kauce.

c) Subvencovaný vývoz je upraven **nařízením Komise (ES) č. 612/2009** ze dne 7. 7. 2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu vývozních subvencí pro zemědělské produkty. Evropská komise vydává zaktualizované sazby minimálně 1x za čtvrtletí.

d) **Dovoz** vepřového masa je upraven **nařízením Komise (ES) č. 376/2008**. Současná úprava nařízení neobsahuje žádnou licenční povinnost pro dovoz vepřového masa za plné clo. Dovoz za snížené clo je upraven již výše zmíněným nařízením Komise (ES) č. 442/2009. Je třeba podotknout, že uvedené nařízení obsahuje jak celní kvóty spravované prostřednictvím licencí, tak celní kvóty založené na metodě časového pořadí. Dovozy uskutečněné na základě metody časového pořadí nejdou podmíněny dovozní licencí. Ochrana trhu připouští využívání dodatečných cel za podmínek dodržení spouštěcí úrovně dovozu podle kritérií dohodnutých ve WTO.

Neopominutelným faktorem společné organizace trhu s vepřovým masem v Evropské unii je v současné době **jednotná klasifikace obchodních tříd** jatečných prasat (SEUROP). Tato klasifikace je v Evropské unii povinná od roku 1989. Dalšími prvky, které ovlivňují organizaci trhu s vepřovým masem, jsou prognózy stavů zvířat a předpoklad produkce.

Zvláštní tržní opatření obsažená v Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 dle čl. 220:

1. Komise může přijmout **prováděcí akty**, kterými stanoví výjimečná podpůrná opatření v zájmu postiženého trhu, aby se zohlednily:
 - a) omezení obchodu uvnitř Unie a obchodu se třetími zeměmi, která mohou vyplynout z použití opatření, jejichž cílem je zabránit šíření nálezů zvířat; a
 - b) závažná narušení trhu přímo související se ztrátou důvěry spotřebitelů z důvodu ohrožení zdraví veřejnosti, zvířat nebo rostlin a nákazy.
3. Členské státy mají za povinnost sledovat a **poskytovat EK** tyto druhy informací:
 - o cenách
 - o uplatňování intervenčních opatření
 - statistické údaje
 - prognózy

Cenová hlášení u vepřového masa se řídí **nařízením Komise (EU) č. 792/2009**, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro předávání informací a dokumentů členskými státy Komisi v rámci provádění společné organizace trhů. Dále pak nařízením Komise (ES) č. 1249/2008, kterým se stanoví pravidla pro zavádění klasifikačních stupnic pro jatečně upravená těla skotu, prasat a ovcí a pro ohlašování jejich cen. Státní zemědělský intervenční fond zajišťuje v České republice informace o nákupních cenách jatečných prasat a je zodpovědný za předávání informací z reprezentativních trhů do příslušného orgánu Evropské unie ke stanovení referenční ceny za kalendářní týden.

2. Vybrané právní předpisy související s chovem prasat vydané ve Sbírce zákonů České republiky a ve Věstníku MZe ČR

a) Oblast zemědělství

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů – *novelizován zákony č. 291/2009 Sb., č. 64/2014 Sb., 179/2014 Sb.*

Nařízení vlády č. 113/2015 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády, a další související nařízení vlády.

Nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 74/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací na opatření dobré životní podmínky zvířat.

Nařízení vlády č. 309/2014 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých zemědělských podpor.

Nařízení vlády č. 307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů.

Nařízení vlády č. 29/2014 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, ve znění pozdějších předpisů, a některá související nařízení vlády.

Zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití.

Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, ve znění pozdějších předpisů – *novelizován zákonem 64/2014 Sb.*

Nařízení vlády České republiky č. 249/2004 Sb., o stanovení některých podrobností a bližších podmínek provádění opatření společných organizací trhu s hovězím a telecím, vepřovým, drůbežím, skopovým a kozím masem a vejci a k poskytování zvláštních subvencí při vývozu pro hovězí a telecí maso a pro některé druhy hovězího masa.

Nařízení vlády České republiky č. 257/2006 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 181/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o poskytování subvencí při vývozu pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky ve znění nařízení vlády č. 99/2005 Sb.

Nařízení vlády České republiky č. 332/2007 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 655/2004 Sb., o stanovení podmínek pro zařazení skupin výrobců, zajišťujících společný odbyt vybraných zemědělských komodit, do programu zakládání skupin výrobců a o stanovení podmínek pro poskytnutí dotace k podpoře jejich činnosti.

Nařízení vlády České republiky č. 448/2012 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 479/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor, ve znění pozdějších předpisů, a některá související nařízení vlády.

b) Oblast veterinární péče a péče o pohodu zvířat (welfare)

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, ve znění pozdějších předpisů – *novelizován zákony č. 29/2000 Sb., 154/2000 Sb., 102/2001 Sb., 76/2002 Sb., 120/2002 Sb., 309/2002 Sb., 320/2002 Sb., 131/2003 Sb., 316/2004 Sb., 444/2005 Sb., 48/2006 Sb., 186/2006 Sb., 124/2008 Sb., 182/2008 Sb., 223/2009 Sb., 227/2009 Sb., 291/2009 Sb., 298/2009 Sb., 308/2011 Sb., 359/2012 Sb., 279/2013 Sb., 64/2014 Sb., 139/2014 Sb., 350/2014 Sb., 264/2014 Sb.*

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů – *novelizován zákony č. 162/1993 Sb., 193/1994 Sb., 77/2004 Sb., 413/2005 Sb., 77/2006 Sb., 312/2008 Sb., 291/2009 Sb., 359/2012 Sb.*

Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (účinnost od 31. 12. 2007), ve znění pozdějších předpisů – *novelizován zákonem č. 75/2011 Sb., č. 308/2011 Sb., č. 359/2012 Sb.*

- **Vyhláška č. 155/2006 Sb.**, Ministerstva zemědělství, kterou se mění vyhláška č. 380/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se spermatem, vaječnými buňkami, embryi a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí.
- **Vyhláška č. 156/2006 Sb.**, Ministerstva zemědělství, kterou se mění vyhláška č. 382/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se zvířaty a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí ve znění vyhlášky č. 260/2005 Sb., a kterou se zrušuje vyhláška č. 383/2003 o veterinárních podmínkách dovozu některých živočišných produktů ze třetích zemí (účinnost od 1. 5. 2006).

- **Vyhláška č. 289/2007 Sb.**, Ministerstva zemědělství, o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropského společenství (účinnost od 23. 11. 2007, část – (Hlava sedmá pozbyla platnosti 31. 12. 2009).
- **Vyhláška č. 316/2007 Sb.**, Ministerstva zemědělství, kterou se mění vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 1. 2008).
- **Vyhláška č. 299/2003 Sb.** Ministerstva zemědělství, o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz nemocí přenosných ze zvířat na člověka, *novelizovaná vyhláškami č. 288/2008 Sb., 12/2010 Sb., 61/2012 Sb., 72/2013 Sb.*
- **Vyhláška č. 289/2008 Sb.**, Ministerstva zemědělství, kterou se mění vyhláška č. 375/2006 Sb., kterou se mění některé vyhlášky v oblasti veterinární péče.
- **Vyhláška č. 344/2008 Sb.**, Ministerstva zemědělství, o používání, předepisování a výdeji léčivých přípravků při poskytování veterinární péče, *novelizovaná vyhláškou č. 143/2011 Sb.*
- **Vyhláška č. 4/2009 Sb.**, Ministerstva zemědělství, o ochraně zvířat při přepravě.
- **Vyhláška č. 464/2009 Sb.**, Ministerstva zemědělství, kterou se mění vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat ve znění vyhlášky č. 425/2005 Sb.

Nařízení vlády České republiky č. 125/2011 Sb., o stanovení informačních povinností příjemcům živočišných produktů v místě určení.

- **Vyhláška č. 51/2012 Sb.**, Ministerstva zemědělství, kterou se mění vyhláška č. 291/2003 Sb., o zákazu podávání některých látek zvířatům, jejichž produkty jsou určeny k výživě lidí, a o sledování (monitoringu) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících, pro něž by živočišné produkty mohly být škodlivé pro zdraví lidí, u zvířat a v jejich produktech, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 3. 2012).
- **Vyhláška č. 342/2012 Sb.**, Ministerstva zemědělství, o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých veterinárních činností (účinnost od 1. 11. 2012), *novelizovaná vyhláškou č. 429/2014 Sb.*
- **Vyhláška č. 418/2012 Sb.** Ministerstva zemědělství, o ochraně zvířat při usmrcování.
- **Vyhláška č. 419/2012 Sb.** Ministerstva zemědělství, o ochraně pokusných zvířat.
- **Vyhláška č. 22/2013 Sb.** Ministerstva zemědělství, o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání.
- **Vyhláška č. 108/2013 Sb.** Ministerstva zemědělství, kterou se mění vyhláška č. 376/2003 Sb., o veterinárních kontrolách dovozu a tranzitu produktů ze třetích zemí, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška č. 125/2013 Sb.** Ministerstva zemědělství, kterou se mění vyhláška č. 380/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se spermatem, vaječnými buňkami a embryi a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška 372/2013 Sb.** Ministerstva zemědělství, kterou se mění vyhláška č. 22/2013 Sb., o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání.
- **Vyhláška 429/2013 Sb.** Ministerstva zemědělství, kterou se mění vyhláška č. 342/2012 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností.
- **Věstník Ministerstva zemědělství České republiky** vydaný v částce 2, v prosinci 2008: Oznámení o uveřejnění seznamu nákaz, jejichž výskyt musí být podle právních aktů Evropských společenství upravujících hlášení nákaz a výdaje ve veterinární oblasti hlášené Evropské komisi a členským státům.
- **Věstník Ministerstva zemědělství České republiky** vydaný v částce 2, v prosinci 2011:
 1. Metodika kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2012,
 2. Seznam schválených národních referenčních laboratoří,

3. Zásady pro vypracování pohotovostních plánů,
 4. Oznámení o zrušení Vyhlášení testačního zařízení pro testování finálních hybridů prasat.
- **Věstník Ministerstva zemědělství České republiky** vydaný v částce I, v květnu 2012:
 1. Úprava metodiky kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2012,
 2. Seznam schválených národních referenčních laboratoří.
 - **Věstník Ministerstva zemědělství České republiky** vydaný v částce 2, v prosinci 2012
 1. Metodika kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2013.
 - **Věstník Ministerstva zemědělství České republiky** vydaný v částce I, v březnu 2013
 1. Úprava metodiky kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2013.
 - **Věstník Ministerstva zemědělství České republiky** vydaný v částce 3, v prosinci 2013
 1. Metodika kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2014,
 2. Oznámení kontaktního místa podle § 5d zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.

c) Oblast šlechtění, evidence a označování zvířat

Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů, *novelizován zákony č. 162/2003 Sb., č. 282/2003 Sb., 309/2002 Sb., č. 444/2005 Sb., č. 130/2006 Sb., č. 32/2011 Sb., č. 64/2014 Sb., č. 250/2017 Sb., č. 168/2015 Sb., č. 60/2017 Sb.*

- **Vyhláška č. 136/2004 Sb.**, Ministerstva zemědělství, kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů, *novelizována vyhláškou č. 199/2007 Sb., č. 213/2009 Sb. č. 202/2010 Sb., č. 64/2013 Sb., č. 5/2016 Sb.*
- **Vyhláška č. 370/2006 Sb.**, Ministerstva zemědělství, o odborných kurzech k výkonu některých odborných činností v oblasti šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat
- **Vyhláška č. 448/2006 Sb.**, Ministerstva zemědělství, o provedení některých ustanovení plemenářského zákona, ve znění pozdějších předpisů, *novelizována vyhláškou č. 57/2011 Sb.*
- **Vyhláška č. 202/2010 Sb.**, Ministerstva zemědělství, kterou se mění vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů (*účinnost od 1. 7. 2010*).
- **Vyhláška č. 5/2016 Sb.**, Ministerstva zemědělství, kterou se mění vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů (*účinnost od 18. 1. 2016*).
- **Vyhláška č. 72/2017 Sb.**, Ministerstva zemědělství, o genetických zdrojích zvířat (*účinnost od 18. 3. 2017*).

d) Oblast zahraničního obchodu

Zákon č. 186/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Celní správě České republiky.

Zákon č. 187/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 235/2004 Sb., zákon o dani z přidané hodnoty.

Vyhláška č. 317/2010 Sb. Českého statistického úřadu a Ministerstva financí, kterou se mění vyhláška č. 201/2005 Sb., o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropských společenství, ve znění vyhlášky pozdějších předpisů

Zákon č. 104/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 185/2004 Sb..

Zákon č. 17/2012 Sb., zákon o Celní správě České republiky.

Zákon č. 18/2012 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Celní správě České republiky.

e) Oblast potravinářství

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích ve znění pozdějších předpisů, *novelizovaný* zákony č. 316/2004 Sb., č. 120/2008 Sb., č. 139/2014 Sb., č. 180/2016 Sb.

- **Vyhláška č. 194/2004 Sb.**, Ministerstva zemědělství, o způsobu provádění klasifikace jatečně upravených těl jatečných zvířat a podmínkách vydávání osvědčení o odborné způsobilosti fyzických osob k této činnosti.
- **Vyhláška č. 212/2004 Sb.**, Ministerstva zemědělství, o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování Státní zemědělské a potravinářské inspekci.
- **Vyhláška č. 324/2005 Sb.**, Ministerstva zemědělství, kterou se mění vyhláška č. 194/2004 Sb., o způsobu provádění klasifikace jatečně upravených těl jatečných zvířat a podmínkách vydávání osvědčení o odborné způsobilosti fyzických osob k této činnosti.
- **Vyhláška č. 69/2016 Sb.**, Ministerstva zemědělství, o požadavcích na maso, masné výrobky, produkty rybolovu a akvakultury a výrobky z nich, vejce a výrobky z nich (*účinnost od 1. 8. 2016*).
- **Vyhláška č. 417/2016 Sb.**, Ministerstva zemědělství, o některých způsobech označování potravin (*účinnost od 1. 1. 2017*).

f) Oblast krmivářství

Zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů, *novelizovaný* zákonem č. 11/2004 Sb., kterým se mění též zákon č. 147/2002 Sb., č. 33/2011 Sb. o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o Ústředním kontrolním zkušebním ústavu zemědělském), ve znění zákona č. 09/2002 Sb.

Nařízení vlády České republiky č. 204/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společné organizace trhu se sušenými krmivy.

- **Vyhláška č. 356/2008 Sb.** Ministerstva zemědělství, kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška č. 336/2010 Sb.** Ministerstva zemědělství, kterou se mění vyhláška č. 356/2008 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška č. 198/2011 Sb.**, Ministerstva zemědělství, kterou se mění vyhláška č. 356/2008 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška č. 25/2012 Sb.** Ministerstva zemědělství, kterou se mění vyhláška č. 356/2008 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů (*účinnost od 8. 2. 2012*).
- **Vyhláška č. 27/2013 Sb.** Ministerstva zemědělství, kterou se mění vyhláška č. 221/2002 Sb., kterou se stanoví sazebník náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony, vykonávané v působnosti Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, ve znění pozdějších předpisů (*účinnost od 1. 3. 2013*).
- **Vyhláška č. 295/2015 Sb.** Ministerstva zemědělství, o provedení některých ustanovení zákona č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů.

3. Přehled dovozních cel EU

Přehled dovozních cel EU platných od 1. 1. 2017

Kód KN	Komodita vepřové maso název zboží	Smluvní celní sazba pro třetí země, tj. země, které nejsou členy EU28
Živá prasata		
0103 10 00	Plemenná čistokrevná zvířata (*)	bez cla
Ostatní živá prasata		
0103 91 10	O hmotnosti menší než 50 kg	41,2 €/100 kg net.
0103 91 90	O hmotnosti menší než 50 kg – ne domácí druhy	bez cla
0103 92 00	O hmotnosti 50 kg nebo vyšší	bez cla
0103 92 11	Prasnice s hmotností nad 160 kg	35,1 €/100 kg net.
0103 92 19	Ostatní	41,2 €/100 kg net.
Vepřové maso čerstvé nebo chlazené		
0203 11 10	V celku nebo půlené	53,6 €/100 kg net.
0203 12 11	Kýty a kusy z nich nevykostěné	77,8 €/100 kg net.
0203 12 19	Plece a kusy z nich nevykostěné	60,1 €/100 kg net.
0203 19 11	Přední části a kusy z nich nevykostěné	60,1 €/100 kg net.
0203 19 13	Hřbety s kostí a kusy z nich	86,9 €/100 kg net.
0203 19 15	Bůčky prorostlé a kusy z nich	46,7 €/100 kg net.
0203 19 55 až 59	Pananky, hřbety, kýty vykostěné, samostatně předkládané	86,9 €/100 kg net.
Vepřové maso zmrazené		
0203 21 10	V celku nebo půlené	53,6 €/100 kg net.
0203 22 11	Kýty a kusy z nich nevykostěné	77,8 €/100 kg net.
0203 22 19	Plece a kusy z nich nevykostěné	60,1 €/100 kg net.
0203 29 11	Přední části a kusy z nich nevykostěné	60,1 €/100 kg net.
0203 29 13	Hřbety s kostí a kusy z nich	86,9 €/100 kg net.
0203 29 15	Bůčky prorostlé a kusy z nich	46,7 €/100 kg net.
0203 29 55 až 59	Pananky, hřbety, kýty vykostěné, samostatně předkládané	86,9 €/100 kg net.
Droby		
0206 30 až 49	Jedlé droby vepřové čerstvé, chlazené či mrazené	bez cla
Tuk vepřový, neprorostlý libovým masem		
0209 10 11	Čerstvý, chlazený, solený, zmrazený	21,4 €/100 kg net.
0209 10 19	Sušený nebo uzený	23,6 €/100 kg net.
0209 10 90	Jiný tuk než 0209 10 11 a 0209 10 19	12,9 €/100 kg net.
Vepřové maso a jedlé droby solené (nebo ve slaném nálevu), uzené (nebo sušené)		
0210 11 11	Kýty a kusy z nich nevykostěné - solené	77,8 €/100 kg net.
0210 11 19	Plece a kusy z nich - solené	60,1 €/100 kg net.
0210 11 31	Kýty a kusy z nich nevykostěné - uzené	151,2 €/100 kg net.

Kód KN	Komodita vepřové maso název zboží	Smluvní celní sazba pro třetí země, tj. země, které nejsou členy EU28
0210 11 39	Plece a kusy z nich - uzené	119,0 €/100 kg net.
0210 11/12 90-	Ostatní - solené, uzené	15,4
0210 12 11	Bůčky (prorostlé)a jejich části - solené	46,7 €/100 kg net.
0210 12 19	Bůčky (prorostlé)a jejich části - uzené	77,8 €/100 kg net.
0210 19 10	Slaninové půlky nebo přední tři čtvrti - solené	68,7 €/100 kg net.
0210 19 20	Zadní tři čtvrti nebo půlky - solené	75,1 €/100 kg net.
0210 19 30	Přední části a kusy z nich - solené	60,1 €/100 kg net.
0210 19 40	Hřbety a kusy z nich - solené	86,9 €/100 kg net.
0210 19 50	Kýta ve slaném nálevu - zabalená	86,9 €/100 kg net.
0210 19 60	Přední části a kusy z nich - uzené	119,0 €/100 kg net.
0210 19 70	Hřbety a kusy z nich - uzené	149,6 €/100 kg net.
0210 19 81-89	Kotleta - uzená, vepřová krkovička – sušená na vzduchu	151,2 €/100 kg net.
0210 19 90	Ostatní	15,4
0210 99 41	Droby - játra	64,9 €/100 kg net.
0210 99 49	Droby - ostatní	47,2 €/100 kg net.
Štětiny		
0502 00 00	Štětiny a chlupy z domácích nebo divokých prasat,	bez cla
Střeva		
0504 00 00	Střeva, měchýře a žaludky z jiných zvířat než ryb	bez cla
Tuk pro průmyslové účely		
1501 10 10	Vepřový tuk pro průmyslové účely (jiný než 0209 nebo 1503)	bez cla
Uzenky a salámy z masa, drobů či krve		
1601 00 10	Z jater ze zvířat 0101-0104 s výjimkou divokých prasat	15,4
1601 00 91	Uzenky a salámy, suché nebo pomazánkové, tepelně neuprav.	149,4 €/100 kg net.
Přípravky a konzervy z masa, drobů a krve nezahrnuté do 1601		
1602 10 00	Homogenizované přípravky z vepřového masa a krve	16,6
1602 41 10	Z kýty	156,8 €/100 kg net.
1602 42 10	Z plece	129,3 €/100 kg net.
1602 49 11	Hřbety s kostí včetně směsí ze hřbetu a kýty (s výjimkou krkovičky)	156,8 €/100 kg net.
1602 49 13	Krkovička, včetně směsi krkovičky a plece	129,3 €/100 kg net.
1602 49 15	Směsi z kýty, krkovičky, plec, hřbet s kostí	129,3 €/100 kg net.
Kůže		
4103 30 00	Vepřové surové kůže - kusy	bez cla
4106 31/32	Vyčiněné nebo polovyčiněné kůže vepřové – kusy v mokřém stavu (včetně wet-blue) i suchém stavu (crust)	2,0
4113 20 00	Usně po vyčinění nebo polovyčinění – m ²	2,0

Pramen: EČIT 2017

Od 1. ledna 2017 vstoupilo v platnost Prováděcí nařízení Komise (EU) 2016/1821 (Kombinovaná nomenklatura pro rok 2017).

